

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BAVUL

Edebiyat - Sokak

Kasım 2015
Sayı:2

51

Slavoj Žižek
Alain Badiou
Buket Uzuner
Nejat İşler
Sarı Celal
Hüsni Şenlendirici
Meltem Yılmaz
Ercan Kesal
Serdar Akar
Barış İnce
Haydar Ergülen
Celil Oker
Hande Gündüz
Onursal Yakupoğlu
Mehmet Murat Somer
Alev Karaduman
Ali Lida
Fulsen Türker
Alper Gencer
Fatih Pınar
Ayşen Aksakal
küçük İskender
Ahmet Büke
Hakan Demir
Zavallı Metin
Ali Mendillioğlu
Esra Tanrıbilir
Erk Acarer
Önder Abay

"hayat asla
notalar kadar
anlayışlı değildir,
acımasızdır."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Yeniden başlamanın sancılı hazzı, Segâh Makamı'nın narin dokusunu oluşturuyor.

Geçmişin "iyileştiricilerinden"
aldıkları feytle, masumiyetin,
sevinin ve kavganın
ulu gölgesinde boy veren
bir grup cesur romantiktiler...
İhtiras, hırs, riya ya da
yalan henüz sızmamıştı hayatlarına,
kötü sadece düşmanlardı...
Ufuk çizgisi kadar uzak olsa da
yürek çarpıntısı mesafesindeydi
düşledikleri hayat...
Zulmün kısıkcı hayatı
esir aldığında bile
rengarenk misketlerin
ışığı gibi uslarını
aydınlatıyordu umut...

“Sokağa çıkma çocuğum öldürülürsün”

Bu sayfadan çok daha keyifli şeyler yazıp, sizi gülümsetmek istiyorduk. Aklimıza onlarca fikir de geldi. Bir dünya turuna çıkıp, birkaç yazarın gözünden kentlerin ve sokakların tarifini yapacaktık. Biz bu sayfadan birkaç yazarı okuyucusuna kavuşturmak istiyorduk. Ama buna müsaade etmediler. Şehrin tam ortasına, barışın ortasına gülmeyi bilen insanların içerisine bomba attılar.

Bir bombanın yıkıcı gücünü hepimiz vicdanımızda, aklimızda, öfkemizde hissettik. Yitirdiklerimizin ardından yazacak, söyleyecek bir şey de kalmamış gibi geldi. Kimse ölmesin, barış olsun diye çıktığı yolda alçakça bir saldırıyla paramparça olan hayallerin, özlemlerin, yoldaşların, dostların ardından bütün kelimeler bir nevi anlatım bozukluğuna dönüştü. Elinizde tuttuğunuz bu derginin her sayfasından öfkemizi, hıncımızı, isyanımızı haykırılma istedik.

Bu toprakları bir ölüm coğrafyasına çevirmeye çalışıyorlar. Her katliamda bir ölüm iktidarına başkaldıran, avuçlarında yaşamı taşıyan dostlarımızı kaybettik, kaybediyoruz. Gidenlerin hayalleri, istekleri, sesleri emanetimizdir. Ne zaman ki ölümlerimiz geri döner, biz de döneriz. Elbette korkuyoruz. Ancak omzumuzdaki yükün namusu, korkumuzu bir duvara fırlatacak kadar güçlü. Ölüm iktidarını kurmak isteyenleri, yaşamın kendisiyle boğacağız.

Çıktığımız ilk günden itibaren sokağın eşitleyici gücünden bahsettik. Biz sokağı kaç tarafından görsek de aslında görmek istediğimiz tektir. Biz, annelerin oyundan terlemiş evlatlarına balkondan kuru atlet attığı sokaklar istiyoruz. Garibanlığın bittiği, kimsenin ezilmediği sokaklar istiyoruz. Barış isteyen insanların ölümde eşitlendiği sokaklara razı değiliz. Hiçbir anne, hiçbir evlada, “Sokağa çıkma çocuğum, öldürülürsün,” demesin istiyoruz.

Ölüm isteyenlere bir ölüm daha vermemek için dergimizde önemli ölçüde bir katliam sayısı teması işlemedik. Ancak bilinmesini isteriz ki biz kalanlar bugün iyiye ve güzele dair ne yapıyorsa, bunun birazı da gidenler içindir. Barış ve özgürlük yolundaki tüm kayıplarımızı saygıyla anıyoruz.

Bavul Sokak ekibi olarak her kelimemizi gidenlere ithaf ediyoruz.

İmtiyaz Sahibi

BRG Basın Yayın Reklam adına Ümit Bektaş

Yayın Yönetmeni

Önder Abay

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Kemal Can Kayar

Görsel Yönetmen

Doğukan Alyaz

Editörler

Emrah Serbes

Barış İnce

Esra Tanrıbilir

Zihni Başsaray

Duygu Temel

Can Binali Aydın

Kapak İllüstrasyonu

Hasan Hüseyin Nas

Feminist Sonsöz

Gizem Çıtak

İletişim

iletisim@bavuldergi.com

reklam@bavuldergi.com

bavul@bavuldergi.com

Baskı

Uniprint CTP Service

APA UNIPRINT Basım San. ve Tic. A.Ş.

Tel: 90212 798 28 40 / Faks : 90212 798 20 63

Adres: Hadımköy Mahallesi 434 Sokak No:6

34555 Arnavutköy / İstanbul / TÜRKİYE

Genel Dağıtım: DPP (0212) 622 22 22

ISSN: 2149-8113

Aylık yaygın süreli yayındır.

f /bavuldergi

g /bavuldergi

o /bavuldergi

u /bavuldergi

Abonelik & Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

BAVUL

"ÇOCUKLAR FAŞİZMİ YANAĞINDAN TANIR!"

E. Günc'e, Çocuklar İçin Faşizm şiiirinde faşizmi ve sade bir örnekle anlatır.

"Faşizm, dayak yemekdir serseri bir babadan" der. "Karanlık odaya kapatılmaktır, hakkını istemekte drettigini zaman" Sonra devam eder tarife: Faşizmin amacı: "Yıldırma, etir emektir" ve Günc'e'ye göre, "Çocuk, faşizmi yanağından tanır."

Doğru, hepimiz gövdelerimizden biliriz faşizmi. Çünkü, çocuğun yanağından tanıdığı faşizmin derdi aslında vücudumuzdadır. Serseri bir babadan yenilen dayanın yanımdızda bıraktığı iz gibi izler bırakmaya çalışır vücudumuzda faşizm.

Mesela; Nazi toplama kamplarının en meşhuru olan Auschwitz'de, mahkûmların numaraları kollarına "dağlanarak" işleniyordu. Tutuklular buna, "Himmliche Telefonnummer", yani "Tanrı'nın telefon numarası" diyorlardı. Böylece kâmp, tutuklunun bedenine birebir işlenmiş oluyordu. "Yine savaş yıllarındaki Buchenwald Kampı'nda, tutukluların etiketlenmesi, hayvanlara yapıldığı gibi 'dağlanmas', çıplak bırakılması, kâmpin rutin uygulamalarından sayılıyordu. Kamp komutanının karısı Ilse Koch, dövmelere bayılır, tutuklulara hastanede tek tek gözden geçirir, içlerinden ilginç dövmeleri olan varsa öldürtüp parçalatırdı. Dövmeler kesilip, abajur ya da dekoratif tablo yapmak üzere tabaklarındı. Beden, faşistler için "bir kâmp mobilyasıydı" çünkü!

Bu yüzden mesela, ortaokul-lise yıllarında elinde makasla okul kâpsında bekleyerek saçları biraz uzamış öğrencilerin kafasında derin izler açmaya çalışan müdür muavinini ile, yeni gelen mahkûmu ilk önce berberin önüne oturtan cezaevi müdürünün kafası aynı kafadır.

Mehmet Ali & Akşamsefası

Can Yücel, "Siyasi Şiirler"in birinde, bir mahkûmun işkencede başına gelenleri anlatır. Falakada patlatılan tabanlarından kopardığı deri parçalarını mahkemeye sunmak için kibrit kutusunda saklayan mahkûm, yapılan aramada şüpheli nesneyi yakalattır. Mahkemede engelleri diye bulunan şeyin ne olduğunu söylemez. "Kibrit kutusunda esrar saklıyor," diye cezaevi müdürünün karşısına çıkartılır. Orada, çaresizce tüm gerçeği anlatır mahkûm. Sorgulama, kibrit kutusundaki bilinmeyen maddeyi ilk yakaladığında "esrar"ı yorarak(!) daha iyi anlamak için deri parçalarını ısıtır, yalayan gardiyanın kusmasıyla biter! Yine de, deri parçaları tekrar kutuya konarak mahkûma teslim edilir.

Hüseyin Kapan'ın da benzer bir hikâyesi var. Tutuklandıktan sonra günlerce ağır işkence gören Hüseyin, bakın nasıl anlatıyor işkencenin şiddetini:

Eve gittim. Annem beni tanımadı. Bana, "Hüseyiminimi bırakmışsın, beni, Hüseyiminin yanına götür" dedi. Ben de, "O çarşıda, gel seni götürüeyim" dedim ve koluna girdim. Yürüdük ve çarşıda kalabalığın yanına geldik. Annem hâlâ beni arıyor. Kalabalıktan biri, "Hüseyin senin kalunda," deyince, annem "Uyyyuy" diye çığlık atıp kendi yüzünü tırmalamaya başladı. Aymada kendimi gördüğümde ben de ürkmüştüm. Korkunçtu. Gözümün altındaki deri, bir et parçası halinde sarmıştı.

Hüseyin Kapan, el ve ayaklarını işkenceyle sökülen tırnaklarını saklar ve mahkemeye delil olarak sunar.

Mahkeme heyeti, "Ne yapalım işkence yapıldıysa, yapılmışsa yapılmış. Yapılmasa siz bunları söyley miydiniz," şeklinde veciz(!) bir yanıt verir. Sadece, "Teslim alındı ve dosyaya konuldu" şeklinde not edildi(!), derler. Can Yücel'in mahkûmunun kopan derileri gibi, Hüseyin'in tırnakları da dosyasına konur.

11 Aralık 2000 tarihli "Hayata Dönüş Operasyonu"nu hatırlayın. "Cezaevlerine hakim olamazsak IMF programlarını uygulayamayız" diyen dönemin başbakanı Bülent Ecevit'in verdiği emrin ardından, devletin "şefkatli eliyle" yirmi cezaevine birden yapılan operasyonda, ikisi asker otuz iki kişi öldr. Operasyonun yapıldığı cezaevlerinden Burdur Cezaevi'nde, yaralanarak tedavi için İsparta'ya gönderilen siyasi tutuklu Veli Şaşıllık da vardır. Şaşıllık, hastanede yatarken, İsparta'da bir evin önünde, ağzında insan koluyla dolaşan bir köpek görülür. Polis bir cinayet olduğunu düşünür önce. Daha sonra kolun Veli Şaşıllık'a ait olduğu anlaşılır!

Çok değil, dörtlü özen, 28 Aralık 2011'de Roboski'de "terörist zannedilip bombalanarak öldürülen" otuz dört köylüyü hatırlayın. O gece bahtsız anneler, uykularından uyandırma kıyamayıp, yün döşeklerinde yatırdıkları ve vatanlarının parçalanmış bedenlerini elleriyle toplayarak, mazot bidonlarının içine ve çuvalara doldurdular. Ne mavi gözleri kalmıştı oğulların ne de sarı saçları.

Kararmış bir kafa ve her bir parçası bir yerlere savrulmuş gövdeler.

O gece, katırların sırtında taşıdılar Roboski'nin kalbini...

Kalbimiz, kaybettiklerimizizin anısıyla doldurduğumuz birer toz kuyusu artı.

Che Guevara... Bolivya'da yeni bir direniş örgütlemeye çalışırken CIA'nın faşist yönetimle yaptığı ortak operasyonda yakalandı. 9 Ekim 1967'de Higüera'da infaz edildi. Çarpışmada öldüğü izlenimi vermek için de ayaklarına defalarca atak ettiler. Che'nin cesedi bir helikopterin iniş takımlarına bağlanak Vallegrande'ye götürüldü sonra. Buraya kadar anlaşılabilir(!) olan faşist akıl bundan sonrasında şaşırtıyor: Nedense, Che'nin elleri burada bir hastanede, bir doktor tarafından kesilecek gövdesinden alındı!

Viktor Jara... Şiliili özen, 16 Eylül 1973'de Faşist Pinochet'in askerleri Victor Jara'yı Şili Santiago

Stadyumu'na getirdiler. Askerler, şarkı söylemeye çalışan Jara'nın önce ellerini kırdılar. Sonra da bir dipçikle kafasını parçaladılar ve diğer tutuklulara ibret olsun diye ellerini kesip tribünlerin önüne astılar.

Faşizmin bedenlerimiz bir derdi var belli kil..

Aslında kendi gövdemizle ilişkimiz, Afrikalı kabilelerin kurduğu ilişki kadar naif ve özverilidir. Afrikalı kabilelerde kadınlar, ölen yakınları için parmaklarını keserlermiş. Bizim de ölen her kardeşimizle birlikte kesip attığımız bir parça vardır kalbimizde. Prometheus'un kalbi gibi kartallar tarafından değilen, ama her seferinde bir sonraki sabaha kadar yeniden iyileşen.

Hemingway: "Bir nesil biter, yeni bir nesil gelir... Güneş de doğar, batar. Yeryüzü sonsuz gider. Tüm ırmaklar denize akar; ama deniz dolmaz," diyor. Elhak, doğruymuş. Denizler dolmuyormuş. Anladık, kötü ve tatsız bir gerçekmiş bu!

Ama yorulduk, arkadaşlarımızın cenaze haberlerini konuşmaktan. Kardeşlerimizi cenaze törenlerinde beklemekle geçti günlerimiz. Kelime kalmadı ölen masumların ardından kurulacak cümlelere... Kalbimiz, kaybettiklerimizin anısıyla doldurduğumuz birer toz kuyusu artık.

Kablolar... Falakalar... Bombalar... Kopen derilerimiz, etlerimiz ve tırnaklarımız...

Ne yapalım? Neyimizi sunalım? İşkence tezgâhlarında çıplak ucu bağlanan elektrik kablolarının izlerini taşıyan avuçlarımızda, bir kentin ortasında güpegündüz havaya uçurulan insanların masum gövdelerinin ağırlığı ve kederi var, hâlâ yakıcı ve çok taze...

V. Arsenyev'in aynı isimli romanından uyarlanan *Dersu Uzala* filmi, Kurosava'nın en etkileyici filmlerinden biridir. Ormanda tek başına yaşayan

bir avcı olan Dersu, Yakutistanlı bir Türktür. Filmde, onunla tesadüfen karşılaşan Rus ekibin başındaki yüzbaşının, hayata ve doğaya dair bu bilgi adamdan öğrendiklerini izleriz.

Filmin bir yerinde Dersu, ekibin ateşe en çok ihtiyaç duyduğu sırada, avucuna doldurduğu küllü üfleterek ateşi yeniden canlandırır.

Hâlâ bir ateş var avuçlarımızda biliyorum, üflemeyi bekleyen...

Alıntılar:

*Bedenin Tarihi, Corbin, Courtine, Vigarello, YKY,
*E. Güncel, Türkiye Kadar Bir Çiçek, Can Yay,
*Hemingway'nin Mektupları, Düşün yay.

Düşüncenin çağdaş efsaneleri İstanbul'da

25-26 Eylül tarihlerinde MonoKL Yayınları tarafından düzenlenen “Aşkın Metafiziği” konferansı için İstanbul’a gelen Alain Badiou ve Slavoj Žižek ile Bavul için sohbet ettik.

Neler konuştuğumuza geçmeden önce bu filozofların kim olduklarını, neler yaptıklarını kısaca söze edelim. Alain Badiou, hakikat ve olay kavramları üzerine düşünüp yazarken aynı zamanda, sok hareketini önemli düşünürlerini biri olarak da politikanın içinde yer alıyor. Slavoj Žižek ise Lacancı psikanaliz konusunda çalışan, popüler kültür ürünlerini de bakış açısıyla inceleyen, Marksizm yorumlaması ile Avrupa sok düşüncesinde öne çıkan biri düşünür.

Alain Badiou: "Avrupa insanların hayatını değil kendini düşünüyor"

Filozoflar İstanbul'a aşkı konuşmaya gelmişlerdi ama onlar aşktan söz etmeye başlamadan önce biz onlarla biraz politika konuşalım dedik.

Alain Badiou'ya gündemin en sıcak konularından birisini, Avrupa'yı zorlayan mülteci krizini sordurmduğumda, "Bu aslında Avrupa'da toplumun nasıl organize olduğunuyla ilgili bir sorun. Toplumun özel hayat, narazısım, eğilim ve kişisel tatmin üzerinden örgütlenmesi, dışarıdan gelen bir yabancıya toplumu kapalı hale getiriyor," diyerek şöyle başlıyor. Fransa'da son zamanlarda gazeteyi açtığımda gördüğümüz "Sığınmacı Krizi" başlığının aslında Avrupa'ya geymeye çalışan insanların hayatlarıyla ilgili bir kriz değil de Fransa'ya ne olacak, bize ne olacak endişesinin getirdiği bir kriz olduğunu söylüyor. Bu noktada Avrupa için bunun bir skandal olduğunu da belirtmeden geçmiyorum. "Ülkelerimizin gerçek durumunu bu şekilde görebiliyoruz. Bu aslında bugünün sorunu da değil. Evet, bugün, bugün daha hayati bir önemi var ancak

bu noktaya bizi getiren ve bundan sonra da devam edecek bir süreç var. Ülkeye kaç sığınmacının kabul edileceği ya da geleceği sorununun yanında ülkedeki vatandaşların bu sığınmacılarla ilişkisi de bir başka mesele. Bununla bağlantılı, milyonlarca insanı ilgilendiren asıl probleme, 'yabancı ile olan ilişki.'

"Bir insanın politik duruşunun anlaşılması için en önemli sorun değil belki ama en önemli göstergedir yabancı ile, öteki ile olan ilişkisi. Bu sebeple şu anda yaşanan süreç de bizim için bir testtir."

Politik duruşun göstergelerinden söz ederken sosyal medya ve aktivizm konusuna geliyoruz. Pozitif bir gösterge olarak yorumluyor Badiou geleneksel medyada yer bulamayan olayların, kişilerin sosyal medyada karşılığını bulmasını. "Sosyal medyada yükselen aktivizm, yeni bir şeylerin ilk basamağıdır.

Yeni bir politikaya başlangıçtır," diyor. "Dünyanın durumu böyle kötüyken somut bir şeyler yapmak önemli."

Žižek: "İrkçilik yalnızca siyaha değil beyaza da var"

Ziğek ile biraz daha politikanın dışından bir konuşmayla başlıyoruz. Ziğek küfürlerle konuşmayı, konuşurken bazı "aptallar"dan söz etmeyi sever, politik doğruculuk olarak gördüğü şeyleri sevmez.

Birbirine küfür etmenin, aşağılanmanın
arkadaşlığın, dostluğun yani
samimiyetin bir göstergesi
olduğunu düşünür.
Başka bir yerde
anlattığı bir hikâye

gıylor akada, orduña tañıştıñ bir kıyıle bir sabah bırılerme küfretkilerine ve bunu diğer sabahlarda da devam ettirdiklerini, bunun ilişkilerini bir arkadaşlaşı döñüştüğünüñ söylemisti orada. Bize de benzer şeyler söyledi: "Seninle arkadaş mıyız? O zaman bana küfür et". Edilen küfürlerin pek çoğu cinsiyetçi olduğundan, konu Zizekin de yapmayı istediği gibi femineimize gıylor. Ama cinsiyetçi küfürle değindimen feministler neden semvedini anlatmaya başlıyor. "Çünkü feministler bana bir gün, "Sen böyle konuşuyorsun çünkü senin geldiğın ülkede kadınlara tecavüz ediliyor", dedi. Bu, bana göre açıkça kırkılıktır. Tam bu konuya biraz daha girelim derken kırkılı meselesine giriş yapıyoruz. Zizek ile sohbet ederken

aynı konuda evlatım etmesi bazen zorlaşabiliyor. Balkan ülkelerinden, Güneydoğu Avrupa'dan gelen insanlara Batı ülkelerinin uyguladığı gizli ırkçılıktan söz ediyor. 'ABD'de afro-amerikalılar (çünkü siyah diyemeyizsin) karşı olan ayrımcılık için büyük bir bilinç var. Herkes politik olarak doğru şekilde konuşuyor. Zaten ırkçı bir eyleme geçersen ya da söz söylersen bunun cezasını alıyorsun. Ama bunun yanında başkalarına karşı ırkçılık daha gizli ve gözle batmayan bir şekilde yapılıyor. Örneğin beni ele alalım.

Ben Slovenyalıyım, beyazım. Dolayısıyla 'onlar gibi'yim. Ama beni yine kendilerinden görmeyp daha aşağı bir yerdemişim gibi davranabiliyorlar. Bunu eminim Türkiye'den Avrupa'ya da da ABD'ye gidene sizler de tecrübe ediyorsunuz. Siz de beyazsınız, ancak geldiginiz ülke nedeniyle ırkçılığa maruz kalıyorsunuz.'

Konuşmamız sona erip onlara
veda ederken Bavlul Dergisi'nin
ilk sayısını kendilerine
hediye ediyoruz. Bütün
dünyayı konferans vererek
dolaşan çağımızın bu
iki önemli filozofunu
İstanbul'da görebilmenin
ve onlarla sohbet etme
fırsatı yakalamanın haklı
mutluluğuyla kendimizi
şanslı hissederek evimize
dönüyoruz.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

ARTIK BAVULUM YOK

Büyük dedem, Reji'ydi, kolcuymdu, öşürdü, Cihan harbiydi, çeteydi derken elinde seccade kadar kalın toprağına bakıp oğluna, "Ne yap ne et, renkperlikten kurtul!" demiş. Dedemi, bizim bata kanlı manifaturacı dükkânında, tezgâhın üzerine eğilmiş, kumaş tamburlarının üzerine eski dilde notlar alırken hatırlıyorum. Bazılarını bana da okurdu: "Kuşluk Köy'den Emin; beş gömlek, üç donluk pazen: Tütüne.." Bizim orada yılda bir kez, sonbahar ilerlediğinde TEKEL ve tüccar para dağıtışı için bütün alacaklarını kesim tarihi neredeyse böyledi. Babam düşülen hesapları Ece Ajandası'ndan yaptırdı yemiyem defterine günlük geçirir, haftada bir de oradan köylere göre ayırdığı borç defterine aktarırdı.

Dükkânda bu koşuşturma olukun, gelin olacak genç kadınlar için yapılan alışverişin konduğu ve iyi mal alana hediyeye verilen sandıklar benim sandıklamı mekânlanımdı. Öyle cevizden, evladiyelik, fiyakalı sandıklar aklınıza gelmesin. Tütüncü fakir olur. Tütüncü kadınlardan görüp görebileceği kavaktan çakılmış, etrafı ve üzeri ırıl güllerle bezenmiş tenekeler çevrilmiş sandıklardı. Ama içlerinde uyuyakalıp gördüğünü rüyaların güzelliği eşsizdi. Şimdikiileri düşünüyordum da, keşke bir tanesini falan ayırsaymışım kendime.

Ben çocukken kadınların bavulları olmazdı yani.

Telli duvaklı gidenlere böyle sandıklar alınırdı. Kaçanların nasibine de pazar filesinden bozma bohçalar kıyılmış. Bavul sadece erkeklerle alırdı bir eşiya idi.

İlk gördüğüm bavul, babamın tahta bavuluydu. Asker dönüşü fiyakalı olsun diye almış. Evlin ardiyesinde ipe sarılı halde dururdu. Biraz büyüünce ipleri kesip içindenkileri keşfetmiştim. Hayat Ansiklopedisi'nin ciltlenmemiş fasiküllerinden başka, torbaya sarılmış kitaplar da çakmıştı. Bir tanesini hiç unutmuyorum: "Türkiye İşçi Partisi Programı, Karınca Matbaası, 1964" Son sayfasında kırk beş buğdaylı amblemin altında kocaman "Gelin canlar bir olalım" yazıyordu. Kitabın içinden, mühürlü 250 kuruşluk bir TİP Bağış Makbuzu yapırağı da düşüvermişiyim avarçlarım.

Babam herhalde 12 Eylül bastırınca bunları yakmayla kıyamamış, ne olursa olsun deyip tahta bavulunu almıştı. Kumaş sefası

İşte o bavul benim ilk kitaplığım oldu. Dedem küçük çivi ve çitlarden içine bir raf çıkardı. Eve çıkarttım. Küçük odanın köşesindeki sehanının üzerine yerleştirdim. Ortaokul bitene kadar babamdan kalan Yarıklı kitapları, benim Jules Verne'lerim ve elbette Robinson Crusoe ile Milliyet Çocuk dergilerim o tahta bavuldan bozma güzelliğinin içinde yaşadılar. Lise vakti gelince memleketi bırakıp büyük şehre gittim.

Babam neredeyse yarı boyuma gelen, suni deriden, açık kül renginde bir bavul aldı bana. Kumaştan da bir kılıfı vardı. Çünkü o yıllarda Gordes-Akhisar arası asfalt değildi ve otobüsler antıkaydı. Yolculuk bitince elinizi yüzünüzü kaplayın ince toz tabakasından eşyaları korumanın tek yolu kılıflı bavullardı.

Akhisar'da beni anne dedem karşıladı. Ninem bavulu açar, ertesi günkü İzmir trenine kadar gömlek ve pantolonlar buruşmasını diye tek askardı.

Anne dedem de esnaftı. Çarşıda köfteci dükkânı vardı. Akşam evde ninemin yoğurduğu köfteleri izlerken belki yüzüncü defa aynı şeyi anlatırdı bana:

"Evlat, büyük şey fenadır. Özüni kavzamalısın. Mesela köfte. Köfte deyip geçemeyiz. Harcina etmek içi, soğan maydanoz konmaz! Büyük ayıptır. Kuyruk yağı kıyılmış kıyma, az baharat ve irmik. Hepsi bu. Sonra büyük şehir adamın önce parasını içi eder. Her yerde köfte falan yeme..."

Artık işi bayılır, bir gözüm köşede ki bavulda ertesi gün olsa da kompartımanına yerleşsem diye düşünürken uyuyup kalırdım.

Tren beni Karşıyaka İstasyonu'nda bırakırdı.

Kalacağım eve varınca bavulumu açardım.

Öğrenci bavullarının iki hali vardır: Evden gelen ve eve dönen bavullar.

Benim eve dönen bavularımda kırılı çamaşırlar arasında, Kemeralı'nın alınmış tahta kutuda Hacıbekir lokumu olurdu.

Ama annemin hazırladığı, evden gelen bavul hüznüle karışık Halil İbrahim sofrasına benzerdi.

İçi, erik, vişne kurusu, mevsime göre köznemiş ve soyulmuş kestane... Bitmedi: Küçük iki kavanozda ayva reçeli, fıstıkla basılmış irmik helva. Çift torbaya ve bezze sarılmış ısrırganlı bükme, pişi ve gulaç...

Çatal ığne ile işaretlenmiş bir çorap içinde diktiği perde paralarından attığı 150 lira ve el yazısıyla not da bulurdum çoğunlukla:

"Oğlum Ahmet. Derslerine iyi çalış. Bize her ay mutlaka bir mektup yaz. Ama biliyorum ki, yazamayacaksın. Yazmayı sevmiyorsun. O zaman postaneye gidip babanı ödemeli ara. Babandan çekinirsın muhtar amcanların telefonunu yazdır, beni ünlemler bir koşu giderim. Üç gün yemeyi unutm. Çok canın çekerse köfte ye. Çoraptaki parayı sakın kitaba, ota boka verme. Anne sözü dinlemeyen mutlaka üzülür. Bunu unutm..."

Bir defasında çoraptaki paralarla Simon And Garfunkel'in "Sounds Of Silence" kasetini aldığımı hatırlıyorum. Ama daha dinlemeden arkadaşlarla gittiğimiz Altay mağnasındaki arbedede kaybetmişim. Önce karşı takımın taraftarları sonra polis çok acayip dalmıştı bize. Herhalde mideme yedğim ilk tekmede gömlek cebimdeki kaset uçup gitmişti.

Anne, her zaman sözü büyük ve ağırdır!

Üniversiteye başlayınca yeni bir kot pantolonum ve bavulum oldu.

Annem, "Çocuk Ankara'ya gidecek, böyle ayıp değil mi?" deyince babam bu ikisini alıp eve gelmişti.

Bu defa kırmızı -ama kılsız- bavulumla İzmir istikametindekilere değil Afyon-Eskişehir üzerinden Ankara trenine biner olmuştum.

Bavulun içindeki nevaler konusunda endişelerim bir gün, yurt arkadaşım kendi bavulundan kavurma çıkardığı anda üçti gitti.

Annemin notları yine bakıydı ama içeriği azıcık değişmişti: "Oğlum Ahmet, sağa sola ve olaylara sakın karışma. Zengin taşını dağdan aşırır, gariban düz yolda şaşırır. Sonra üzülürüz hep birlikte..."

Anne lafları şaşsın ister insan çoğu kez.

Şimdi yaşıam epey büyüdü.

Artık bir bavulum yok.

Şeytan var. Ama içinde ne irmik helvası ne anne notu...

Son Nefes

**Fotoğrafın
öyküsü**

Gözleri açık bize bakıyorlardı. Son nefeslerinde ciğerlerine çektikleri hava kimyasal gazdı!

Gözlerimi kapatamıyorum. Kaydettiğim görüntüler sensörle birlikte gözlerim ve göz kapaklarının arasına da kaydolmuş. Kapatığım anda kayıt devam ediyor.

Önceki gün Dokuz8Haber'in yurttaş gazeteciliği eğitimi için Videoaktivizm atölyesi vermiştim. Ankara'ya gelme sebebi buydu. Amacımız çünkü eğitimi pratiğe dönüştürmek, Barış Mitingi üzerine keyifli bir videoröportaj hazırlamaktı. Hazırladığımız video barış değil katliam videosu oldu.

Miting alanına Gar Meydanı'ndan girdik. Arkadaşlarımdan ayrılıp çekime başladım. İlk bombanın patladığı yerde 10-15 dakika çekim yaptıktan sonra başka neler çekebileceğime

bakındım ve Sıhhiye yönüne yürümeye karar verdim. 40-50 metre gittikten sonra Türk Tabipler Birliği'nin doktorlarını gördüm. İçlerinden biriyle röportaj yaptım. Konuştuğum doktor Suruç Katliamı'nda orada olanlardan biriydi. Suruç'u ve bombayı anlattığı konuşması bittiği anda patlama sesi duyuldu. Hemen o yöne doğru koştum. Bombanın patladığı yere giderken yolda can çekişen iki kişi gördüm. İlk gördüğümde kadının gözleri açıktı. Kalp masajı yapılıyordu. Yaklaşık 10 dakika sonra gözleri kapandı. İşte bu fotoğraf kadının öldüğü ilk anın fotoğrafıdır. Bundan önceki fotoğrafta kadının gözleri açık ve bana yani bize bakıyordu. İlk kez bir insanın can verişine tanıklık etmek durumunda kaldım.

Bombanın patladığı noktaya geldiğimde dehşetin boyutunu fark ettim ve panik halinde çekime başladım. Çoğunlukla video kaydı yaptım. Burada da birçok kişinin son anlarına tanıklık ettim. Aradan 20-30 dakika geçmesine rağmen hâlâ hiç ambulans yoktu. Etraftaki polisler halk tepki gösterince polis biber gazı attı. Gaz kokusunu aldığım anda hâlâ kalp masajı yapılan onlarca kişi vardı. Gözleri açık bize bakıyorlardı. Son nefeslerinde ciğerlerine çektikleri hava kimyasal gazdı!

Canlı bombayı yakalamak için kendini patlatmasını bekleyen bu devlet, insanları ölmesin demek için mitinge gelen vatandaşlarını paramparça etti, ciğerlerinde kimyasal gazla gönderdi ölüme.

UTANGAÇ

"Hedefleri hep birlikte yakalayacağız" a olan sarsılmaz inançtan ve kravatlı, döpiyesli, sırtkan riyalardan utandın mı? Ben çok utandım.

Birisi sana selam verdi sandığında, safça bir gülümsemeyle selamını aldığında ve aslında selamın esas sahibinin arkanda olduğunu anladığında çok utandın. Ya da ilkokulda altına kaçırıldığında... Ya da rüyanda çıplak kaldığında... Ya da bir yalanın ortaya çıktığında, kendi yalanını unuttuğunda keza... Çok utandın...

Birisine sevdiğini söylediğinde ve karşılığında tuhaf bir surat gördüğünde utandın mı? Ben hiç utanmadım. Çünkü o kisma kadar gelemedim ki o kisma gelesiyse kadar zaten çok utandım. Hep karşıdan bekledim ve birisi ezkaza öyle bir şey dediğinde ben onun adına daha çok çok utandım.

Sen de başkasının adına hiç utandın mı? Ben çok utandım. Canlı yayında Sertab Erener şarkısı söylemeye çalışan orta yaşlı gelin adayına gülerken değil ama... Fikrasına gülünmeyen adamlara keza... Öyle değil ben kalbi utandım... Gül Kitabevi yanarken misal... Arkalarına pelerin gibi bağladıkları bayrakla "Yansın abi yansın lan hööö" diye bağırın kimileri adına çok utandım. Onların çocukları, hısımları, akrabaları adına çok utandım. Sahip olduklarını iddia ettikleri millet ve üzerlerine yapmış zillet adına utandım. Aynı toprağı koklamaktan, aynı suya bakmaktan, aynı dili konuşmaktan, belki aynı takımı tutup belki aynı şarkıyı dinlerken ağırlıy olmandan... Çok utandım.

Şirketlerin manevi motivasyonlarından ve birbirine benzemezlerin bir aradalkı ruhundan utandın

mi? "Hedefleri hep birlikte yakalayacağız" a olan sarsılmaz inançtan ve kravatlı, döpiyesli, sırtkan riyalardan utandın mı? Ben çok utandım. Misal "Markamızı kullandığınız için, bizi buralara taşıdığınız için teşekkürler Türkiye" diyen kitiپییozdan... Sanki ele verdik de seni oralara taşımak için, markana bir faydamız olsun diye ulvi bir davaya girdik. Alt tarafı bir tuvalet kağıdı ürettin biz de götümüzü sildik. Neyin havasındasın sikik? Göt dedim, s ve k harflerini münasebetsizce birleştirdim ve şu an bunlardan çok utandım. Normal zamanda kullandığın kimi kelimeleri kamusal alanda yanlışlıkla kullanmaktan utandın mı? Ya da okulda küfür kıyamet gülp eğlenirken bu öğrendiğin yeni kelimeleri ailenin yanında hovardaca kullanıp şaplağı yediğinde utandın mı? Bence utandın. Çünkü herkes en çok çocukken utanır, sen de çocukken herkesten çok utandın.

Çocukken ben de çok utangaçtım ve utangaç olmaktan da utanırdım. Garip ama gerçek... Utangaç insan utangaç olduğu için daha çok utanabilir ve bu bir kısır döngü yaratabilir... Ama burada asıl utanması gereken utangaç olan değil utandırandır. Bunu daha sonra anladım. Utandıran çocuklara sinirlendim ve utanmaz oldum. Çocuklar

acımasızdır ve acımasızca utandırır. Acımasızca utandıran çocukların en çok utandırdıklarının başında da ismin ve soy ismin gelir. Basit bir alay konusu... Fazla zekâyâ gerek yok... Ben o konuda şanslıydım ama sınıfın utanılacak ismi olanları da vardı ki neden utanılacak olduğunu da bir türlü anlayamadım. Sen hiç utandıran utandın mı Abuzer? Bence utandın. İki dandik komedi filminde adın geçtiği için sprite kolaysıyla basket oynayan cünüp çocuğu aşağılamalarına maruz kaldın ve utandın. Ben de senin adına değil, rengin adına değil, geldiğin yer adına değil, onların adına çok utandım.

Birileri beni adımla çağırdığı zaman orada olamadığım için utandım. Ve ben paramparça olmadığımı, kollarım bacaklarım kopmadığına ve ben toprağa ve ben onlara... Karışmadığıma...

Ben de adımdan bir kez utandım Abuzer. Çocukluğun masum utangaçlığı ile değil ama... Alaycı dişlek şaklaban çocukların aşağılamalarıyla değil ama... Yurdundan kopup gelmiş bir mültecinin tipiyle dalga geçen ari irkin boklu snobluğuyla değil ama... 10

Ekim 2015'te yaşıım otuz üçe geldiğinde ilk kez adımdan utandım. Birileri beni adımla çağırdığı zaman orada olamadığım için utandım. Ve ben paramparça olmadığımı, kollarım bacaklarım kopmadığına ve ben toprağa ve ben onlara... Karışmadığıma...

Sen hiç ölmediğine utandın mı? Ben çok utandım. Utandırılar utatın... ..

EVRENDEKİ TÜM VARLIKLARIN BİR GÖREVİ VARDIR.

ÖRNEĞİNİ TIRTILLAR
YAPRAK KEMİRLERLER.

TAVUKLAR YUMURTLA-
MAK İÇİN FOLLUKLARA
KOSARLAR.

YARASALAR
HAŞAŞALARINDA
UYURLAR.

İNSANLAR İSE GİTMEK İÇİN OTOBÜS
BEKLERLER.

NİZAMETTİN İSE İSE
OTOBÜSLE DEĞİL
YÜRÜYEREK GİDER.

SABAHLARI ARKADAŞLARIY-
LA BİRLİKTE KAHVALTI
EDER.

SONRA DA YARDIM EDİLECEK İYİ
İNSANLAR BULMAK İÇİN YOLA DÜŞER.

SUNU İYİ BİLİR; YARDIM
EDİLECEK İNSAN ASLA
TÜKENMEZ.

NEDEN
ATLIYORSUN?

NEDEN
ATLIYORSUN?

HAYAT ARTIK
ÇEKİLMEZ OLDU. YAŞAMAK
İSTENİYORUM.

PEKİ

EVRENDEKİ TÜM
VARLIKLARIN BİR GÖREVİ
VARDIR.

HATTA BAZILARININ
GÖREVİ BİRDEN FAZLA'DIR.

ÖNCEKİ BORCUNU
ÖDEMEDEN YENİ
MAL YOK POSTUM
KUSURUNA BAKMA.

ABİ VER İSTE SİMDİ
YARIN ALIRSIN PARAN.

EYET ABİ

HOPİ BENİM DE
PARAM YOK.

PEKİ NE
YAPABİLİRİM
BENİM İÇİN?

NE BİLEYİM
ALISVERİS
YAPABİLİRSİN.

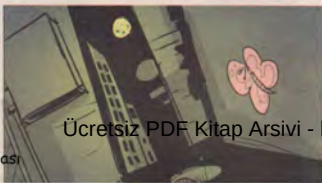
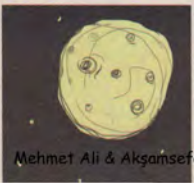

OLUR.

NE YAPACIŞIM
BUNUT

YÜT İSTE.

DİPSS
DİPSS

NİZAMETTİN,
O BEKİRİ
YÜTMEDEN
UYUMAZ
OLDU.

SEVGİ SOYSAL:

“Edebiyat Ailesi”ndeki Annem, Kız Kardeşim ve Kızım

Büyük yazarlar ve şairler, eseriyle daha tanıştır tanışmaz bizi çarpmış, sarsmış, gerçeği kabullenmemiz için kelimeleriyle tokat atmış, kimi zaman uyanmamız için ışık saçmış, kimi zaman da üzüntüden ölmemizi önlemek için çiçek sunup, kucak açmış olanlardır. Onların adı her anıldığında o çarpışma anı tazelenir ve hiç tanışmadığımız o yazar ve şairlere şükran duyarız. Hayatımıza özellikle ilk gençlik yıllarında böyle önemli katkıda bulunan yazar ve şairler arasında bizim düşünsel ve sanatsal akrabalarımızdır. Benim ilk gençlik yıllarımı etkileyen ve şekillenmesinde emeği geçen yazar ve şairlerden oluşan bir *Edebi Soyağacım* vardır ve yıllar önce yazdığım *Kafadan Doğumlar* manifestomun asıl kahramanları onlardır. Yazievimin bir duvarı tamamen *Edebi Soyağacım*'da yer alan yazarların fotoğraflarından oluşur, dostların ve okurların bu duvarı uzun uzun incelemeye bayılır. Bu edebî akraba fotoğraflarının tam ortasında Sevgi Soysal oturur. Onun akrabalık (!) durumu diğerlerinden biraz kanışıktr.

Beni kitapları ve hayatı kadar genç ölümlüyle de altüst edip, hayatımda derin izler bırakarak çekip giden Sevgi Soysal özel bir kadındır. Onu müthiş yapan asıl özelliği ne çapkınlığı, ne siyasi duruşu ve mücadelesi için hapis yatması, sürgüne gitmesi, birçok soruna karşın annelikten vazgeçmemesi, ne dik kafalılığı ve cesareti, ne de yazdığı dik başlı kadın karakterlerdir. O bütün bunları bir arada yapabildiği, bu sentezi, bir yazar, bir kadın ve bir insan olarak başara bildiği, bunların bedellerini öderken de tamamen dağılıp, dökülmediği, yeniden yollara çıkabildiği için müthüştü. Çünkü bazı yazarlar sadece yazdıklarıyla değil, yaşamlarıyla da ışık saçır, sarsar ve ilham verirler. Sevgi Soysal'ın eserlerinde yer alan pek çok kadın karakter, bütün iyi yazarlarda olduğu gibi yazarından izler taşır. Sevgi Soysal'ın kadın karakterleri, hayatın çok önemli ve heyecanlı öbür yarısının sokakta geçtiğini, o alanın sadece erkeklerle birakılması yüzünden çok şey kaçırıldığını anlamış ve artık sokağa çıkma, gösteriye ve mitinge katılma gibi göstermiş kadınlardır. Sessiz eylemlerine, mutfak ve mahnı ve konserleri, neşeye

fırladıkları sokağın kendilerine kolay kolay kucak ve yol açmayacağı anlayınca tökezler, şaşırır, bocalar ama asla eve geri dönmeyiz. Artık kadın sokaklarda da yerini alacaktır! Onun kadınları, çeşitli nedenlerle artık tükenen, bitmiş ilişkileri yalnızlığı da göze alarak terk edebilecek cesareti gösteren kadınlardır. *Şafak* romanının Oya'sı, *Yenişehir'de Bir Öğle Vakti*'nin Olcay'ı, *Yürümeğin Ela'sı* (Gültekin) ve diğerleri... Sevgi Soysal'ın kadın karakterleri, yenilgileri, iç çatışmaları ve hayalleriyle öyle sahici ve bizdendir ki onlarla özdeşleşmek için okurun büyük şehirlerde büyümüş bir kadın olması gerekmez.

Günde beş kadının öldürüldüğü ve katillerin erkek olduğu için çeşitli indirimlerle affedildiği(!) “Yeni Türkiye”de Sevgi’nin, “Kadınlar kimsenin namusu değildir!” diye daha 1960’larda yazabilmesi şimdi daha anlamlıdır.

Bunu 1990’larda gerçekleştirdiğimde de bir çocuk kadar sevinmiştim.

Sevgi Soysal’ın romanlarını yazdığı yıllarda ben onun kızı yaşıyordum. Gençliğin verdiği çocuksu hayranlıkla onunla o kadar özdeşleşmişim ki, yıllarca ben de onun öldüğü yaşta öleceğimi sanmışım. Kırk yaşına geldiğimde artık yaşıttık ve o benim kız kardeşim olmuştu. Bundan kısa bir süre sonra ben onun annesi olacak yaşa geleceğim, o benim kızım olacak, çünkü erken gidenler, hep gittikleri yaşta kalırlar. Bu yüzden Sevgi Soysal ile beraber anarak çok sevdiğim diğer iki kadın yazar: Tezer Özlü ve Sevim Burak için yaptığım “Türk Edebiyatı’ndaki Annem, Kız Kardeşim ve Kızım” başlıklı atölye çalışması beni hep çok yorgun düşürür... İnsan sevdiğine, değer verdiğine umut bağlar. Sevgi Soysal (ve diğer iki kadın yazar) umutlarını kırmadılar ama üçü de erkenden giderek üzüldüler, yordular...

Günde beş kadının öldürüldüğü ve katillerin erkek olduğu için çeşitli indirimlerle affedildiği(!) “Yeni Türkiye”de Sevgi’nin, “Kadınlar kimsenin namusu değildir!” diye daha 1960’larda yazabilmesi şimdi daha anlamlıdır. O aynı zamanda kadınların ev işlerine ve aileye adanarak kendilerini tanımadan yaşayıp ölmelerine de öfkeli. Öykülerinde ceyiz alışverişinde kumaşları elleyle saatlerce vakit kaybeden kadınlarla çok kızır. “Zevksizlik” onun eserlerinde sınıfsız, cinsiyetsiz bir çirkinlik ve suçtur. Eğer lümpenliğin ve cehaletin yükseldiği günümüzü görsedyi herhalde kanseri beklemenden zevksizlikten ölebilirdi! (Bu eğretilememi affeder herhalde?)

İhtirasın müstehcenliğini anlatan yazar Sevgi Soysal eğer yaşasaydı kitaplarını sever miydi, bilmiyorum. Ancak onun gidişinden çok yıllar sonra onunla ilişkisi aklımdan köşesine bile gelmeden yazdığım *İstanbullar* romanının aslında “Atatürk Havalimanı’nda Bir Öğle Vakti” olarak da okunabileceğini yazar bir edebiyatseverin pek haksız sayılamayacağını düşünmeye başladım. Defne Kaman’ın dediği gibi, “Hayattaki en büyük mucize çok gençken iyi bir öğretmene ve yazarlara rastlamaktır!” Eğer henüz tanışmadıysanız hemen, unuttuysanız yeniden Sevgi Soysal’ı okuma zamanınız gelsin dilerim! Ben her zaman okuyacağım ve sevgiyle anacağım: Çünkü o benim edebiyat ailesindeki annem, kız kardeşim, kızım...

1970’lerde düşünce suçundan yargılandı sırada mesleğinin yazar olduğunu söyleyince meslek hanesine “ev kadını” yazılan Sevgi Soysal (Salt Sevgi Soysal) yazı hayatına başlamıştı. Mesleği Yazar” denili etkilmiş ki, pasaportuna “Mesleği: Yazar” yazdırmayı ona verilmiş bir söz gibi algılamıştım.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://rante.org>

BEN HER GECE DOĞMAYACAK ÇOCUKLARIM İÇİN SOYUNUYORUM...

Bugünlerde kime saati sormaya kalsam, mevzu dönüp dolaşıp çocuk yapmak için çok vaktim kalmadığını biliyorum. "Doğum kontrol yöntemi olarak haberleri okuyorum, günde iki kez, sabah ve akşam, en az yarım saat," yanıtını da pek yeteri bulmuyorlar ki, "Hak'tan ama..." diye başlayan cümlelerini üzerine salıyorlar.

Normal bir günde olsak, son seçim sonuçlarından başlar, eğitim sisteminden girip adalet sisteminden çıkar, arada sağlık sektörüne dokundurup, çocuk istismarlarındandır, kadın cinayetlerine kadar vardırırdı m konuyu.

Haklıyım ama bu değil!

Daha incelikli düşüncelerle yalıtılabildim konuya. Sokaklarda, esirgemeye yurtlarındaki çocuklardan tek bir tanesi ailesiz kalmayınca kadar doğurmayalım, evlat edinilelim diyebilirdim.

Bir çocuğu sevmek, bir çocuğu en iyi şeyi dele yetiştirmek için illa ki kendi rahminizden mi çıkması lazım mı, diye sorabilirdim.

Haklıyım ama bu da değil! Hadi, dürüst olalım.

Doğmayacak çocuklarım bugün dizlerime yatmış, bana, "Neden?" diye soruyor. İyi bir anne olacağıma ikna etmeye çalışıyorlar beni.

Olabilirim gerçekten, bayat ekmekleri çöpe atmaz yumurtalı ekmek yapar, çok sevecekleri kitaplar alırım çocukları nı. Düşükleri yerden nasıl kalkacakları nı, elbise söküklerini nasıl dikeceklerini öğretirim.

Diğer taraftan intiharı onurlu bir seçim olarak kabul eder, ötenazi hakkını destekler, doğal seleksiyonda ölmesi gerekenleri yaşatabilmek için doğal kaynaklarımızın harcanması na karşı çıkarırım.

Cenazelerde gözlerim bile dolmazken, damızlık

olarak kullanılıp daha memeleri süt doluyken parka terkedilmiş bir köpek gördüğümde gün boyunca ağlayabilirim; aklıma bir iş koydum mu üç gün hiç uyumadan çalışabilirim.

Soruyorlar "Neden?" diye, en az bir buçuk yıl, alkol, tütün ve kahve olmadan yaşamayı göze alamadığım için değil herhalde.

Hafız am beni yanıltmıyorsa 2002 yılının yazıydı, yirmi yaşından büyük değildim. Erkek arkadaşım vardı o sabah yanımda (sevgilisi değil ama erkek arkadaş). Sinema salonunda uyuyakalmış, son içki anonsuna kadar birkaç bir yuvarlamış, güneş doğana kadar Gezi Parkı'nın içindeki eski çay bahçesinde bayat çay içip çekirdek içtlemiştik. İlk yapura yetişip Beşiktaş-Kadıköy hattı nda bir kaç saat uyumak için el ele Gümüşsuyu Park'ından iniyorduk. Hava mı soğuktuydu yoksa uykusuzduktuk mı titriyorduk, hatırlamıyorum. İnsan yirmili yaşlarında neden böyle geceler yaşar, hiç bilmiyorum.

Seslenmeye kalsak "Amca" diyeceğimize, k an kırmızı gözlerle bize bakan dağ gibi iki adam yolunuza kesti. Nasıl olduğunu anlamadan, sağ kolumu sırtı ma doğru kırıp arkamdan kucakladığı gibi boğazı ma falçatayı dayadı. Ciğerlerimi yakan kokusunu ve kırmızı lacivert öduncü gömleğini unutamiyorum, bir de kalbim her atışında şah daman ma çarpan bıçağın soğukluğunu...

On iki metreden beton zemine düşerken yaşadığım körleşme, 1 Haziran gecesi sol omzumun iki parmak üzerinden geçen gaz fişeginin sesi, bembeyaz bir bulut içinde koşak en üzerine düştüğüm sakat dizimin acısı... Ölümle bir kaç kez karşı karşıya geldik ama beni ne zaman onu

düşünsem kendimi yeniden Gümüşsuyu Parkı'nın merdivenlerinde bulurum. Bizi görmezden gelecek usulca yarılmızdan geçip giden takı m elbiseli, bond çantalı ablalar, abiler o gece nasıl uyudular diye düşünürüm. Erkek arkadaşımın kirece dönmüş suratı, şesini bile çıkartmadan ne derlese yapan hali gözümün önüne gelir. Cebimizden çıkan 20 milyon eski Türk Lirası ve bir Nok'a 5110 cep telefonundan tatmin olmayan adama, boğazımı bıçaktan kurtaramamış en, "A bi hepsini al da SIM kartı ver bana, kontrollü hat işine yaramaz, numaralar kaybolmasın," deyişimi hatırlarım.

"Doğum kontrol yöntemi olarak haberleri okuyorum, günde iki kez, sabah ve akşam, en az yarım saat"

*"Oysa hatırlamak için soyunulur, hatırlamak için, yüzyıllardan beri unutulmaları hatırlamak için. Neyin olmadığını, neyin olmayacağını hatırlamak için, yeniden başlamaya gücü olmak için, seçim yapmak için, seçim yapabilecek açıklığa kavuşabilmek için. Hayır demek için, evet demek için, başkaldırmak için, yıkıp yıkmak için, barış için soyunulur." Sevgi Soysal, Tante Rosa **

Her insan hayata tutunmak için bir şeyden güç almış.

Bir Tanrı'dan, fizikten, matematikten, cerrah olup hayat kurtarmaktan, pek çoğu da çocuklarından...

Bense ölümden güç alıyorum, her gece uyumadan önce Gümüşsuyu Park'ının merdivenlerine gidiyorum.

Söylenmemiş bir sözüm, yarım kalmış bir işlem yok sa huzurlu bir insanımsam, her günümü her an ölmeye hazır yaşadığım için.

Çocuk doğurmak bir gün intihar etme olasılığı elimden alacak da ondan yapamıyorum.

Bir çocuğum olursa ölmekten korkarım.

Ölmekten korkuların cehenneme çevirdikleri bu dünyanın alele de bir parçası olup yok olurum.

Ölme ten korkmaya başlarsam, her şeyden korkmaya başlarım.

Yeni yollara çıkmaktan, değişmekten, değiştirmekten korkarım.

Sevgilim olsa üç beş vakte terk edeceğim bir adamla aynı çatı altında yıllarımı geçirmekten korkarım.

Çocuğumun ihtiyaçlarını karşılayabilmek için sabahdan akşama küfür ettiğim bir işe mahkûm kalmaktan korkarım.

Sorduğu her soruya dürüstçe cevap verisem ertesi gün okula gitmek istemez diye korkarım; dürüst olma sam onu yalanlarla büyümekten korkarım.

Beni ben yapan şey yaşadığım acılardır, bunu bilirim de, yine de onun canı acıyacak diye korkarım.

Kız olsa minibüse binmesinden, erkek olsa bedelli parası bulamadım diye askere gitmesinden korkarım.

Hiç düşünmeden yapacağım bir hareketin, ömür boyu yakasını bırakmayacak çocukluktan kalma bir psikolojik probleme dönüşmesinden korkarım.

Vaktim dolduğunda beni yaşatmak için modern tıbbın tüm imkânlarını seferber edip, yoğun bakım odasında kendini de beni de perişan etmesinden korkarım.

Hepsi bir tarafa vaktisizce ölürüm de onu bırakmam diye korkarım.

Bugün yanı başımda bir bomba patlayacak diye korkmam da bir gün onun yanı başında bir bomba patlarken ya elini tutmak için orada olma zamanı diye korkarım.

Bu kadar kötülüğün içinde onu nasıl kuyacağım bilemem de ondan korkarım.

Her gece uyuma dan önce Gümüşsuyu Park'ının merdivenlerine gittiğimde, o falçatanın onun, kız ya da erkek arka daşının ve de benim boğazımı keseceğinden korkarım.

Bir daha da ben, ben olamam; dönüşeceğim kişiden, kendimden korkarım.

* Ölümümün 39. yılında Sevgi Soysal'a ve hepimiz için Mehmet Ali Ç. Aksoğutlu'na saygıyla...

Şimdi Bojele zamanı...

Can Yücel'in ağızda küfür nasıl duruyorsa elinde şarabı da öyle dururdu. Sanki ondan koparıp alsanız, her şey biraz eksilecek gibiydi. Bütünleştigi şeyi kolay kolay yitirmeye yakışmaz insan. Sanki içinden bir parçayı emanet eder gibi olur. Kimi zaman da bin kelimeye sığmayacak güzelliği o tek kelimeyle anlatır.

En h zlı zamanları, sonbahara şan verenleri vardı. Can Yücel'in. Özgür, cesur, yiğit eşkiyalrı. O eşkiyalrı n aşkılan, umutları, savaşları, saçları ve öfkeleri vardı. Sararıp dökülmeden önce kızaran yapraklar, şarabı eşkiyalrı... Öyle kızı, öyle tutkulu.

Sonbahar garip mevsim. Kimine göre kış sında aşk başka, kimine göre yalnızlık mevsimi. Bazı güzel şirler gibi yani. Herkes seviyor ancak sebebi başka. Ben de yeni bir sebep vermek istedim sonbahar sevgisine. Hepimize iyi gelecek, güzel bir kışımız. Yılın ilk şarabı. Yeni hasadın ilk tadımı. Beaujolais Nouveau. Yani, Bojele.

Beaujolais bölgesinde küçük bir şarap fabrikaları olan hangi kardeşler! İsimleri yok mu? 1950'lerde şaraplarını satabilmek için bir kamyon satın alıp bu kamyonun içine seyyar bir dolmuş tesisi kurar. Hasat mevsimi geldiğinde de hiç beklemeden şarapları hazır olup şişelenir. Yani öyle bizdeki gibi bin yerden izin, yüz yerden onun almak yok.

Ancak esas olan Bojele'nin tadı değil, ritüeli. Dünyadaki şarap severler Bojele'nin tadından önce ritüeline bağlıdır. İlk buluşmanın heyecanını, yeni olanın çekingenliğini taşıyor

Bojele. Ben ilk buluşmaları hep severim. O yüzden Bojele'yi de ilk buluşma gibi severim.

Bojele şarapları a dına bakarsanız üreticilerin şarabını satmak için alternatif pazar arayışı ile hayatımıza girmiş, iyi de olmuş...

Hayatımıza ne kadar çok ve çeşitli şarap girsede o kadar iyi olur diye düşündüğümünden, diğer bütün iyi şaraplar gibi Bojele şarapları da baylıyorum. Ve hatta şarapları tanıma eğer Bojele ile olacaksa, bu şarapların önünde saygıyla eğiliyorum.

Ritüeller geleneklerin, gelenekler de zamanın ölümsüzlük ikisidir.

Ritüeller geleneklerin, gelenekler de zamanın ölümsüzlük ikisidir. Gelenegin içinde paylaşmanın ortak olmanın özel duygusu da vardır ya hani. Fransızlar için Bojele, biraz o işi görür. Fransa'da her yıl kasım ayının üçüncü perşembesi bu genç şarapları için büyük bir şölen düzenlenir.

Şölen den haftalar önce şarabın dağıtımı yapılır. Şarap satan dükkanlar vitrinlerini "Beaujolais Nouveau" yazmaya başlar ancak bu şarapları kasımın üçüncü perşembesine kadar satmazlar. Çarşamba gecesinde itibaren ise kafe ve restorantlarda buluşma heyecanlı Fransızlar, saat tam 24:00'dan sonra yılın yeni "Bojele" sini kutlamalar eşliğinde birlikte yudumlar. Şarabı bir aşk, şarabı bir tutku ile karşılar yeni hasat.

Bojele de olsa Patrick!

Yoksa göklerin ve yerin aşk çocuğu şaraba haksızlık etme hiç!

ALİ MENDİLLİOĞLU

BENİM ANKARAM

Gece 04.17

"İnsan yaşadığı toprağa benzer" demiş ya şair. Bozkırın insanı da bozkıra benzer. Öyle uçsuz bucaksız denizden öğrenmez maviyi. Çalimsı dikenlerin boncuk kadar, dört yapraklı çiçekleri olur: Siz hiç o çiçekten gördünüz mü? İşte o boncuk kadar çiçekten fikrine yer eden maviye denizleri sığdırır. Şarabı ucuzdur ama ucuz şarapların sarhoşluğunda kurduğu düşleri almayla Sabancı'nın serveti yetmez.

Bozkıra ektiğinden hasat eyleyeceksin, beklemeyi öğreneceksin. Öyle bir ekip dört mevsim biçemezsin. Ya don vurur, ya susuzluktan kurur. Sabırlıdır bozkır insanı. Dilleri lal ise bilmezlikten değil ya... Düş düşünceden, düşünce kelimadan, kelim kaleminden hızlıdır Ankara bozkırında. Neylesin Abdalım kalemi yetmeyince tezenisini vurur yüreğinin teline. "Rızası bahçanın gülü derilmez"

Birer Ankara. Doğup büyüdüğüm, sokaklarını ezber ettiğim Ankara. Ben senle büyüdüm, ayrı düştük, bu kez gün sen bende büyüdün. Kavuşacakmış böyleydi kavlimiz. De hadi bir daha nasıl bakacağız bu saatten sonra birbirimizin yüzüne. Akil ile duygu arasındaki diyaletikliği havaya uçurdu iki canlı bomba. Elim kaleme varmıyor bir türlü. Oysa böyle zamanlarda anılar diri tutar insanı. Bir de aşıklar...

LEYLA'YI DEĞİL ÇÖLÜ SEVENLERİN HİKAYESİDİR

Hasan'dı arayan. "Abi misafirimiz var ve erken gelir misin?" Hasan arıyorsa hayra alamet değildir o iş bilirim ama evden içeri girince ilk kez yanlışlığı düşündüm. Daha önce hiç bu kadar temiz olmamıştı bu ev. İntizamla kurulmuş yer sofrası ve hatta sofrada meyve tabağı bile var. Kâğıt topacıyı beş kişinin kaldığı bir evde bu nizam? Bizim kâğıtçılerde var gene bir üçkâğıt ya hadi hayırlısı.

Misafir nerde diye sordum. "Abi içeri odada," dedi Hasan. "Bir kız. Selim bulmuş."

"Af buyur. .. Kız mı bulmuş? Ulan koca jeneratörü buldum dediğinde yemiş gibi davrandım Selim seni milletin içinde bozmayım diye ama tümden saf belledin beni. Kızı da mı çöpten buldun?"

"Tamam abi jeneratörü çöpten bulmadık karşı insanattan kaldım. Ama kıızı vallâ çöpten buldum." "Doğru düşününç anlat sen şu işi bir bele Selim efendi."

"Abi çekçeki doldurdum meclisin oradan yukarı eve çıkıyordum. Baktım bir kız oralarda dolaşıyor. Davranışları da acayip şüpheli. Gittim yanına, dedim "Bir sıkıntın mı var?" Kız dedi "Yok, bir akrabamın evini arıyorum." Kıza dedim ki "Buralarda ev yok. Hep bakanlık buralar yalan söyleme." Kız ih mih etti ama sıkıştırınca ağzından baklayı çıkardı. Trabzon'da yetiştirme yurdundan kaçmış. Sonra kalacak yerin var mı diye sordum. Yokmuş! İsterse bizde kal dedim, olur dedi. Aldım getirdim."

"Olur dedi? Allah Allah..." "Valla abi olur dedi. Zorla getirecek halimiz yok ya."

Kızla konuşmak için odaya girdim. Saçağa tünemiş serçe gibi büzülüp oturmuş kanepeye, ufak tefek bir kız. Tanıştık adı Leyla'ymış. Bana da aynı hikâyeyi anlattı yetiştirme yurdunda büyümüş, çok baskı varmış o yüzden kaçmış.

Şu an detaylarına girmeyeceğim hikâyesinde öyle büyük değişiklik vardı ki yalan söylediği aşıkardı. Uyardım Leyla'yı. Ona yardımcı olabilmemiz için başına gelenleri doğru düzgün anlatması gerektiğini söyledim. Yurttan kaçtığına ısrar etti.

Odasından çıkınca aramızda konuşmaya başladık. Yalan söylüyor dedim. Kızı çağırıp tekrar konuşmayı eğer yalan söylemekte ısrar ederse yarın sabah götürüp karakola teslim etmemiz gerektiğini belirttim. Leyla'yı odadan çağırarak ve tekrar sorduk. Gene aynı hikâyeyi anlattı.

"Yurttan kaçtım." "Leyla anlatmazsan seni karakola teslim edeceğiz" "İnanmıyorsanız karakola götürün." "İnanmıyoursen bugün dinlen yarın karakola gideceğiz"

Başka hiçbir şey söylemeden odasına gitti Leyla. Obür gün bütün ev ahalisi önde Leyla arkada

karakolun yolunu tuttuk. Karakoldan içeri Leyla ile ben girdik. Bir polis amiri kafasını bile kaldırmadan ne istediğimizi sordu. Durumu anlattım: "Bu kıızı dün bulduk yurttan kaçmış." Amir: "Nerde buldunuz?" "Meclisin yakınlarında."

"O mintıkaya biz bakmıyorduk. Maltepe polis karakoluna götürün."

Düş düşünceden, düşünce kelimadan, kelim kaleminden hızlıdır Ankara bozkırında.

Leyla ile karakoldan çıktık. Çocuklar dışında sabırsızlıkla ne olduğunu soruyor. Elimde olmadan tımturaklı bir küfür salladım. "Sokaktan kız buluyoruz, bulduğunuz mintikadaki karakola götürün diyor..."

Uygun nizam geldiğimiz gibi dönüp yürümeye başladık. Kimsenin ağzını bıçak açmadı bir süre. Sonra Hasan patladı. "Abi, bize polise birini teslim etmek yakışır mı hiç? Bu kız bizimle kalınsı bizimle ne gelecekte gelir. Ne zaman korkar oldu?"

Ve o günden sonra Leyla bizimle yaşamaya başladı. Tek odalı gecekondumuzun kral dairesini Leyla'ya tahsis ettik. Diğer yandan her gün temiz ve sıcak yemek olan bir evde yaşamının konforuna değildi doğrusu. Günler sonra gerçek hikâyesini anlattı Leyla. İstanbul'da tekstilde çalışıyormuş. Bir sevdiği varmış, onla karşılaşmış Leyla'yı. Donememiş geri Leyla, dönerse öldürürlermiş. Günler günleri kovaladı. Leyla

Sulukule Çeşmesi Yıkım Akar

sanki yıl ardır bizle yaşıyor muş gibi aileden biriydi artık.

Ve bir akşam eve geldiğimde kapı önünde Selim'i gördüm. Yüzü mosmor olmuş dudağı kaşı yarlımış bir vaziyette kapı önüne oturmuş sigara içiyordu. İsrarla sormama rağmen kimin dövdüğünü anlatmadı. Aklıma ilk gelen şey ya zabıta ya da polis oldu.

Öfkemle içeriye girdiğimde herkesi gülüp eğlenir görünce öfke daha da arttı. "Yazık ar olsun size arkadaşınız zabıtanın dayak yiyor siz burada şamata yapıyorsunuz."

Hasan: A bi zabıta dövmüdü biz dövdük. "Ne yapmış Selim, niye dövdünüz?"

"Leyla'yı seviyormuş."

"Seviyor diye insan dövülür mü?"

"A bi seviyor diye dövmek ki."

"Ul an niye dövdünüz o zaman?"

"Evlenmek istiyormuş."

"Bu dövmek için sebep mi? Size ne?"

"Biz evlenmek istiyor diye dövmedik ki abi."

"Adamı hasta etmeyin niye dövdünüz o zaman?"

"A bi geldi bize 'Leyla'yı seviyorum,' dedi.

Sonra evlenmek istediğini söyledi. Biz de dövüp tekrar sorduk 'Seviyor musun?'

diye 'Evet' dedi. Sonra bir daha dövdük

'Evlenmek istiyor musun?' diye sorduk

gene 'Evet' dedi. O zaman ikna olduk.

Biz gerçekten sevip evlenmek istediğine

ikna olmak için dövdük. Leyla garibim

bir kez kandırılmış, evinden yurdundan

olmuş. Bir kez daha başına aynı şey

gelmesin yazık değil mi ya..."

Ne diyebilir ki öyle bir anda insan?

Haklı'nı demekten başka. Hak lın Hasan.

Evlendiler Selim ile Leyla. İki de çocukları

oldu. Şimdi bu hikâyeyi niye mi anlattı mı?

Bir muradı mı aktarmaksa, bir muradım

anımsamak. Bugün "biz'im hikâyelerimizi

anımsamaya ve aktarmaya her

zamankinden daha çok ihtiyacımız var.

Kendi hikâyelerimizi yazmak zorundayız.

Çünkü bizim hikâyelerimizi yazan gök er

ve yeryüzündeki efendiler bizden bir

haceretmiyor da...

A y olmayan gecelerden bir gece Sulukule de yüzüylük tarihi bir çeşmenin yanı başında Güllü. Güllü sekiz aylık hamile, su taşıyor her gün iki, bazen üç kere, "Yemeklik, banyoluk, temizlik"

Çeşmeye getirdiği bidonları ve kızanlarını arka arkaya diyor. Uç kızanı var biri de karnında.

Güllü gerekirse bütün mahallenin suyunu taşıır. Güllü ile ilgili mahalleli "Az konuşur çok iş yapar, su taşmaktan başka hiçbir şeye de vakti yok," derler. Vakti olsa ne yapar ne yapacak, uzanıp uyuyacak... Güllü az uyur.

Şimdilerde daha da az, her an buldozer evini yıkmaya gelir diye çocuklar uyuk en onun gözü pencerede...

Güllü karnındaki bebeği de doğurdu.

Ar tı karnında üç kızan, sırtında da bebel e çeş me yolunda. Sırtındaki kız an pek zayıf doğdu. Pek de bitkin. Bir gün bebek iyice bitkinleşince kocasıyla birlikte, çeş me başındaki bidonları orackta bırakıp koş a koş a devletin hastanesine gitti.

Devletin hastanesinde sırtı nı ilk kez beyaz çarşaf lı bir yatağa yaslayan bebeğine öğün öğün süt verse de yaşatmak için yetemedi.

Güllü ne o gün ne de ertesi günler çeş melere veda edebil di.

Ne de gözünü yollarıdan ayırabil di. Ak an çeş me mi, gözyaşı mı, pencereden görüldüğü buldozer mi karış ırdı hayatı...

Hayat kanırtsa da içini, uçmayı denese de

pencereden, buldozerin kesik kesik sireni sesiyle irkilip kurtardığı bidonlarını ve çocukları da sıra sıra kap ının önüne çıkan p buldozerin arkası na dizdi.

Şiğindıkları evin un ufak olması n izlediler birlikte. Güllü buldozer ayıldıktan sonra enkazdan çıkan demir eri satmak için toplarken, kızanlar çeş menin etrafında biriken sular da zıpladı, zıpladı, zıpladı...

Sulukule-2009

*Burayı çok mu seviyorum yoksa
ölmeyi mi bekliyorum bilmiyorum.
Belki de kendi mezarımı tanımaya
ve almışmaya çalışıyorum.*

İnsanlığın İstanbul Hal'ı

Eminönü'nün arka sokakları geceleri tenhaladır. Elimizde bir gazete parçasıyla Hal Otel'i ariyorduk. Soracak kimse olmadı. İçin oteli bulmakta zorlandık. Dışarıdan bakımsız ve terk edilmiş gibiydi. Tabelanın arkasında, muhteşem bir Galata Kulağı manzarası vardı.

Kapıdan içeri geçtiğimizde terk edilmişlik ve ilgili hissimiz katlandı. Ses yoktu. Eskiden otel girişi olduğu belliydi ama etraf toz içindeydi. Yukarıdan ışık geliyordu. Merdivenlerden yukarı çıkmaya başladık, büyük ve bir hol karşıladı bizi. Etrafa bakınca ilk hayat belirtisini de bulmuş olduk. Bir odayı resepsiyon yapıyorlardı. Odadan içeri girdik ve selam verdik. Hal Otel'in geldiğimizi ve buranın bizde büyük bir merak uyandırdığını söyledik. Başlangıçta amacımız otelle ilgili bir yazı yazmakken, orada Sadık amca ile tanışınca fikirimizi değiştirdik. Gece on ikide girdiğimiz otelden dört buçukta çıktık. Gece boyunca Sadık amca anlattı biz dinledik.

"İntikam almak için gittim ama neyden intikam alacağımı bilmiyordum"

Ben im kanım felçli olduğu için burada kalıyordum. Otuz senedir felçli, son yedi senedir buradayım.

Geceleri bağıyorum, çok kötü durumda, dayanamıyorum. Biz de yaşlıyız nihayetinde bir faydamız yok. Ona biri bakıyor. Çocuklarım da haftada bir para yollar bana. 1955 senesinde İstanbul'a geldim ben. Şeyim, yani babam, beni sürgün etti buraya. Askerden sonra İstanbul'a geldim ve o zamandan beri sadece iki defa gidebildim memlekete. Askeri eğitimi ilk Erzurum'da yaptım, oradan gönenülü olarak Koreye gönderildim. Komutan sordu neden bu kadar hevesli sin diye. Çocukluğumdaki bir anı anlattım ona. Anneme dayımı sordum bir gün. Neden benim dayım yok diye. Annem, "Dayın Çanakale Harbi'ne gitti, bir daha da geri gelmedi", dedi. O gün beni çok etkilemişti. Sanırım Koreye ve bunun için gitmek istedim. İhtikam almak için gittim ama neyden intikam alacağımı bilmiyordum. Askerlik dönüşünde İstanbul'a geldik işte, Beyazıt Karakolu'nun karşısındaki eski İstiklal Lisesi'nin bekârlar için pansiyon olarak kiraladı m. İşçiler gelip kalırdı. Bir gün yanın çıktı, bitti o iş. Eminönü'nün de kalıyaya başladım. Bir keresinde, bir adamla tanıştım, hamal olduğunu ve gün de 70 liraya yakın para aldığını söyledi. O zaman polisler bile ayda 100 lira civarı alırken hamallar nasıl 70

lira alıyorduk? Hamal olmaya karar verdim ama hamallığın ne olduğunu bilmiyordum. Başvuruda bulundum, reddettiler. Ben de dönemin valisi olan Fahrettin Kerim Gökay'a gittim. Hamal olmak istediğimi söyledim. Bana dedi ki: "Sana öyle bir kıyak yapacağım ki bana bundan sonra Baba Kerim diyecekisin." Gemilerde çalışmaya öndi. Koreye yirmi dört gün süren gemiyle gitmişik ve beni hiç deniz tutmamıştı. Ben hayır dedim, hamal olmak istiyordum. "Tamam" dedi ve ayarladı. O gün 87 lira kazanmıştım, hamallığın ilk gününde. Bazen düşünüyordum gemilerde çalışsaydım nasıl olurdu diye... Belki iyi olurdu, emekli m maşım yatardı. Çocukların eline mahkûm olmazdık.

"Birçok mu seviyorum yoksa ölmeyi bekliyorum bilmiyorum"

Mesela bir hikâye daha anlatayım size. Adnan Menderes zamanında Eminönü Meydanı'n da dört gün boyunca bir adam asılı durdu. Adam küçük bir kaza tecavüz edip sonra yakmış. Şuandan ötürü tam dört gün boyunca asılı kalmıştı. Halk görsün ve ibret alsın diye. O zamanlar heek es adamı ilk gördüğünde çok acıyordu ama yaptıklarını duyduklarında yüzlerin de bir tiksini me ifadesi oluşuyordu. İnsanlar çok garipleir. Bir gün de, 1980 senesinde sabah dışarı çıktım. Jandarmalar çevirdi etrafımı. "Evinde radyo yok mu senin?" dediler. "Var", dedim. "İyi o zaman git dinle", deyip beni eve yol adılar. Gidip açtım bir bakımda darbe olmuş. İki ay evden çıkamadık. Zor günlerdi. Şimdi yaşlılık var başımızda. Karım felçli, geceleri çok bağıyorum. Çocuk anrın hepsi okudu, kendini geliştirdi, şükürler olsun. Haftada bir para yollarlar. Burayı çok mu seviyorum yoksa ölmeyi mi bekliyorum bilmiyorum. Belki de kendi mezarımı tanımaya ve alışıyaya çalışıyorum. Gençlikte çok hızlıydı, şimdi zor yürüyorduk. Kusura bakmayın size de gazozdan başka bir şey ikram edemedim...

Saat dört buçuk gibi kalkmaya karar verdik. Konuşmalar ve çay için teşekkürlerimizi sunduktan sonra kapıdan çık tık. Arkadan, "Dikkat edin buradaki köpekler sürü halinde gezer, kovalamasınlar", diye söylendi Sadık amca. Gülerek "Tamam" dedik ve

MECBUR

Servis tam Çağaloğlu Yokuşu'nu inip iskelelerin bulunduğu düzlüğe dönerken yolun kenarında bir adam gördük. Yarısı kaldırımında yarısı asfaltta yatıyordu.

Yıl 1989 ya da 90. Star televizyonu, Magic Box ismi ile yeni kurulmuştu. Sonra defalarca yer ve el değiştirdi. Şimdiki Star'la hiçbir ilgisi kalmadı yani. Özel televizyon yasası olmadan kurulmuş bir kurumdu. Türk televizyon tarihi için çok ilginç bir meseledir Magic Box. Neyse...

Çağaloğlu'ndaki bir binada çalışıyordu. (O zaman ve şimdi de Basın Müzesi olan yerin arkasında üç-dört katlı bir binaydı.) Genellikle müzik programları vardı ve her şey banttan yayınlanıyordu. Bir de Türk özel televizyonunun ilk draması olan Mel ek Kan m' dizisi vardı. Melek Kan m, TRT galş anlarının birçoğuyla beraber Magic Box'a transfer olmuştu. Haberlerden sonra şimdiki prime time adı verilen zamanda yayınlanıyordu. Sanıyorum kırk dakika civarı çekiyorduk. Yönetmen Mahinur Ergün, senarist Necef Uğurlu. Ben yönetmen yardımcısıydım. Oyuncular, Ahmet Uğurlu, Nevra Serezli, Toron Karacaoğlu, Engin Şenkan, Pelinsu Pir, Tuna Orhan, Gül ven Kırac, Naci Taşdoğan ve ismini hatırlayamadığım birçok kişi daha.

Her gün hazırlanan bantları (daha önceden kaydedilen programları) bir çantaya konuyor ve yurt dışına gidiyor, (anırım Luksemburg) oradan yayınlanıyordu. Haberler dahil. Evet haberler. Haberler saatler önce hatta bir gün önce kaydedilip çantaya konuyordu. Bu acayipliğe son vermek için bir canlı yayını kamyonu getirildi ve canlı haberlere başlandı. İlk özel televizyon için haberlerin ne demek olduğunu herhalde çakmışsınızdır.

Ben Anadolu Yakası'nda oturduğum ve maddi sıkıntılar içinde olduğumdan akşam servisiyle eve dönüyordum. O yüzden herkes gibi haberlerin bitmesini beklemeye başlamıştım. Bir gün yol kenarında uyuyan ve dilenen evsizlerle ilgili özel haber yapılmıştı, acıklı bir müzik eşliğinde (belki de ilkinizlikli haber) tabii ki herkesi etkilemişti.

O gün tekrar servise bindik. Güzergah: Eminönü, Taksim, Mecidiyeköy, Kadıköy. Servisin içinde giderken, o haberdan bahsedilmeye başlandı. (Belki de ilk özel televizyonun ilk özel haberi) Haberiy yapan kadın muhabire sorular soruldu, övüldü. En çok da spor spikeri heyecanlanmıştı. Sistemin rezaletinden girdi, halkın duyarsızlığından çıktı. Servis tam Çağaloğlu Yokuşu'nu inip iskelelerin bulunduğu düzlüğe dönerken yolun kenarında bir adam gördük. Yarısı kaldırımında yarısı asfaltta yatıyordu. Servis şoförü, Eminönü'nde incekler için tam adamın önünde durdu. Çok kısa bir sessizlikten sonra bir iki kişi indiy adamı kontrol etti. "Ölmemiş, yaşıyor." Ve hatta bir şeyler mırıldanıyordu. Adam hastaneye götürülmek üzere derhal servise taşındı. Şoför, "Çok pis kokuydu abi," dese de, kimse alıdırı etmedi. Taksim Acil'e doğru yola çıktık. Hastaneye vardığımızda Taksim'de incekler af dileyerek ayrıldılar. Ben, spor spikeri ve iki kişi daha kalmıştık. Hastane, acilde yer olmadıkça gerekçesizle adamı almadı. Şişli Etfal'e gidelim dediler. Tamam, zaten yolumuzun üstü.

Şişli'de incekler indiy haliyle. Ben ve spor spikeri kaldık sadece. O da Şişli'de oturuyor ama. ..Neyse.

Şişli Etfal'e girdik. Orada da adamı almak istemediler önce, spor spikeri (şimdi adı nı hatırlasam siz de bilirsiniz, TRT'nin çok tanınanlarından biriydi) bütün nüfuzu kullanarak adamı aldırttı. Beklemeye başladık.

Bir müddet bekleddikten sonra hemşire yanıma geldi, anlattı. Sözü özü, adam, ağıltan, yorgunluktan ve alkol sebebiyle kendinden geçmiş ama şimdi iyiymiş. Alabilirmişiz.

Odaya girdik, adam giyiniyor. Ancak orda gördüm tam yüzünü. Kırışık suratlı, 45-50. Spor spikeri, geçmiş olsun deyip biraz para çıkardı, adamın ceketine koydu. Adamı izlemeye başladı. Sakin sakin giyiniyor. Tam çorapları nı giyecek, o ne? Adamın topukları yok. Var ama içleri boş. Adam etraftaki sarğı bezlerini topukları nı tıkıştırıyor.

"Ne bu," dedi spor spikeri. "Nasıl oldu bunlar?"

Surlarda yatıyorlarmış. Fareler ufak ufak yemeye başlamış. Sonra alışımlar. Fareler yedikçe onlar da gazete mazete ne bulurlarsa tı koyuyorlarmış. Yürümeyle kolaylaşmıştırmak için.

"Acı mıyor mu?" diye sordu spor spikeri.

Adam, acının hiç unutamadığını o tarifini yaptı.

"Ee koçum, istersen acır istemezsen acımaz."

MESLEKLER VE MEMLEKETLER

ERZİNCANLI BALIKÇILAR

Göçle beraber sadece insanlar ya da eşyalar değil; kültürler de yer değiştirir. Her gelen yanında geçmişi de getirir. Meslekler de göçle beraber yer değiştiren unsurlardan biridir. İnsanlar, yeni yerleşkelerinde hayatta kalabilmek için daha önce ellerini sürmedikleri mesleklerin erbabı olabilirler. Memleketlerinde deniz seviyesinden 1185 metre yukarıda yaşayan Erzincanlıların İstanbul'a gelip balıkçılık yapmaları bunun en somut örneklerinden biridir. Erzincanlıların balıkçı olma sürecini yine bir Erzincanlıdan, Deniz Kültürü Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Hakkı Şen'den dinliyoruz.

"Masumiyetin son kapısı"

Aslında her şey bavulla başlar. Erzincan'da tahta bavulunu toplayan trene koşar hemen. Pek çok Anadolu insanı gibi Erzincanlılar da İstanbul'a ilk selamını Haydarpaşa Garı'ndan verir. Bu açından bakıldığında Haydarpaşa Garı masumiyetin son kapısıdır. Göç eden insanlar için Anadolu'nun ve masumiyetin bitip İstanbul'un başladığı yerdir.

Esikden Haydarpaşa'nın hemen önünde bir kayıkhaneye vardı. Oradaki kayıkçılar Kadıköy'e yahut karşı yakaya yük ve insan taşırlardı. Bu kayıkçılara "deniz hamalı" denirdi. Esikden deniz hamallığını ekseriyetle Rumlar yaparlardı. Kayıklar, ulaşım ve eğlence için kullanılırdı. İnsanlar denize açılıp keyifli zaman geçirirlerdi. Haydarpaşa'ya gelen insanlar da Avrupa Yakası'na geçmek için bu deniz hamallarıyla yardım alırlardı.

"Mehtabi geceleri"

İstanbul'un kayıkları çok meşhurdur. Yesâri Asım Arsoy'un şarkısında geçen "Biz Heybeli'de her gece mehtaba çıkardık / Sandallarımız neş'e dolar, zevke kanardık" sözleri buna bir örnektir. Esikden Adalar civarında "mehtabi geceleri" düzenlenirmiş. İnsanlar, yanlarına sazenciler ve rakkaseler alıp kayıklarla Adalar civarında toplanır deniz eğlencileri yaparlarmış. Eğlencenin haricinde, Adalar'a ulaşım da, tıpkı boğazdaki gibi, kayıklar vasıtasıyla sağlanırmış. Deniz ve kayıklar günlük hayatta önemli yer kapladığı için şirilere şarkılara konu olmuş.

"Kürekler Erzincanlılarda"

Daha önce belirttiğim gibi deniz hamallığını önceleri Rumlar yapardı. Rumlar bir müddet sonra geleniz bu kürekleri denizcilerle yükü bıraktılar. Rumlardan sonra deniz hamallığı Çankırılılara kaldı.

Çünkü Çankırılılar Anadolu'dan leblebi getiriyorlardı. Yani leblebi bir bakıma deniz hamallığının bir müddet de olsa devamlılığını sağlamış bir yiyecektir. Çankırılılar da bırıncı Erzincanlılar geçti küreklerin başına. Bir süre de Erzincanlılar asıldı küreklerle ama zamanla deniz hamallığının getirisi azaldı çünkü motorlu ve büyük tekneler daha ucuza taşımacılık yapmaya başladılar. Aynı zamanda İstanbul'un sahilleri, plajları parselendi. Halkın denize olan bağı koptu ya da kopandı.

Esikden, Fırat'ın bu gibi sularında yüzen çocuklar şimdi birbirlerine "rastgele" diyor. Hayat işte, insanı nereye sürükleyeceği belli olmuyor.

Erzincanlılar deniz hamallığının bitmeye başladığını hissedince farklı bir işe yönelmek istediler. İstanbul'da denizle haşır neşir olduklarından yine buna yakın bir iş aradılar kendilerine. Böylelikle Erzincanlılar arasında balıkçılık kendini göstermeye başladı. Balıkçılık, Karadenizliler tarafından yapılmaya başlanmasına rağmen Erzincanlılar da gerek avcılıkta gerekse halçilikte kendilerine yer bulmayı başardılar.

"Özel müdahalesi"

1984 yılında Erzincanlılar için önemli bir olay yaşanır. Dönemin başbakanı Turgut Özal Kumkapı'dan arabasıyla geçenken yağmurun altında balık satmaya çalışan iki kardeş görür. Erzincanlı olduklarını öğrendiği bu kardeşlerin çalışkanlıklarını takdir eder ve onlara bir istekleri olup olmadığını sorar. Erzincanlı kardeşler de naçizane bir balık hali olsa daha iyi çalışabileceklerini belirtirler. Bunun üzerine Turgut Özal'ın emriyle Kumkapı'da bir balık hali inşa edilir ve bu kardeşlere de orada dükkan tahsis edilir. Böylelikle Erzincanlılar İstanbul'un en önemli hallerinden birinde kendilerine yer edinirler. Ardından birkaç Erzincanlı balıkçı daha gelir Kumkapı'ya. Böylelikle "Erzincanlı balıkçı" kalıbı halkın ağzında dolaşmaya başlar.

Mecburiyetten başladıkları mesleklerini biraz da şansın yardımıyla geliştirmiş Erzincanlılar. Memlekette toprakla uğraşan insanlar İstanbul'a gelince deniz erbabı olmuşlar. Esikden, Fırat'ın bu gibi sularında yüzen çocuklar şimdi birbirlerine "rastgele" diyor. Hayat işte, insanı nereye sürükleyeceği belli olmuyor. Bir bavul her şeyi altüst etmeye yetiyor.

Lüzumsuz Bilgiler 1

Yıllar önce, çok ama çok ünlü ve sırf o nedenle adını yazamayacağım bir şarkı arkadaşım, sohbet aramızda bir anısımlı Türk halk müziğine ve türkülerimize bakışımı kökünden değiştirmişti. Onun da çıtlık ve çaylaklık zamanında, yani daha daha da yıllar evvelinde, otobüsle turnedelemişi. Turne kadrosunda da çok önemli bir saz sanatçısı varmış. Sadece saz çalması değil, ozanlığı, derlemeciliği, müzik araştırmacılığı da üstat seviyesinde bir isim hayal edin... İşte o!

Yol ar uzun, yokuşlu - virajlı, otobüs sakın - kibar giderken yol da sohbet konudan konuya atlar, özelden genele, genel den dedikodu ya zıpl ar gezermiş. Ve bir akşam alacasın da büyük halk müziği üstadı yu murtlamış: "Türkülerimizde 'bağ' kadının orası anlamındadır! 'Ay dınlan ma anı!

Ve her şey şı diye yerine otururmuş! Duyunca ben de...

Şimdi buyrun "Bağa girdim bağ budanmış / Bağa bülbul dadanmış / On beş yaşında da Nazife de hanım / Kimlere aldınmış..." daha anlamlı oluveriyor.

Ya da "Erkil et güzeli bağlar bozuyor / Amanın aman ben yandım aman / Severler güzeli bağ arasın da canım Canım" ne'er diyormuş meğersem!

Peki ya Elazığ türküsü "Bülbülüm bağ gezerim..." Buyrun!

Sevgili okuyan-canl anm, sizde de hafif bir yüz kızartısına eşlik eden bir aydınlan ma oldu mu? Daha evvel bağıra çağıra eşlik ettiğimiz, eller havya türküler meğer neler anlatıyor, ne hoşluklar içeriyormuş! İşte de deliil!

Yani işin aslı, Türküler bize ortaokulda öğrettikleri gibi kafiye tutsun, kulağa hoş gelsin diye uydurulmuş ilk iki mısra ve sonrasında ana hikâye mantığında değilmiş! Zaten hepimiz fark etmedik mi, ortaokul, hatta lisede bize öğrettikleri sosyal bilgilerin çoğu suni "beyaz"mış...

Suni beyaz tarih konusuna gelmişken... Taze bir merak konum var! (Malum ya meraktan, ya...) Bu kış sezonunun iddialı dizisi "Kösem Sultan" olacak diyorlar. Hem Hülya Avşar, hem Beren Saat, hem de kim bil ir daha kimler kimler... Buraya kadar sorun yok.

Merak unsurum dizinin Genç Osman ve IV.Murat kısımları!

Kösem'in tahta ç kan ilk oğlu IV.Murat'ın, en edepli ve beyazlatıcı düşkünün tarihçilerin bile aktarıken pek saklamadıkları alkol, tütün ve - ayıptır söylemesi - erkek düşkünlüğü var. Erkek sevgililerin biri geliyor, biri gidiyor... Best model oyuncu anımız her e hafta birinin fiziğini sergileyebileceği bir gözdel er galerisi

İmkânı... Biraz zorlasalar "Su rivor" kıvamında çaktırmadan çıplaklık - gerilim - romansla verilebilir.

Kösem'in iktidanna kadın ortak istemediği için çocukluğundan beri velâh tı Mu rat'ı bu konuda (hangi konu ayol?) teşvik ettiği, kadınlardan soğutmak için elin den geleni yaptığı, hatta velâht çıplak kadın kız görmesin diye haremın hamamını yıktırıp tamirata başlattığı da tarihin ayrıntıların dan biri. Tamam, televizyonlarımız koskoca padişahı "gay" diye göster(e)meyecek de IV.Murat ne kadar "straight" olacak? Zaten beyaz tarihimiz de Zeki Mü ren dahi, haşa, öyle falan değildi.

Bir de IV.Murat'a taht yolunu açan, Genç Osman'ın katli hikayesi var. Kösem'in marifetleri arasında sayılan... Reşat Ekrem Koçu gibi dili ballı tarihçilerin kanlı - canlı ayrıntılarıyla uzun uzun anlattığı, sonunda da "Yaz k oldu güzelim oğlana," diye toparlayıp bağladıkları Yeniçerilerin sıra tecavüzü... (Bildiginiz gang-bang!!!) Büyük ihtimale onu da görmeyiz, Genç Osman doğeğin de falan ölü...

Ha, tabii IV.Murat'ın hal ka uyguladığı tütün ve alkol yasaklarını güzel güzel anlatabilir, günümüzde göndermelerle zenginleştirir Yeşilay ve büyü kbaş arın desteğini da alabilirler.

Bekleyip göreceğiz.

Bir konsomasyon efsanesi

ADANA PAVYONLARI

Tikiş tikiş masalar... Birbirine karışan erkek bağırtıları, kadın kahkahaları, kadeh tokuşmaları... Duvarları yalayıp geçen kırmızı, mavi, mor ışıklar... Rutubet kokan havaya asılı kalan sigara dumanı...

Yer Adana, yıl 1989. Beyazlar içindeki Bülent Ersoy, sahneye adımını atar, alkış kâ yameti! Derken, arka masalardan birinden, tok bir erkek sesi gelir:

Çırpı nı rdı Karadeniz!

Bülent Ersoy sesi duyar ama duymazdan gelir "Bismillah" deyip repertuvan a başlar. Birkaç şarkı sonra yine aynı ses:

Çırpı nı rdı Karadeniz'i söylese!

Her istek de söylenmez ki! O şarkı bu repertuvarda yok ki kardeşim, her orkestra hâz mî bakalım. Bülent Ersoy yine duymazdan gelir.

Çırpı nı rdı Karadeniz diyoruz lan!!!!

Ya sabır. Bülent Ersoy, en ön masadaki ünlü toprak ağası na hoş geldiniz demek için birkaç adım atmıştır ki... Birdenbire... Üç el silah sesi zamanı durdurur. Birden çığlıklar yükselir, müstahiller yerlerinden fırlar, herkes birbirini ezersesine kapı ya doğ ru koşar. Birkaç dakika içinde boşalan mekânda, geriye, uğultular arası nda, yerde kanlar içinde yatan bir kadın bedeni kalır... Bir de, etrafını saran birkaç personel. Olay ağı ktır: İstek parçasının söylenmemesine sinirlenen Bülent Ersoy'u kuş un yağmuruna tutmuş tur. Acil en hastaneye kaldırılan Bülent Ersoy sol böbreğini feda etmesi karşılığ ında, ölümden son anda kurtulur. Zanlı ysa, toplam on altı yıl hapse mahkûm olur...

ÜNLÜ OLMANIN YOLU

Özellikle Meltem Yılmaz'ın aklama efsanesi Adana pavyonlarında, gazinoları nda yaşananlar anlatmakla

bitmez. Hamiyet Yücesse ve Müzeyyen Senar'ın mikrofondusuz şarkı söylediği, Zeki Mürenle delikli "yüz para" atıldığı v. Ajda Pekkan'ın şarkı yı unuttuğu için yuhalandığı bu mekânlar, Behiye Aksoy'dan Şükran Ay'a, Muazzez Ersoy'dan İbrahim Tatlıses'e, Seda Sayan'a birçok ismin ünlü olmak için geçtiği yerler aynı zamanda. Paranın su gibi aktığı, eğlencenin müdavimlerinin deyiş ile "doruga ulaştığı" Adana pavyonları n, konsomatrislerle yaşanan aşklar nedeniyle, pek çok yuvanın dağılması na da neden olmuş. Hatta Adana'da erkeklerin, yaz gelince eşlerini yajla evine göndermesini arkası nda bu pavyonlarda yaşanan aşkların olduğu biliniir.

Baştan başlayalım. Adana'da ilk bar - pavyon 1942'de açıl mış. Mekân, o dönem Adana- Ulukışla yolunu yapmaya gelen İngiliz işçiler tarafı ndan öyle tutulmuş ki, art arda yedi benzer mekân daha hizmet vermeye başlamış. Böylesine bir talep karş ısında, İstanbul genel evlerinde ne kadar güzel kadın varsa hemen Adana'ya getirtilmiş. Para su gibi akmış akması na da, İngilizlerin geri dönmelerinden sonra müşterisiz kalan bu pavyonlar tek tek kapanmış.

Derken, ikinci pavyon furysa başlamış 1951'de. Türk pamuğunun değerinin artacağını gö steren gidişatla, Adanalı toprak ağaları kendilerini eğlenceye vurmuş. O dönem Seyhan Nehri kı yısı nda açılan pavyonlar, 1960'lı yılları ne kadar hizmet vermeye devam etmiş.

Üçüncü pavyon furysa ise, 1970'lerin baş ında, Adana sanayi sektöründe holdingleşmeye baş lıyor. Bugün Sasa, Çukurova Elektrik, Marsa, Bossa, Güney Sanayi, Temsa, Adana Çimento, Çukobirlik, Paksoy gibi pek çok dev sanayi kuruluş u Adana'nın ekonomik yaşamındaki olağanüstü canlılığ ın da kanıtı. Böylesine dev bir büyümeye, eğlence hayatı nı da canlandır ıyor elbette. O dönem Adana pavyonları nın en meş hurları Adana- Akşam efsanesi Adana turistleri için de tam bir cazibe merkezi haline gelmiş. Ancak, sonrası nda... Ne zaman ki Adana'da toprağa

bağlı ekonominin sonu geliyor, pavyona giden kuşağ ın çocukları yurt dış ına gidip iyi eğitim alıyor ve bu pavyonların ticari ahlaka uygunsuz davrandığı ortaya ç ıkıyor, Adana pavyonları da kapılan na tek tek kilidi vuruyor.

HER HALİYLE YORGUN BİR İNSAN

Bugün Adana'da geriye bir tek pavyon kalmış: Afroditi. Ben de zaman kaybetmeden mekân a telefon açıp bir ç ün sonrası için randevu aldım.

Ertesi ç ün saat 17'de beni bahçe kapısı nda karşılayan mekân sahibi Suat Bey, her haliyle yorgun bir insandı. Dev bir saatin tik tak seslerinin her yanı sardığı, krem-kahve duvar kağıdıyla kaplı odası ile soldaki çekyat koltuğa oturmak arası nda kaldım. Sonra koltuğa yöneldim zira bu, sorularına samimi yanı tlar istediğ im bir röpörtajdı. Röpörtaja başlamadan önce, kendisine Bavl'un ilk sayısını uzattığımdaysa, kapaktaki Bergerle uzun uzun bakıp iç ç ekti. Ben de merak ettim:

Tanış ıyor muydunuz?

Tanış maz mı yız ya. Bizde ç ıkıyordu. İyi kadını ç ok severdim.

Nasıl yanı t?

Öldüğ üden on altı çelenk göndermiş tim. Tam on altı çelenk! Her hafta ziyaretine giderim. Bizimkilere gidinece ona da uğramm.

Peki, Adana'da geriye kalan tek pavyonun sahibisiniz. Adana pavyonları deyince ne gelir aklınıza?

Adana'da eskiden kodamanlar vardı, kaliteli insanlar vardı, ç ok baş kaydın. Gece 12'ye kadar fasıl ız hizmet veriyordu bu mekânlar, sonra pavyona dönüşüyordu.

Yalnız kille iki katlı olurdu pavyonlar, aşağı da sahne ve salon, yukarı da localar. Konsomatris desen, büyük şehirlerden gelen kadınlar burada kapı da

sıra olurdu. Ama doksanlarda işler bozulunca millet iflas bayrağını çekti. E haliyle, pavyonlar da öyle. O dönemde daha kaliteliydi her şey, şimdi kalite düştü.

ŞARKICILAR POPSTAR'DAN TRANSFER

Afroditi'te de kalitesiz bir eğlence anlayışı mı var?
Hayır, tam tersine. Buraya ins anlar bayan arkadaşlarıyla, sevgiileriyle geliyor, gayet de güzel, rahatsız edilmeden eğleniyorlar. Yalnız bayan bayana gelmek yasak. Her akşam sahne alan şarkıcılarımız çok özel sesler, kendilerini Popstar yarışmalarından transfer ettik. Ardından dans gösterisi var, striptiz kimi zaman. Masal ara giden konsomatrislerimizin de çoğu Rus, erkekler öylesini daha çok talep ediyor. Çalışma izinleri de var hepsinin. Toplam kırk bayan çalışmamız var.

Pavyon kültürünü bilenler söyle bir şeyden söz eder: Pavyonda çalışan konsomatrisler dışarıya çıkmazlar. Doğru mudur?

Doğru değil dir, isteyen çıkar. Bizim yan tarafta otelimiz var, Afrodit Otel, gece herkes burada işinin başında olmak zorunda ama sabah olunca kim ne istiyorsa onu yapar.

Yıllardır bu işin içindesiniz. Hayatınızdan memnun musunuz?

Çok yıprandım, çok yoruludum. Bugün alacak olan olsa bugün devrederim mekânı. Aile hayatımız diye bir şey yok. Gerçi çok şükür, altı çocuğün altısı ni da okuttum ama yine de başka türlü bir şey bu hayat. Mesela bizim oğlana evlenmek istediği kızı vermiyorlar ar şimdi, isimizden dolayı. Oğlan işletme okudu benim, gel şu işin başına geç dedim, geçti.

Denetimler nası, sizi zorlayan uygulamalar var mı?

Denetimler çok katı valla. En ufak bir peçete eksik olsun, hemen büyük cezal ar kesiliyor.

Pavyonda fahiş hesaplar geldiği söylenir, doğru mudur?

Valla inanin 100 TL hesap ödeyen de var 20 TL ödeyen de. Yani sen şu gibi içersen, aynı anda masanın başına oturmuş bir kadın seni bekliyor sun?

Ama biz müşterimize sahip çıkıyoruz, hesabı ödedin bitti değil, gidecek yeri var mı bakalım, araba sürecektek durumda mı? Yoksa biz onu istediği yere ulaştırıyoruz. Burası İstanbul Aksaray'daki fuhuş yuvalarına benzemez.

Buranın müdavimleri vardır herhalde.

Olmaz mı. En çok da Antep'ten ve Mersin'den Ankara'ya gidenler müdavimlerimiz. Onların masası ayırdır.

KADINLAR VE ÇİÇEKLER

Suat Bey, mekânı göstermek için beni içeriye yönlendiriyor, geniş bir salon burası, gerçekten de turistik bir yere dönüştürüldüğü belli. Ortada kare şeklinde yanıp sönen karolar, kenarda striptiz buruları, üst katta localar, her yerde beyaz

*Adana pavyonları,
konsomatrislerle yaşanan
aşklar nedeniyle,
pek çok yuvanın
dağılmasına da
neden olmuş.*

örtülü masalar. Mekânı yeterince gördüğüme karar verince,

"Şıkları, klimaları kapatabil irsiniz oğlum," diyor Suat Bey personeler, buradan havuz kenarına geçiyoruz, kösedeki masada oturup çay içen kadını işaret ediyor ona doğru yürürken ve mırıldanıyor: "Şu beğenmediğin karı burada şarkıcı, günlüğü 1050 lira yevmiyesi var." Güneşin altında bize gülümseyerek el sallayan kadın, Suat Bey'in söylediğini duyacak diye utaniyorum. Oturu birer çay da biz söylüyoruz, o sırada havuzda can çikşen bir sineği dalyıyör gözüm. Derken konsomasyona çıkan kızlar gelmeye başlıyor tek tek, pavyonla yapıpış nizam olan otele giriş yapıyorlar. Arkalarından da çiçekler... Suat Bey, "Bu saatte başlar çiçekler gelmeye," deyip gülüyor. Saatime bakıyorum, epeydir buradayım, teşekkür edip yanlarından ayrılıyorum...

Romanların padişahı: KOBRA MURAT

İstanbul'un Lonca Mahallesi'nde doğup ünlenen, daha sonra ünü o mahallelere sığmayan Kobra Murat, ekran yıldızı olduğu kadar gerçek bir sokak starı da. İstanbul'un Suriçi'ndeki son Roman mahallesi Ayyansaray Lonca'da yaşayan Kobra Murat, ünlü olmasına rağmen mahallesinden kopamamış. Kobra Murat, Romanlar arasında neredeyse yaşayan bir efsane, bu yüzden bir diğer lakabı "Romanların Padişahı". Çocuk yaşlarda başladığı terziliğe Romanların Cemil başkışını dönüştürerek devam eden Murat Divandiler, nam-ı diğer Kobra Murat bizi yaşadığı mahalleyle misafir etti ve ilginç yaşam öyküsünü anlattı.

"Gecekonuda doğan roman çocuğu"

Doğma büyüme Loncalıyım. Küçüklüğümnden beri mahallenin maskotuydum. Altı yaşına geldiğimimde bende acayip bir yetenek başladı. Çocukları perdelere sarıp onlara konserler düzenlemeye başladım. On bir yaşında bir tane kabanı tek başına kesip, dikişliyordum. Ama o sıyah montlardan karanlık çökiyordum içime. Ben de cep astarlarından renkli renkli çıkan kumaşlarla süalemin kadınlarına etekler, elbiseler dikmeye başladım. Hayatım çıkararak geçti. Fakat yine de bu Roman mahallesinde doya doya yaşadım çocukluğumu. Hiçbir yerde buradaki ruhu bulamıyorum. Buradaki çöp tenekesinin kokusu bile bana acayip huzur veriyor. Gayrimeşrunun olmadığı, müzisyen esnafların olduğu bir mahalle. Lonca ismi zaten oradan geliyor. Roman mahalleleri arasında en kalburüstü olanı burası. "Aman bir recalim var" sözü bütün Romanlara buradan yayılmıştır. Onun doğrusu da "Bir Hacı Ali'im var". Buradaki bir e vlyadan geliyor.

"Bursa Mahallesi'nde Kobra Murat oldum"

Annem seneler önce sokaktan geçen eşimi çöbe meşkeyle ağız dolusu küfür etmişti, annem öldükten sonra evleneceğim kadının

allesinin yanına annemin vasiyeti üzerine işçi olarak girdim ve Emine'yle evlendim. Ama düğün sabahı kalktığımızda evde kahvaltılık bile yoktu. Ben gece gündüz çalışmaya başladım. Gündüz konfeksiyon da çalışıyor, geceleri kumaş artıkları toplayıp dikiyordum. Diktiğim montların paralarını biriktirip kendime ufak bir dükkân aldım. Bir gün bir kadın geldi Bursa Mahallesi'nden, lakabı "Çimri Ayşe" Romanların ünlü terzisi Yılan Dilek'le tanışamayınca bana yüklü bir miktarda para verip, "Yılan Dilek beni kabul etmedi a bu paraları benim düğünümü sen yap, o Yılan Dilek'se sen de Kobra Murat olacaksın", dedi. Ben de verdiği parayla kendime upuzun deri bir ceket, zincirler, küpeler, yüzükler aldım. Hatta kobra ayağkablari aldım, modacı gibi görüneyim diye. Ben sonra kadına öyle kyafetler diktim ki e bisenin içine ampul taksan evine avize diye asarsın. Düğün günü beni limuzine mahalleye götürdüler. İstedikleri gibi dört saatçi çocuğu zencili kelle yapıp onu kobra sekinde tah tah taşıttım. Düğünde dizime kadar dolar atıldı. Ben de cebimdeki kartları onlara saçtım. İşte ben o gün, Bursa Mahallesi'nde Kobra Murat oldum. Ertesi gün dükkânın kapısına "Romanların Cemil İpekçisi Kobra Murat" yazdırdım. Sabah dükkânın önünde millet kuyruğa girmişti. Namımı duyup dükkâna gelenler normal façamı görünce Kobra Murat olduğuma zor inandı.

"Kızıma yaptığım doğum günü manşet oldu"

Rahmetli annemin ismini vermek için bir kuz çocuğumun olmasını çok istiyordum. Kızım olursa ona bir yaşında dillere des tan bir doğum günü yapaçağım diye kendime söz vermiştim. Kızım olduğunda ona dillere des tan bir düğün yaptım, düğün medyada manşet oldu. Şenlik üç gün iki gece sürdü. Kızıma altın ayağkabi giydirdim. Bu doğum gününün parasını kara para sananlar oldu. Oysa ki ben senelerce para değil dost biriktirmiştım.

"Çiğdemli Kırklar Aşkı'na sokaklarda yaşıyor"

Çiğdemli Kırklar Aşkı'na sokaklarda yaşıyor. Çiğdemli Kırklar Aşkı'na sokaklarda yaşıyor. Çiğdemli Kırklar Aşkı'na sokaklarda yaşıyor.

Bulgaristanlı olduğu için Çigüli sesli harfleri söyleyemiyordu, sayesinde bütün ödülleri ben kazandım o gün. Çigüli reklam arası yanıma geldi, "Ayten Ablan aradı," dedi. "Ben hiçbir şey kazanmadım Mehmet Ali'ye uç lan bana da bir şeyler yapsin." Ben pr ogramda hemen patlattım tabii, ödülleri yağdı ona da. Çok tatlı bir insandı, çocuk berraklığı taşırdı yüzün de, ru hunda. Herkes üzerinden paralar kazandı, prim yaptı fakat o gariban geldi gariban gitti. Çünkü kum azıktan anlamayan, saf ruhlu bir insandı. O bu pr yasanın cini değildi, tamamen kendi çabasıyla Türkiye'de ve Roman camiasında eşsiz bir iz bıraktı. Onun ruhu bizim mahalleleriimizin sokaklarında yaşıyor hâlâ.

"Bizi aşığı ırk gibi göstermek istiyorlar"

Filmlerde, dizilerde Romanları hep hırslıysın gibi, gayrimeşru işleri severmiş, kızlarını pavyonlarda çalıştırması gibi göstermeye çalıştılar. Bu insanların aklında kötü izleni mlere yol açtı. Mesela Çingene bile diymişiyorduk kendimize, kötü bir anlam yüklediler çünkü. Biz de bu damgayı üstümüzden kaldırmak için Roman denmesini tercih ederdik. Senelerce ezilik aslında biz. Kendi evimizde bile "Abe ya," deyince annem kızar, "Akin öyle se yler sö yleme paşam, kibar oğuz, sana çingene derler sonra," derdi. Çünkü onlar bunun ezikliğini yaşamışlar. Bizi aşığı ırk gibi göstermek istiyorlar. Ben senelerce, biz m aslında bu hayatın sanatı, rengi, gökkuşağı, gevelemiden kalbinden ne geçerse onu süleyin, yalansız ve rıyasız insanlar olduğumuzu ispat etmeye çalıştım. Hayata hep güzel bakmaya çalışan insanlarız. Evlerimiz me mbeye, fıstık yeşiline boyuyoruz, rengarenk bir dünyanın içindeyiz. Eğer biz olmazsak bu hayatın rengi olmaz. Bir kere Gülsen Ergen'in programına konuk olmuştum. Bir bakımtı leğenleri, at arabalarını, samanları koymuşlar. "Ne bunlar," dedim "ahırda mıyız?" Romanlar bu değil ki, senelerce Girgin'ye filmini seyre tmekten aklılarında bu kalmış. Ben bu önyargıyı, Romanların üzerindeki damgayı kaldırmak için sonuna kadar mücadele edeceğim.

Müziğin yolculuğu sınır tanımaz

Doksanlı yılları bağları, meyhaneler ve düğünlerde çalıyorum. Yoğun ve yorucu geçen günlerin arasında kısa boylu, güleç yüzü, enerjik biriyle tanıştım. Sesi di duka farklı ve çok iyi akordeon çalan bir müzisyendi. Hayata notaları arasında bakan insanların kaynaşması çok daha kısa zaman alır. Biz de çok kısa zamanda arkadaş di duk ve birlikte çal maya başladık. Cigüliyle.

İsmi gibi hızlı gelip geçti

Akor deon birçok ülkede kullanılan bir enstrüman ama bence en iyi ustaları Bal kanlardan çıkıyor. Cigüli de Bulgaristan'da çok çukluğundan beri müzikle uğraşmış, geçim derdinden ailesini bir akıp Türkiye'ye gelmiş bir müzik emekçisi. İlk başlarda Kumkapı'da meyhanelerde çalıyordu ama hiçbir zaman albüm yapma düşüncesinden vazgeçmedi.

Düğünlerde çalarken kendinden geçiyor, bütün herkesi eğlendirmeyi başarıyor du. Eğlencesi ve pozitif enerjisi kısa zamanda tanınmasına neden ol muşt u. Düğün salonlarından, İbrahim Tatlıses gibi sanatçıları n müzisyenliğine yükselmiş ti. Sonra da ilk albüm hazırlıklan...

İlk albüm toplantısına bir iktie gitmiştik, benim de ilk gün yanı nda ol mamı istemiş ti. Gittiğimizde heyecandan yerinde duramıyordu. Söz eşmesini imzalamı, albümün bir parçası hiç beklemediğimiz kadar çok tutul du. Her mekânda *Binnaz* çalıyor, düğünlerde ins anlar *Binnaz* şarkısıyla oynuyor du. Diziler, reklam sözleşmeleri ve klipler arta geldi di. Gerçekten çok sıkı bir albüm ol muşt u ama ülkemizde o dönemlerde sanatçıların haklarını koruma konusunda çok ciddi boş uklar vardı. Hâlâ Avrupa düzeyine gelemediş olsak da o yıllardan ilerideyiz telif hakları konusunda. Cigüli hak ettiğ i maddi karşılığı alamamış tı albümlerinde. Normalde ülkede böyle ses getirmiş bir albüm yap an sanatçı ö mür boyu rahat edecek parayı da kazanır ama Cigüli çok paralar kazanamadı. Cigüli Rus'a özel hızlı giden bir arabası m idir. O yüzden bu ismi seçmiş kendine sah ne ismi di arak, ismi gibi hızlı gelip geç ti bu müzik yolları ndan.

Ailesi Bulgaristan'da ol duğu için orasıyla bağı nı hiç koparmadı. İki ülkenin kül türünü birleş tirip şarkılarında yansı tmaya çalış tı. Müziğe aşık bir insandı. Biliyorsunuz Romanlar doğdukları andan itibaren müziğin içerisinde di ur. Cigüli de bir Roman'dı ama bizim toplumumuzda asimilasyon çok güç ü ol duğu için fazla dillendiremedi. Balkan ülkelerinde akordeon farklı ve hızlı bir teknikle çalınır, ben de onun çalılma nı ndan çok şey öğrendim. Bana müzikal anlamda da çok faydası ol du.

Bazen ölüm haberiniz varlığınızd an daha değerli olabiliyor

Türkiye'de çok güzel seveler yaşı dı bence ama sove sanat dünyası her zaman başlı dı, gırlıqları nı gırlıqlıyor. Biraz

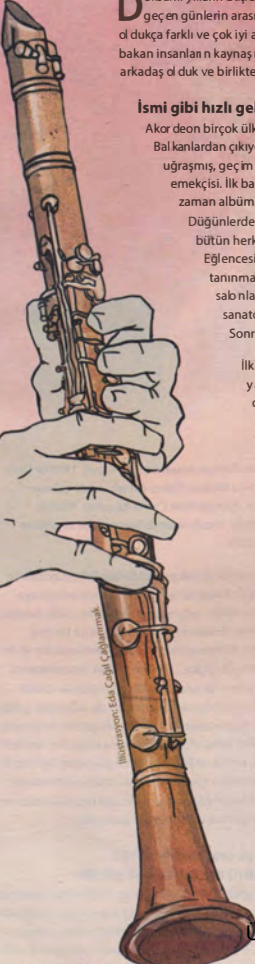
albümünden so nra yaptığ ı işler çok tutmadı. 99 yılında yaşadığımız deprem, çok kötü etkiledi o dönem müzik piyasasını. Bu durgunluktan en çok da eğlence sektörü etkilendi. Burada işler durulunca yeniden Bulgaristan'a ailesinin yanına gidip müzik hayatına devam etti. Arada buraya konserlere geliyor so nra tekrar ülkesine dönüyordu. O dönemde birkaç kere öl ü di haberlerini çıkardılar. Bu ya l an haberlere karşı televizyonlara çıkıp "Öl medim" açıklaması yapıyordu. Bu bir sanatçı için kırıcı bir şeydir. Hak ettiğ i değeri yaşadığ ı dönemde görememiş,

spekülatif haberlerle gündeme gelmişti. Bazen öl ü m haberiniz, varlığınızd an daha değeri di dabiliyor...

Bazen ölüm haberiniz varlığınızd an daha değerli olabiliyor.

Sonunda gerçekten öl ü di, Cigüli. Akor deonı sustu, gül en yüzü yalnızca hatıralarımızda kaldı. Cigüli

Türkiye'ye gelmiş çok güzel bir renkti. Balkanları ülkemize taşıyan güç ü bir ses ti. Sesinin etkisi sınırları aş tı çünkü müziğin yolculuğ u ne tel örgü ne mayın dinler, sınır tanımaz. O nu hep gülücüklerle ve sanatı ya anımsayacağız. Yıllar so nra bile bu ülkeden çok hızlı bir ses geç ti, güleç bir müzisyen en yaşadı diyeceğ iz.

Bulgaristan'dan Türkiye'ye Bir Akordeon Masalı CİGULİ

Ahmet Hüseynoğlu, 1957 yılı nda, Bulgaristan'ın Hasköy vilayeti nin kenar mahallelerinden birinde fakir bir Türk ailede dünyaya gelir. Babası hamal, annesi ye temizlik işçisidir. Daha küçük yaşlarda müziğe olan ilgisi dikkat çeker. Ailesine güç bela bir akordeon aldırıldığında henüz on bir yaşında ufak tefek bir çocuktur. Böylelikle hayatı boyunca onunla birlikte anılacak olan enstrümanı ya yapıp kalkmaya başlar.

Akordeon öğrenmeye çabalarken bir yandan da gırtlak çalışır. İlk şan derslerini de babasından alır. On üç yaşına geldiğinde düğünlerde akordeon çalarak para kazanmaya başlamıştır bile. Babası, onu iyi bir müzisyen olması için daima teşvik eder. Oğlu Ahmet'i düğünlere götürerek farklı müzisyenlerle tanışmasına ve müzik yelpazesini genişletmesine vesile olur.

"Ciguli gibi hızlı"

Ahmet'in elleri küçüktür. Bu sebepten dolayı da akordeon çalarken parmakları oldukça hızlı davranır. O zamanlar Bulgaristan'da Sovyet yapımı "Ciguli" marka arabalar meşhurdur. Tıpkı Murat 131 gibi, Ciguli de İtalyan yapımı Fiat 131'in bir kopyasıdır. Arkadaşları onun akordeon çalmasını izlerken kendi aralarında, "Ciguli gibi hızlı," demeye başlar. Böylelikle küçük yaşta bir üne sahip olur. Bu üne, daha da kavuşmuş olur.

Ahmet henüz on yedi yaşındayken ömür boyu ayrılmayacağı eşi Ayten'le evlenir. Bu evlilikten, çok sevdiği iki sanatçının isimlerini verdiği, Ferdi ve İbrahim isimli oğulları olur. Yaşamak, evine ekmek götürmek için durmadan çalışır. Müziyenlikten başka işe el sürmez. 1984 yılı nda, Bulgar hükümetinin Bulgaristan'da yaşayan Türk nüfusuna yaptığı baskıları sonucu, Ahmet Hüseynoğlu olan adını Angel Jordanov Popov olarak değiştirir ama Angel adı sadece kâğıt üzeri nde kalır. Onu yakın çevresi Ahmet, hayranlarıysa Ciguli olarak tanır.

Doksanlı yılların başı nda, televizyonunu 150 marka satarak kendine yol parası yapar ve İstanbul'a gelir. Akordeonla çalışmak niyetindedir. Kumkapı'da müzisyenlerin takıldığı kahvelerden birinde akordeon çalıp sanatını gösterir, kemani Arif Çalısır aracılığıyla Kumkapı Üçler Restoran'da işe başlar. Tam yedi yıl boyunca burada bahşır karşılığında akordeon çalar. 1995 yılında bir albüm yapar ancak istediği gibi olmaz. Bu yüzden de o albümü hiç sahiplenmez. Kumkapı yıllarında ailesine bakabilmek için sandalye üzerlerinde uyar, az yer ve çok çalışır.

Kumkapı'da yıllar yılları kovalarken Ciguli de müzisyenler arasında yavaş yavaş adını duyurmaya başlar. Onu dinlemeye gelenler arasında Sezen Aksu, Tarkan, İbrahim Çelikkalep, Mustafa Ceceli, Mustafa Ural ve Türkiye'den Almanya'ya giden arabaları durdurup

İbrahim Tatlıses kaseti isteyen Ciguli, 1998'de İzmir Fuarı'nda İbrahim Tatlıses'in arkasında çalmayı başlar. Aynı yıl Sibel Can'la da çalışır. Yıllardır yürüttüğü müzik yolunda sonunda şans yüzüne gülmüştür.

1998 yılında müzik prodüktörleri Galip Kayihan ve Gökay Özkan'la tanışır. Ciguli, onlarla anlaşmaya varır ve albüm çalışmaları na başlar. Galip Kayihan ve Gökay Özkan'ın fikirleriyle Ciguli'ye bir imaj yaratılır: Kırmızı gömlek, yelek, kareli ceketler ve en önemlisi de şapka... Tüm hazırlıklar tamamlandı nca 1999 yılının ilk ayları nda albüm piyasaya sürülür. Albümü adını veren *Binnaz*'a bir de video klip çekilir. Kliple desteklenen albüm çok ses getirir, ilk iki ayda 400 bine yakın bir satış rakamına ulaşır. Bu hareketli, neşeli, komik ve küçük adamın şarkıları nı Türk halkı çok sevmiştir. Ciguli hızla ünlü olur ve tabiri caizse şöret basamaklarını tırmanmaya başlar. *Binnaz* her yerde çalınan ve bilinen bir şarkı olur.

Medya onu sanatçı değil, güldürü unsuru olarak gördü

O dönemleri, prodüktör Gökay Özkan şöyle aktarıyor: "Ünkapanı'na koli koli Ciguli geliyor, Ciguli gidiyordu. Ciguli'den başka piyasayı hareketlendiren sanatçı yoktu. O günlerde pek çok kasetçi 'Dükkanın kirasını bana öylesinde ödedim' diyordu..." Ciguli bir anda medyada da ilgi odağı olur. Magazin programları,

"Türkiye'nin Charlie Chaplin'i olmak istedim ama beni anlamadılar!"

televizyon şovları, gazeteler onun peşine düşer. Ancak neden se medya onu sanatçı olarak değil de, daha çok bir komedyen ya da güldürü unsuru olarak görmeyi tercih eder. Aslında Ciguli bir 'proje' gibi değerlendirildiğinden buna da çok uygundur. Kasetinin kutusu bile farklıdır. İlaç kutusu gibi tasarlanmış kasetin üzerinde "Stres ve Üzüntünün Semptomatik Tedavisini" yazar. Ciguli, insanları güldüren bir ilacıdır.

Balkanlarda yaşayan, çocukluğunda Raj Kapoor'u hayranlıkla izleyen bu adam, tüm bunların üzerine arabesk ve sanat müziğini de ekleyerek kendine ait bir müzik oluşturmuş; Türk, Hint ve Balkan ezgilerini ustaca harmanlamıştır.

"Türkiye'nin Charlie Chaplin'i olmak istedim ama beni anlamadılar!"

2003'ten ölümüne kadar olan süreçte beraber çalıştığı menajeri Ünal Tekel, "Ciguli bir keredinde bana, 'Türkiye'nin Charlie Chaplin'i olmak istedim ama beni anlamadılar!' diye ya kındı," diyor. Uzun yıllar beraber çalıştığı gitarist Murat Koban'ın söyledikleri de onu destekliyor. "Raj Kapoor'a, Michael Jackson'a ve Charlie Chaplin'e hayrandı. Sahnede Kapoor'un sesini Charlie Chaplin'in sesine hareketlerini taklit ederdin. Şapkayı taktığında Chaplin'e ve Michael Jackson'a benzediğini düşünürdün. Ayrıca Orhan Gencebay'ı, Ferdi Tayfur'u ve İbrahim Tatlıses'i çok severdi."

İlk alt büm korsanlarıyla beraber iki milyon cıvanı satır. 6. Kral TV Video Müzik Ödülleri'nin de "En İyi Çıkış Yapan Erkek Sanatçı" ödülünü alır. Dizi ve film projelerinde kendini gösterir. 2000 yılında ikinci alt bümü Horozum piyasaya çıkar ama ilki kadar ses getirmeyiz. Yeni alt bümüne rağmen halen daha ilk alt bümdeki *Binnaz, Yapma Bana Numara* gibi parçalar çalınmaya devam eder. Hızla gelen şöhrət, aynı hızla da geri çekilir. Yavaş yavaş medya tikiğini kaybeder ancak sahneler, konserler bir süre daha devam eder.

Sabir Yavaş Sabir, Ben Akordeonum, Safınaz – Tersoyum, Sensiz Kaldım Şimdi alt bümlelerini yapar ama reaksiyon alamaz. 2003 yılında kalp ameliyatı olur. Başarılı bir operasyonla kalp kapakçığı değiştirilir ama bu rahatsızlık onu fiziki olarak...

çok zora sokar. Sahnede performanslarını azaltır. 2010 yılında kalp damar tıkanması nedeniyle...

ailesini İstanbul'a getiremediğinden ve onlara düşkünlüğünden sık sık Bulgaristan'a gidip gelir. Bu durum da onun sahne performanslarını azaltmasına sebep olur. On iki'nin üfusu doyu ması gerektiğinden parasının çoğunu ailesine gönderir. Hatta her konserden sonra mutlaka markete gidip makarna, şeker gibi yiyeceklerden bir koliyi Bulgaristan'a yollar.

Shantel, Ciguli'nin ayakkabısını öpmüştü

2009 yılında Hollanda'da katıldığı akordeon yarışmasında dünya birincisi seçilir ama bu başarı basında yer almaz bile. Kumkapı'da çalıştığı yıllardan onu, akordeonu sırtına atıp sırtında kaldığı haliyle hatırlayanlar var. Murat Koban da onunla ilgili başka bir anısında ne kadar yetenekli bir sanatçı olduğunu vurgula maktadır: "Bazen akordeondan sol elini çeker, tek eliyle çala rır. Başları, akordeonu dizinin üstünde titreterek çıkartı r. Gerçek bir akordeon virtüözüydü. 2009 ODTÜ konserinden sonra kulise Shantel geldi. Kendini yere attı ve emekleyerek gelip Ciguli'nin ayakkabısını öptü. Sonra sandılar. Shantel Ciguli'ye, 'Sen benim ilham kaynağımsın!' dedi."

Sosyal medyada gıyabında üç kez ölüm haberleri çıkartılır. Kendisi bunlara çok üzülür ve çevresindekilere, "Ben onları çok seviyorum. Onlar beni n eden öldürüyor?" diye dert yanar. Girdiği yi gerçekten çok sever ve memleketi olarak görür. Ancak yine doğduğu topraklarda, Sofya'da, girdiği bir ameliyattan çıkamaz ve 31 Ekim 2014 tarihin de bu dünyadan ayrılır.

Bu ülkeden geçecek bir "An gel" geçti, gitti. Biz onu hep gülen yüzüyle, yanından ayrılmadığı akordeonuyla ve içimizi kıpırdatan müzikleriyle hatırlayacağız.

ŞU MAPUSUN KİLİDİ

Gide gide bir meşeye dayandım
Ah da yattıkça al kanlara boyandım
Felekte kalsın şu mapusun kilidi
Ah yüreğimde yağ kalmadı eridi

Davacılar dizilmişler sıraya
Yok mu da benim anam girsin araya
Kandırın şu kâfirleri paraya
Felekte kalsın şu mapusun kilidi
Ah yüreğimde yağ kalmadı eridi

Zarbolar mahalleyi basıyor...

ÖNCE NİYET ÇEK SONRA NASİP KISMET

Lepus europaeus, bildiğimiz adıyla tavşan. Nasıl mı? Bayağı işte, 62'den çıldığımız hani. Masallarda en hızlı koşan, sizi bilinmez işe, gizli dünyalara götüren tavşan, şimdilerde gerçek işin vücut bulmuş haliyle yalnızca modern hayvan pazarların da rastladığımız. İş Mahpusu'ğun bir değişik versiyonuyla sahillerde, turistlerin bol gezdiği semtlerde, önünde gökkuşağı renklerin de kağıtları tahta bir kutunun üzerinde gördüğümüzü hapis cezalı tavşanlar. Alıcının peşinden moral diyarına gittiği, Leon'un gerçek işe sürüldüğünde ziyanı bulutlar, öz gün iradeleriyle yol göstermiyorlar bazen. Onlar artık başkentlerin de bombalanırlar patladığı ülkelerin mega şehirlerin umut elçileri. Çünkü, delirmek için güzel günlere inanmak gerekiyor. Niyet çekmek işe, "Her şey güzel olacak" cümlesini duymanın bir başka versiyonu.

Bugünlerde kına, sünni et gibi özel organizasyonlar da da gördüğümüz niyetçilere babadan kalma alışkanlıklarından dolayı daha çok kalabalık caddelerde rastlıyoruz. Orada gezelenir, semt değişiklerini de var. Ama a çoğu mesleğe başladığı noktada devam ediyor niyet çekirmeye. Tavşanların genel de Yalova'da bir çiftlikte başlayan hayatları, önce Eminönü hayvan pazarına geçip sonra bir kafesten başka bir kafese geçiyor. Oradan aynı manzara ile devam ediyor. Eminönü'nde, Mısır Çarşısı'nın yanındaki hayvan pazarında da çok cv illerine a tavşan dinledik ilkin. Sonra niyetlerle tavşan buluşturan nişan odan niyetçiliği.

Hayvanla uğraşmak insanla uğraşmaktan daha iyi

Eminönü hayvan pazarında da, konuştuğumuz Mehmet Ali liseden beri bu işi yaptığını söylüyor. "Sene 62-63, o zamanlar yani bu işe başladığımda, Perhizvanlı Lisesi'nde öğreniydim. Genel de çiftliklerden yarı uşuluyorduk. Yalova'dan çiftlikten gelenler de var. Ama ben de bu işi yapmaya başladım. Niyet çekiyordum."

arkadaşımız da var. Siz getirseniz sizden de alırız. Kırk beş günün kırk beş güne doğuma gidiyor hayvan. Bir doğurdu mu da sekiz on tane yavırlıyor. Zararsız, kendi bünyesinden mikrop taşımaz. Besinine falan dikkat ederseniz size kazandırır bile. Bizden alıp, büyütüp sonra yavrularını getirip satan da oluyor, üç-beş kuruş sebebiliyor. Niyetçiler geldi mi toplu alıyorlar. Bazılarını İstanbul'da görürsünüz, büyümeyen tavşan diye satıyorlar. Bazılarını da eğitim niyet çekşiriyorlar. Hayvanla uğraşmak insanla uğraşmaktan daha iyi. Baksana şunların güzelliğine."

Yüz elli senelik mevzu bu, aile mesleğimiz

Kadıköy'de konuştuğumuz Ahmet abi (Karakol da değil diyor, ismini söylemiyor. O sebahten biz kendisine Ahmet Abi diyeceğiz) mesai arkadaşları Tonton'un çektiği niyetleri sesli okutuyor. İçinden okuyun, sizde kalsın derken eli hep Tonton'un kulaklarını seviyor. Tonton hep aynı Tonton değil ama, diyerek başlıyor anlatmaya. Osmanlı'dan beri yapılmış bu niyetçilik. O zamanlar Ermeniler yapıyor. Sonra Türklere geçmiş. Ermenilerden, Yahudilerden öğrenmişler bu mesleği bizimkiler. Onların kafası çalışıyor bu işlere. Yoksa bizimkilerde nerede ticaret kafası var allasın. O tuz yıldır niyet çektiyor. Dedem yapıyordu bu işi. Aile mesleği bizde. Dedeme de bir Ermeni öğretmiş. Yüz elli senelik mevzu bu. Ben elli yaşındayım ötesini siz hesap edin. Balkan Savaşları'ndan gelmiş bizimkiler, Selanik göçmeniyiz.

Zabıtalara yüzünden sepet çakmıyorum

Önceden sepetleri vardı bunların. Sepet çakardık tavşanları için. Zabita falan alıyor diye yapıyorlar ben de. Aynı bir uğraş, emek istiyor o da. Alınca daha ko tu hissediyorsun. Eskilerde niyetçi sandığı Ben Da Angora tavşanını seçiyorlar genel de. Öyle seviyorum. Ama a özellikle tavşanın şu türünü alın

diyemem. Hayvanın hemen hemen her türü öğrenir. Bildiğin eğitim veriyoruz. Kağıdı gösteriyoruz, onu bunu gösteriyoruz. Mesela elime yemek alıyorum. Onu veriyorum ağzına. Sonra çekiyorum elimi niyetlere doğru. O zaten arımdan kafasını uzatıyor. Geliyor niyetlerin üstüne, dolandırıyor biraz önünde, sonra seçiyor ken dsi. Yeter ki alırsın, öyle rengine göre falan kağıdı ayırt etmez. Evde, bahçe ede besliyoruz. Ama kafesinin içinde genelde. Kedi, köpek yer yoksa. Biz bunları eğitmişiz için huylanmıyorlar. Gelen, geçen rahatça seviyor öyle olunca: Kimi geliyor tavşanı seviyor, kimi fotoğrafları çekiyor. Öyle öyle günde otuz-kırk lira kazanıyor zorla. Havanın durumuna göre değişiyor tabii. Soğuk, yağmurlu d unca işler daha az d uyor. Zabıtalara sayesinde haftada bir tavşan değişiyor. Ne var ne yok alıyorlar. Tezgahı falan da braktıyorlar. Sağ olsunlar bir o konuda ayırmadık yapıyorlar. Allah tan tavşanın çok bir masrafı yok. Hem ne verisen o niyiyor.

Niyetler de mesleğin zamanından kalma

Osmanlı'dan kalma dedik ya bu meslek, niyetlerimiz de oradan kalma. Eski sözleri, deyişleri kullanıyoruz. Bir lisemiz var. Matbaaya veriyoruz, bastırıyoruz. O tuz yıldır buradayız. Sıkılsak ne dı olacak. Elimizden başka bir şey mi geliyor sanki. Ekmeğimiz buradan çıkıyor. Çocukları buradan evlendirirlik.

İhtiyaç olan, güzel cümleler

Ekmeğin parası derler ya, niyetçi için mesleği realitede de ekmeğin parası. Tek sermayesi iş arkadaşları, aynı zaman da da yoldaşı. Yağmur, çamuru beraber yapıp, kazandıklarını da beraber bölüşüyorlar. Kendi ölçülerine göre tabii. Sokaklarda çalışın bütün zorluklarını birlikte taşıyorlar. İnsanları da birlikte gülümsetiyorlar. Okunan niyetler hadi canım da dediştir, vallahi bildi de... Heppsinin tek ortak noktası işe güzel cümleler ihtiyaç olanların dudakların kenarında da beliren ince bir gülüş. İşte bu gülüşü görünce her şeye değiyor.

Nihilistpedia

Nihilistpedia, nihilist roman kahramanları rehberi

Rahmetov, Nikolay Çernişevski'nin 1863 tarihli *Nasıl Yapmalı?* romanındaki karakterlerden biridir. Çernişevski, Rahmetov'u, Ivan Turgenev'in *Babalar ve Oğullar* romanındaki nihilist anti kahraman Bazarov'a alternatif olarak yaratmış, ideal "yeni insan"ın prototipini çizmiştir.

Yaşamı

Rahmetov, Vera Pavlovna'ya yazılmış -kocasının (sahte) intiharını açıklayan- bir mektubu iletmek için onun evine gelir ve bazı öğütler verir.

Rahmetov soylu bir aileye mensuptur. Tatar bir komutan olan Rahmet ve onun zorla kaçırıp evlendiği Rus bir kadının soyundan gelmektedir. Babası despot yapılı ama oldukça zeki ve aydın bir adam, annesi düşünceli ve ince ruhlu bir kadındır. Rahmetov sekiz kardeşin sondan ikincisidir. Rahmetov on beş yaşındayken babasının metreslerinden birine aşık olunca çiftliklerinden ayrılmak zorunda kalır ve St. Petersburg'a gelip üniversiteye başlar. Burada Kirsanov ile tanışır ve hızla dönüşmeye başlar. Akıl hocasının tavsiye ettiği kitapları edinip evine kapanır, alırsız okur. Kirsanov aracılığıyla da Lopuhov ile tanışır. Rahmetov'un farklı ve özel bir insan olduğu işte bu sıralarda ortaya çıkmaya başlar.

Rahmetov ne olursa olsun prensiplerinden ödün vermez. Kendi kendine, "Hayır, böyle olması gerekiyor," der, "Biz insanlara tadına doyamayacakları bir dünya yaratmak istiyoruz. Öyleyse kendi tutkularımızı gidermek için değil de inandığımız için böyle davrandığımızı göstermeliyiz..."

Her gün jimnastik yapar, günde birkaç saatini de büyük güç isteyen kaba işlerde çalışarak geçirmeye başlar; su taşır, odun kırar, toprak kazar, demir döver... Fiziki gücünü artıracak şekilde beslenir; sigiri eti ve cavadir ekmeği tüketir. Hiç yorgan yatak kullanmaz, döşemeye serdiği bir keçe parçası üzerinde uyur, adale isavari bir yaşam sürer. Bir tek kötü alışkanlığı vardır: Sigara içmek. Zamanı da çok iyi kullanır; gereksiz insanlarla ve konularla boşuna vakit kaybetmez. Yalnızca gerekli olan şeyleri yapar, inandığı şeyleri açık açık söyler.

Babası ölünce ona düşen 400 köle ve 7.000 dönüm araziyi, ailesinin itirazlarına rağmen elden çıkarır. Kendine ufak bir kısmını ayırıp geri kalanını gençlere burs olarak dağıtır.

Nihilizm

Nasıl Yapmalı? da "nihilizm" kelimesi hiç geçmemesine rağmen Rahmetov karakteri "nihilist" diye nitelendirilir ama bugünkü kullandığımız anlamda değil de 19. yüzyıl Rus nihilisti olarak. Karakter, kendilerini tamamen devrime adanmış olan Rus devrimcileri ilham kaynağı olur. Rahmetov sıradan bir roman kahramanı değil Rusya tarihini bile etkileyen, "yeni insan"ın nasıl davranması gerektiğini gösteren bir semboldür. Hatta *Nasıl Yapmalı?* Vladimir Lenin'i öyle etkiler ki, aynı adlı siyasi bir kitap yazar. (Kitapların orijinal adları aynı olmasına rağmen Türkçe'de Vladimir Lenin'i, *Ne Yapmalı?*, Çernişevski'ninki *Nasıl Yapmalı?* diye yayımlanır.) Yazar, ideal devrimci portresi çizmiş, devrime kendini adanmanın nasıl olması gerektiğini ve atılması gereken adımları Rahmetov aracılığıyla anlatmıştır.

Aşk ve Kadınlar

Rahmetov'un kadınlarla ve aşka bakışı da hayat görüşüyle paralellik taşır. Aşkı ve kadınları yolunda engel olarak görür. Bir defasında hayatını kurtardığı güzel bir kadının evinde yaralı olduğu için zoraki misafir kalır. Kadın ona aşık olur ama bu aşkın karşılığı yoktur. "Hayır," der Rahmetov. "Ben sevgiyi de bastırmak zorundayım. Size olan sevgim elimi kolumu bağlayacaktır. Zaten bağladı da, kolay kolay da kurtulamaz ama ben kollarımı çözmek zorundayım. Kimseyi sevmeye hakkım yok benim."

Sanat

Rahmetov'un sanata bakışı da ideallerinin izin verdiği kadardır. Örneğin kitaplarla ilgili çok keskin görüşleri vardır, sadece temel eserleri okumak ona göre yeterlidir, diğerleri zaman kaybıdır. "Bu temel konularla ilgili yazılmış başka kitaplar da vardır. Ancak bunlar bazı ayrıntılar ve yinlemelerden başka bir şey değildir. Bunun için yalnızca temel kitapları okumalı. Aynı konuda yazılmış başka kitapları okumak zaman kaybıdır. Bu yazınızı ele alalım örneğin: Diyelim ki önce Gogol'u okudum. Binlerce diğer roman ve öyküde berbat bir duruma getirilmiş Gogol'den başka bir şey bulamam. Öyleyse ne diye bunları okuyayım? ..Ben yalnız orijinal olanı okuyorum ve bu da orijinalliği öğrenip tanımam için yeterlidir."

Kaynakça

- Nasıl Yapmalı, Nikolay Çernişevski, Çev.: Celal Öner, Oda Yayınları, 1999
- Nihilizm Pekmeşi, Nihilizm, Michael Allen Gillespie, The University of Chicago Press, 1995

Rahmetov	
	
Karakter Adı	Rahmetov
Lakap	Rigorist ve Nikitiuşka Lomov
Kitap	Nasıl Yapmalı?
Yaratıcısı	Nikolay Çernişevski
Milliyet	Rus
Yaş	22
Meslek	Öğrenci, Profesyonel Devrimci
Felsefi Görüş	Nihilist
Etkilediği kişiler	Rasyonalistler, Materyalistler
Etkilediği kişiler	Rus Nihilistleri, Vladimir Lenin, İshutun Çevresi, Sergei Neçayev

KONGO NEHRİ AKSARAY'A DÖKÜLÜR

Afrika, güneşin en güzel doğduğu topraktr. Orada güneş battığı zaman dünya karanlığa gömülür. İşte Aksaray'ın titrek ışıklı tabelaları tam bu sırada aydınlatır dünyayı. Fakat Aksaray'ın çakalları uyumaz Afrika'dakileri gibi. The Times'ın "İnsan kaçakçılığının başladığı yer" diye yazdığı yer burasıdır çünkü. İnsanın doğduğu kara kıtayı, koskoca Afrika'yı eteklerinin altında saklayan renkli, kirli, umutlu Aksaray...

Unkapanı'ndan gelip Yenikapı'ya inen ve Aksaray'ı bır vadi gibi ikiye ayıran caddede gündüzleri kaynaşan, geceleri kendi bölgesine çekilen bin bir türü il millete ev sahipliği yapar. En aşağıda, Yenikapı Metro istasyonu'nun denize bakan tarafındaki bölgenin halk arasındaki ismi Dilenciler Mahallesi'dir. Bu mahalhenin harabe şeklindeki binalarının çatı altında Suriyeli aileler kalır, yukarıda karakolun ve gece kulüplerinin olduğu bölgede genellikle e Gürcüler, onun tam karşısındaki Kaşım Kâtip Mahallesi ve arkasındaki Kumkapı'da da çoğunlukla Afrikalılar...

Afrikalı konsomatrisler

Mahalelerin her biri ayrı birer ki tap konusunu ol abilir ama ben yönümü Afrikalıların yaşadığı bölgeye kırıyorum. Afrikalı'lar, ağırlıklı olarak Aksaray'dan başlayıp Kumkapı'ya uzanan Kâtip Kaşım Mahallesi'nde yaşıyor. Burada çoğunlukla Nijerye ve Somali'den gelenler olsa da, Uganda, Gana, Etiyopya, Senegal ve diğer Afrika ülkelerinden insanlar

da var. Afrikalı'lar, Aksaray Aksaray olalı burada ama son yıllarda sayıları bir hayli çoğalmış. Burayı sadece geçiş noktası olarak kullananlar değil, Türkiye'yi yeni vatan olarak beleyenlerin sayısı da artmış. Geçmiş yıllarda Aksaray'da, Doğu Bloğu Ülkeleri'nden gelen kadınların fuhuş için beklendiği sokaklarda şimdiki Afrikalı kadınlar bekliyor. Ama bu kadınları buraya çalıştıran ve üzerlerinden para kazananlar yine aynı. Bölgede Diyarbakırlıların geçmişten beri Aksaray'ın yeraltı işlerinde ağırlığı var ve burada çalışacak kadınlar da bu yapıdan habersiz iş yapamıyor. Afrikalılar tek tük de olsa pavyon kültürüne de katılmış durumda. Çoğunlukla hayatlarını geçirmek için gereken para aynı yere Afrikalıların yanında çalışarak kazanıyor.

Türkiye'de oturum izni alabilmiş Afrikalılar, al aför, lokanta ve tekstil ihracatı işini yapıyor ve yanırlarında da genellikle akrabaları olan Afrikalıların çalıştırıyor.

İşte Aydortori Kilisesi'nin arkasındaki Ori ent Kargo'da böyle bir yer. İştanbul'daki Afrikalıların ayn mclık ve kaçak duşun mları n d n d o l a y ı çok içine kap anık yaşıyor. Nijerye valinin sahibi olduğu kargo şirketinin çalışanlarının tepsi de m l e r i n i j e r i j a l e r i n e b a r ı t ı r ı y ı y a n Nijeryalilerin memleketle gönderecekleri

malları paketliyorlar. İçerde herkes işine gömülmüş, ben gitti nce kendi aralan nda çok yüksek sesli konuşmaya başlıyorlar belli ki benden çekiyorlar. Aralarında anlaşabildiklerimden Salih, "Neden burada olduğumuzu bilmiyorum, Allah iş tediği için öyledir. Bütün gün burada çalışıp ekmek paramızı kazanıyoruz. Ama kazandığımız para çok az, onunla da gece Taksim'e çıkıyoruz orada bizi kafamıza uygun yerler var. İnsanın bazen dans edesi gelir sonuça," diye durumunu özetliyor.

Bölge esnafı Afrikalıları sevmiyor ama Aksaray'ın ortamının herkesi kirelettiğini söylüyorlar. Bu yüzden geceleri Afrikalı kadınlar fuhuş yapıyor

onlara göre. Kendi ülkelerinden uyuşturucu getirdikleri için piyasayı karıştırın, bu yüzden yerli çetelerden dayak yiyen Afrikalıları da var. Polisin bu çetelerden para aldığı iddia edenler de var.

Gerçekten de Mustafa Kemal Paşa Caddesi, gece vakti s atıcıların yüzleriyle parlıyor

yaptığı bir kadın pazarına dönüşüyor. Kadınlar birbirlerinden farklı saçları ve cüsseli vücutlarıyla pazarlığın neticesini bekliyor. Bu pazarı kıl ya o teller de ya da ara sokaklar daki evlerde yapıyor. Ben Kumkapı tarafına doğru yoluma devam ediyorum.

Afrika, güneşin en güzel doğduğu topraktr. Orada güneş battığı zaman dünya karanlığa gömülür. İşte Aksaray'ın titrek ışıklı tabelaları tam bu sırada aydınlatır dünyayı.

Gökkuşağının doğduğu yer

Kumkapı'nın meyhaneleri ne doğru ilerleyen Molla Taşı Caddesi'nde yürürken gökkuşağının doğduğu yere doğru gidiyor gibi hissediyordum. Burası, kendi yöresel ürünü erini tezgâhlarda sergileyen Gürcüler, köşe başların da kalabalık gruplar halinde tedirginlikle etrafı izleyen Pakistanlılar ve eski Rum yapılarını bangır bangır bir müzikle inleyen Afrikalılarla İstanbul'un bütün rengini içine taşıyor. Şehrin diğer yoksul semtlerinde olduğu gibi Kürt nüfus burada da yoğunlukta. Duvarlardaki "YDG-H" yazılamaları politik atmosferi yansıtırken, ara sokakların gece vakti tekin olduğunu söylemek imkânsızlaşıyor. Sokaklardaki "International Call Center"ların ışıklı tabelaları her ülkeyi aramanın tarifesi yazıyor.

Aksaray'da bir lokantada çalışan Nj erylalı Şegu, Fransa'ya gitmek için buraya geldiğini ama daha sonra İstanbul'a alıştığını ve burada kaldığını anlatıyor: "En azından sıkılmıyorum, burada yapacak o kadar çok şey var ki ve Allah'a şükrediyorum en azından durumumuzu Somalililerden iyi. Kürtlerle çok iyi anlaşıyoruz. Avrupa'ya gidebilenlere çok imreniyorum ama insanların başına her şey bu hayal yüzünden geliyor. Ben oraya gitmeye çalı şırken yol da ölenleri, parasını kapıranları ya da parasını burada uyuşturucuya yatıranları görüyorum. İstesem giderim çünkü burada kime güvенеebileceğimi iyi biliyorum ama buna hevesim kalmadı."

Buralarda en değerli şey umut. Belki de dünyanın hiçbir yerinde umut bu kadar hızlı dolara çevrilemiyor. Bütün bu koşuşturma ve telaş, hepsi de in anılmış bir umuda daha fazla yaklaşmak için. Şegünün sözleri hayal kırıklıklarının burada bolca yaşandığını hatırlatıyor ama uğruna hâlâ ölebilecek o kadar çok hayal var ki...

Mehmet Ali & Akşamsefası

ÖP BENİ GERÇEKLIKTE SIKILDIM

"Ben bir kumarbazım. Dünyada ne kadar şanssız insan olduğunu bilen ve şansından utanan bir kumarbaz. Hep kazanmak için oynayanları küçümseyorum. Çünkü kaybetmek müthiş bir his. Kibiri gibi görünüyor. Değil, şansını paylaşamazsın. İnan bana, nedim. En iyiliyle hem de..."

Son sözleri ydi bunlar. Kelebeği hızla sallayıp, gırtlığına girdim. Kötü kıyafet seçimi yapmışım, üstüm başım kan oldu. Gi decek yerim var. Havalı bir yer. Kodamlar, godoşlar ve kıyafetleriyle adam olduğunu sananlar var orda. İş elbisesi satan bir mağazanın önünde durdum. Arabaya zeval gelmesini diye, gözüme kestirdiğim mahalle oğ anlarından birine yeşilliği indirdim.

Biraz önce kuşburnu çayı içip, bakkaldan salamlı-kaşarlı ekmeği arası yemiş tezgâhtarla

göz göze geldim. Domates artıkları bıyığındaydı hâlâ. Large beden bir kavun için elbise seçtim. Barett de aldım beyazından. Yelek için pazari k yaptım. Fosforlu. Adam çayır çayır osumraya başladı ben dükkandan çıkarken. Kusmadan evvel arabaya yettiğim.

Benim be kçi çocuk yeşilliği geri verdi. "Abi, seni tanımadım, kusura bakma," dedi. Kostağı çevi rdiğimde, Azer Bülbül Dardayım başı adı çılmaya. Kusmayı engelleyen ilaç arayanlara tavsiye edilir.

Gaza bastıkın 10 saniye sonra, çocuğumun yol tarafında gezdiren bir anne geçti yanımdan.

Zamanım yok, duramam. Biri daha haybeye yaşayacak bir süre daha.

Anne tabii ki. Kulübe geldim.

Vale, ne kadar orijinal bir tip olduğuma bakarak anahtarı aldı. Müzik MFÖ, Geçiriz

çalışıyor son ses, Deja vu?

Değil. Sevgiliye döndüm,

"Öp beni, gerçeklikten sıkıldım," dedim. Öptü,

geçti...

Hep kazanmak için oynayanları küçümseyorum. Çünkü kaybetmek müthiş bir his.

ONURSAL YAKUPOĞLU

"21 yaşında 4. kattan düşen ve hâlâ yerin altına doğru düşmeye devam eden..."

Bir yer var, aitlerin kendini yolunda bulduğu, yabancılann şaşkınlıkla izini sorduğu bir yer. Çağrılar, bilerek, bilmeyerek birbirlerine ısılk çalıyor. On yıl, yirmi yıl, otuz yıl sonrasına ulaşıyor, elli yıl öncesinden duyuluyor sesleri. Bulunacak gibi arıyorlar; emin, sakin, güvenli. Bir bayrak yarışında gibi ulaşıyorlar birbirlerine, belki bir bayrak yarışında ki, öndekine can verildiği.

Canyarışı...

Kaan Ince, Kadıköy Ümit Otel'i'nin dördüncü katından geriye doğru baş aşağı atla dığında yirmi iki yaşındaydı. Onursal, Kaan'ın şilirinden etkilenmiş, metodunu onun ki ne yakın kurmuş, şiliri onun gibi "imgebombardımanı" na dönüştürmüştü. Beşiktaş'ta

bir binanın dördüncü katından atla dığında -belki- yine onun gibi atlamıştı. Burası ağa beyi Tuğsal Yakupoğlu'yla birlikte kaldıkları Yıldız Mahallesi, Döğel Sokak'taki evdi. Uzun ve sancılı geçen iki buçuk yıllık bir tedavi süreci sonunda on yaşındayken annesini ka nserden kaybetmesi, hayatı boyunca sürece büyük bir kırılmayı da birlikte getirmişti. Öyle ki pencerenin önüne anne babasının düğün fotoğrafını koyarak atlamıştı. Kendini boşluğa baş aşağı bırakmış, daha sonra yere düşmeden havada dönmüştü. Hastane sürecinde teyzesi Nazlı Arslan'a, ne olduğunu ca mdan çıktığı anda anladığını söylemiş, kafa üstü düşmemek için doğrulmaya çalıştığını anla tmıştı. Bir dönem dissosiyat f k miklik bozukluğu ve manik depresif tanılarıyla tedavi gören Onursal, yakınla nın deyimıyla içinde bir de lord taş yordu.

Binanın altındaki tekel bayisinin tesadüfen açık olan brandasına çarparak ağır yaralanmıştı. Branda açık olmasa, doğrudan zemine düşecek, belki de o anda yaşamını yitirecekti. Artık vücudunun çeşitli yerlerinde yir mi sa ntime yakın platin vardı ve yaşamaya devam ediyordu. O zamana dek Eski, Aykırı Sanat, İmlasız, Adıyok, Baykus, Asosyoloji, Karakutu gibi fanzin ve dergilerde ş ilifleri yayımlanan Onursal, üretimine bir kitapla devam etme karar almış, ilk ve tek kitabı olacak olan *Aforozmalar'ı* baharı, h ünkari ve aşkı 'Tülay'a adayarak Nisan 2005 tarihinde Yor um Sa nat'tan çıkarmayı başarmıştı.

Kitabın ilk şiliri olan *Lahza Oku*'nda, çok sevdiği Kaan Ince'y i almış, onu böyle selamlamıştı:

"Zamanın batakliklarına saplanan Akrep Döğüşleri, ayrılık, Gizdizümü İNCE KAAN'ın kuşatan acıdır hüznün kumsallarında"

Onursal, *Lahza Oku*'nda Kaan'ı yalnız selamlamakla kalmamış,

dalga, kumsal' da şilirinde kullanmıştı. Kaan Ince öl düğünde,

Onursal henüz on bir yaşındaydı.

Lahza, za manın bölünemeyecek kadar kısa parçası demekse, bu; hiç görmediği Kaan'la aynığa, ardılığa ve aidiyete işaret olmalıydı. Şilirde bir alanı tutuyorlardı ve zamansızdılar. İ ntihar girişiminden sonra henüz kol tük değneklerinin yardımıyla yürüyebiliyor, çoğu za man Beyoğlu'nda

MÖ dört yüzlü yıllarda yaşamış olan Sinope'li (Sinop) filozof Diyojen gibi gündüz vakti sokaklarda fenerle gezip dürist bir insan arayan iki kişiydiler."

arkadaşlarının ya nında kalıyordu. Belki de şilirde en verimli günleri de, bu döneme denk gelmiş oluyordu.

Gündüz vakti fenerle aranan...

Gündüz vakti ellerinde fenerlele e merakla dolanrlık en ş iktikl Caddesi'nde, onları görenler arasında pek az kişinin ne yaptıklarına dair bir fikri vardı. MÖ dört yüzd ü yıllarda yaşamış olan Sinope'li (Sinop) filozof Diyojen gibi gündüz vakti sokaklarda fenerle gezip "dürist bir insan" arayan iki kişiydiler. Biri Onursal Yakupoğlu, diğeri dostu, yol arkadaşı Önder Uygun'du.

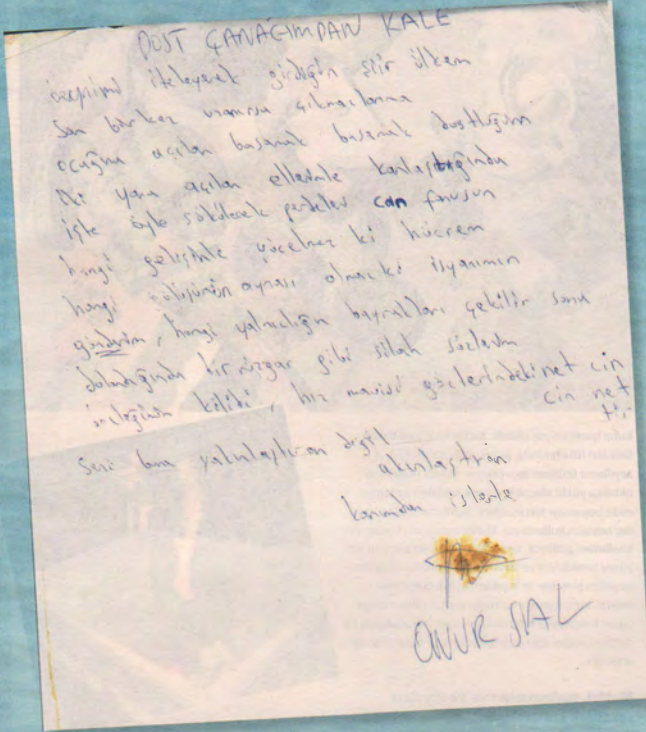
Cihangir' de dumanaltı küçük bir evde rastlaştıklarında henüz birbirlerini tanııyorlardı. Beş, altı kişi harearetle bir şeyler tartışıyor, birinin sesi diğerlerinden farklı çıkıyor du. Uygun, şilirde gittükçe güçlenen nitelik kaybına feryat eden bu sesi ilk defa duymuş fakat tanıdık bulmuştu. Sabahın ilk ışıklarına kadar şilirden konuşmuş, tanışmışlardı. Onursal için ş ilir uğraşı ya da araç değil, amacin ta kendiydi. Bu, onunla tanışan he kese geç en ilk duyguydu.

Mimar Sinan Ünivers itesi, Fen Edebiyatı Fakültesi, Sanat Tarihi öğrencisi Onursal, uzunca kağıtlara yazdığı ş ilifleri, koridor ve ka ntin duvarla nıdan sarkıtıyordu. Duvarlara kimi za man kendi ş ilirlerini, kimi za man da Nilgün Marmara, Rimbaud, Ece Ayhan gibi etkilendiği ş ilirleri n ş iliflerini asıyordu. Aka demi pek umursadığı bir alan olmadığı gibi, okulu s nırlı bir sosyalleş me alanı olarak görüyordu.

Onursal hen alanında; okulda, edebiyat ta ya da aşıkta, klasik sevinçleri ve üzüntüleri yoktu. Toplumca kabul görmüş bir başan onun için bir anlam

Onursal Yakupoğlu'nun kendi el yazısıyla arkadaşı Önder Uygun'a...

ifade edemeyebilirken, kimi zaman ken di iklimin de gerçekleştiren küçük ilerlemeler için şakin fişekler atıyordu.

"Sıcak gövde min mucize gövdesinden sarkarak"

Babası Bahri Yakup oğlu, banka müdürü üğün den emekli olduktan sonra, Tuz'a'da bir kafe açarak işletmeye başla mıştı. Onursal bazen kafeye gelip, gün boyu burada vakit geçiriyor du. Öyle gürl erden birin de akşam üzeri eve gitmek için işyerin den çıkm iş, babasının biraz sonra bil ikte gitme teklifini, yorgun oldu ğu söyleyerek geri çevirmişti. Babası Yakupoğlu, On ursal'dan yakla şık bir saat sonra eve v

Onursal, kendini babasın ın kravatıyla asmış, Bahri Bey, dünyanın en büyük acısıyla, en zor düğümünü çözerek oğlunu yere indirmişti. Ölümünün ardın dan bunun istem dış ı, bilinçsiz bir eylem de olmuş olabileceği düşünülürken, kimi yakın dostları "Gitme vaktinin geldiğini, annesi çağır dı ğı için ğı ttığını" düşünmüştü.

Onursal Yakupoğlunun 29 Nisan 1981 yılın da Çanakkale'de başlayan hayatı, hayatından geçti ği herkese şiih i bir değnek gibi dokunarak süm üş, 7 Ocak 2006 yılın da Tuzla'da son

Onursal Yakupoğlu sürüyor...

Onursal Yakupoğlu'nun ilk kez yayımlanan şiiri;

ESRARNAME

Doruklardan uzanan bir tanrı eli
tutuyor ruhumun gecesini
duvar kendini kusuyor üzerime
kör bilinçlerin cenneti burası
hazzın zevk ısıkları duyulur uzaktan
krallar, kraliçeler; tanrılar, tanrıçalar
esrarın kanadına binmenin ertesinde
yerde bağın
fildişi gözler alacakaranlığa dönüşürken
utanıp cennet yüzlerden
acıdan kaçan binlerce ayak
gelip de geçmeyen heveslerin diyarında
yerde balo artıkları
sonsuz zevkin ölüsü ruhlar
zaman denen kayboluşu arıyor
oysa ortak zaman var
mutlak zaman yok
ceset yok
birbirini yenileyen bedenlerin mahzeninde
her şey biraz delice
her şey biraz yorgun
cisimler kendini satar boşluğa
isimler kurtulur esaretten
döner esrar sonsuz kez
akar durmadan altın su
açılır sonuna dek algının kapıları
çıkamaz hiçbir giren
gizlili ğin olmadı ğı yerde
herkes bal damlatan neşenin esiri
herkes de acının yaklaşmadı ğı gözler
kapanmak istencesine

ÇÖPLERDEN SEMT ANALİZİ:

ÇEŞME

Malum salonlarımızın başköşesine koyduğumuz ekranlardan, gösterişli hayatlara maruz kaldığımız zamanlarda yaşıyoruz. Her yaz öncesi ufak bir Bodrum şarkısı patlatılır, ardından ünlülerin bükimlerini incelediğimiz bir süreç başlar. Bir dönemin avam tabakaya dahil olma göstergesi lahmacunun biçim değiştirip 75 liraya satıldığı yerlerde çöp analizine giriştik ve bu sayıda İzmir Çeşme sakinlerinden arta kalanları inceledik.

Seçtiğimiz çöp te nekele ni semtlerin yaşam alanlarının içindedir. Genel olarak site veya villa tarzı yapıların yakınında bulunan çöple ni seçtik. İncelediğimiz çöple de evde üretilmiş herhangi bir yemek artığına rastlamadık. Çeşme bölgesinde yaz döneminde yaşayanlar genel olarak yazlıklardan oluşuyor ve yemeklerini dışarda yemeği tercih ediyorlar.

Kimse şişe depozitosu peşinde değil

Büyükşehirlerde ateş pahası olan organik pazarlar, üretim yerinde olduğu için Çeşme'de bir nebze uzuz. Bu yüzden semtlerdeki organik pazarlardan yoğun olarak alışveriş yapıyor. Çeşme halkının içecek tercihi ise çeşitli bitki çayları, siyah çay ve bira. Bölgenin bira içenleri tenekeli kutu ye nine şişe biraı tercih ediyor. Bira markası tercihi ise bilindik, klasik marka. Çeşme halkı depozitolu şişeyi çöpe atıyor. Halkın bira şişesinden gelen yirmi kuruşu önememediğini görüyoruz. Ayrıca istisnasız her çöpten karpuz ve kavun kabukları çıktı. Öze ilikle Çeşme'nin merkezinde karpuz ye me biçimle ni oldukça farklı. Karpuz ortadan ikiye kesilip, kaşıklı yanıyor.

Zayıflama takıntısı

Burada yaşayanlar genel olarak siyah çayı demilik poşe ti olarak kullanıyor. Bitki çayı tercihi de, yeşil çay, tarçın ve karanfil öne çıkıyor. Bu durum bölgelerin sakinlerinin form tutma çabasına işaret ediyor. Form çaylarının tüketimi beraberinde zayıflama kemeri kullanımı da getiriyor. Özellikle göbekte basen bülgesinde ine yönelik zayıflama aletle ni tercih edilirken, bu aletlerin elektrikli oluşu insanların bu konuda enerji sarf etmek isteme diği mesajını veriyor. Bölgede karton bardak kullanımı yaygın. Tatil zamanlarında buluşık z ahmete değeri görünmüyor.

Çiftler aşk tazeliyor

Tatil beldeleri çiftlerin aşk tazelenmesi için en uygun yerlerdir. Çöp kenarında çay, bira, domates, kması

buna işaret ediyor olabilir. Sağlık ve kişisel bakım ürünü le tüketiminde, güneş yağı, saç boyası ve zayıflama ürünü le başı çekiyor. Kuaför masrafları oldukça a yüklü olacak ki Çeşme sakinle ni saçlarını evde boyamayı tercih ediyor. Sanıların aks ne koyu saç boyaları kullanılıyor. Muhtemelen sarı tonları için kuaförlere gidiliyor. Temizlik ürünlerinin birçoğu ise yüzey temizleyici ve lavabo açıcı. Bunaltı o mevsim koşulları pencere ve kapıları açık tutulmasına, evlerin toza, toprağa ve kuma maruz kalıyor oluşu yüzey temizleyici kullanımı nı artıyor olmalı. İlginç bir şekilde lavabo açıcı da çöplerden çok fazla çıkarılan arasında.

Mutfak malzemeleri ve ev eşyaları sezonluk kullanılıyor

Bölgede ciddi sayıda mobilya ve ev eşyası satan dükkâna rastladık. Başta buna anlam veremsek de çöp analizi sonucunda neden ve sonuç ilişkisini bağlayabildik. Bölgenin önemli bir kısmı mevsimlik sakinle rden oluşuyor. Kiralık dairelerin sayısı bir hayli fazla. Buraya gelen tatilciler m utfak malzemelerini sezon sonunda çöpe atmayı tercih ediyor. Kek kalıbı, tava, narenciye s kacağı, masa örtüsü ve perdeler konteynerde kendilerine yer buluyor. Çöpe atılan tava, cezve gibi mutfak malzeme le ni oldukça küçük. Bölgede, evde misafir ağırlama durumu pek söz konusu değ il gibi görünüyor. Bu malzemelerin hiçbirinde vuruga kırığa da rastlamadık. Hasarsız olmasına rağmen çöpe atılan kırık bir numara taşlı

GÖBEK

Tatil için Gönen'e gittiğimde, üniversitenin aslında hiç de tahmin ettiğim gibi bir yer olmadığı hayal kırıklığına da kendime götürmüştüm. Yıllarca çalış, Boğaziçi'ni kazan, şimdi mükafatını almanın zamanı diye düşün, ama boş... Sınıfımda hekes kaynaşmış gruplaşmıştı, ben yine yalnız, gububet kaderimle kalmıştım. Sınıfın en güzel kız Aslı da onlardandı, çevresi insanlarla doluydu; bense sadece uzaktan bakardım. Ablamın doğum yapması, bebeğe benim adımı koymal an bir nebe neşemi yerine getirmişti. Benim gibi akıllı, düzgün olsun diye adını Deniz koymuşlardı, hatta geleceği de benim gibi parlak olsun diye düşen göbeği bana verdiler; ne ymiş kampüsün cimlerine gömecekmışim! Garaja gide öken yol da uzun ca anı attı annem; önce besmele, son ra Fatiha, göbeği koyduktan sonra üç kere toprak atılacak, her seferinde "E uzum besmele..." Kapatırken de doğum duasını okuyacakmışım; yeş il duita kitabından sayfayı koparıp verdi göbeğe birlikte. Defalarca da tembihledi, usulüne uygun yapmazsam göbeği şişermiş bebegin. Döndüğümde her şey bıraktığım gibi, berbattı. Yemekten sonra bir an önce göbekten kurtulmak için bir kuytu buldum. Yemekhaneden kaldığım çatalla kazmaya başladım. İki bardak derinlik kazdıktan sonra göbeği koydum, Besmele, Fatiha, üç kere toprak derken her şey annemin dediği gibi yaptım. Tam duayı elime aldım ki ileriden gelen Aslı'yı gördüm panikle çukura kapatıp kaçmak zorunda kaldım; yoksa Aslı beni, okulda küçük mezarlar kazıp başında dua okuyan bir manyak sanacaktı.

Sabah özenmeden üstüme bir şey yer giyip ç kıtm. Ama sanki başka bir dünyaya uyanmıştımlı Hava açmıştı, etraf daha bir kalabalık, nereye baksam rengaren k giymiş bir sürü genç... Sınıf a girdiğimde amfi dopdoluşdu derken, biri gelip yanıma oturdu. Adı Yasin'miş, hemen kaynaştık. Yasin okulun caz korosun daymış, "Mutlaka sen de katılmalısın," deyince okul da sosyalleşmek için karşıma ç kakak ilk ve son fırsat olabili r diye düşündüm. Akşama korodan arkadaşlarla içeceklermiş, manzarada görüşmek üzere ayrıldık.

Yavaş yavaş millet geldi, hekes çok sıcakkanlı! Hafiften kafam güzel olmaya başlamıştı ki iki bank yanda oturan Aslı'yı gördüm. Yanına gidip ilk defa onunla konuşmaya cesaret ettim ve fark ettim ki gülüş ü kafamdaki Aslı'dan bile daha güzelmış. Hç korktuğum gibi olmamıştı. Muhabbet ilerleyince bizimkilerin yanına çağırdım ama o çekinince ısrar etmedim. Birkaç dakika sonra birlikte yürümeye başlamıştım... O sırada Yasin, karşından ayakları birbirine çarpışa dolana geliyordu; yanı mızdan geçenken şişesini kaldırp, "Aaafiyet ossun", dedi. Aslı'ya baktım; umursamamıştı. Bir süre yürüdükten sonra sırf sessizliği kırmak için konuştum: "Ç ok sarhoştu. Ne içtişye o kadar." Aslı boş boş yüzüme baktı. "Yasin dedim, geçti ya... Bu sefer yüzüme ciddiye te, biraz da ürpererek baktı. "Kimse gecmedi buradan," dedi. "Sen de mi sarhoşsun?" diye saka yapayım dedim, sin flendi. "Korkutma beni Den iz! Kimse yoktu burada." Şaşkınlıkla

açıklamaya koyuldu: "Ya az önce banklarda birlikte otuyorduk korodan arkadaşlarla," deyince durup gözlerime dik dik bakarak, "Deniz deli misin? Sen yalnız otuyordun, sonra yanıma geldin, konuştuk. Aslında; ne diyordun ya ben! Benim gitmem lazım," deyip aniden gitti.

Sinir oldum, ne bu kibir dedim. Artık arkadaşlarım da vardı, çok da umurumdaydı sanki. Söylene söylene geri döndüğümde yavaş tan sızma moduna geçilmiş ti. Yasin'in yanına oturup, "Su Aslı gıcığın teki çıktı, seni görme di diye bana trip attı," dedim, cevap vermedi. "Kendisi sarhoş, bana tavra yapıyor," dedim, yine cevap vermedi. Son ra yüzüme bakıp ciddiylete konuştuk. "Beni görme di de ondan" dedi, ben hâlâ "Olabilir, ne tersliyor ki," diye söylenirken birden beni sarşıp "Çün ki bizi bir tek sen görüyorsun salak!" diye bağırdı.

Yüzüne nasıl baktım bilmiyorum ama herhalde açıklama gereği hissetti ve üniversite hayatım boyunca ç indiden çıkamayacağım o lanete soktu beni. "Sen yanlış yaptın Den iz. Küçük Den iz'in göbeğini gösterken son duayın okumak lazımdı. Çok büyük yanlış yaptın," dedi ve dili sürgerek devam etti; "Bir yandan da iyi yaptın bizi özgür bıraktıracak. Çün ki yanlış biliyorsun! Üstelik he rkes yanlış biliyor! İn sanlar sanılanın aksine mezarlarında uyumazlar, göbe klerinde yaş aralar. Mezar lar ruhların düştükleri yerler; göbeker ruhların gerçek hayatlarını yaşadıkları yerlerdir. Ben, korodan arkadaşları ve bugün okulda gördüğün kalabalığın çoğ u... Büyü düklerinde zeki ve başarılı olsunlar diye göbekte ri buraya gömöl müs bebekleriz; öldüğümüzde ise yen iden yaşamak için buraya dönerleriz. Sen duayı okumadan göbeği kapattın bizi özgür bıraktın."

Şoku biraz atl attıktan sonra sorular sormaya başladım, bir süre konuştuk. Sordüğ um her soruya makul yanıtlar verdi. Korkmadım üstelik; ondan da onlardan da... Söylediğine göre ben mezun olup gitmişdim sürece onlardan kurtulmak gibi bir şansım yokmuş, işin kötü yanı, başkasına teyit ettirmedikçe onları ayır t etme gibi bir ihtimal de yokmuş...

Hâlâ çok şaşkındım a dın da. Ama şimdi derse gitmem lazım. Tüm bu olanlar notlarına yansıtmamalı. Az önce Yasin mesaj attı, "Akşama maç yapar mıyız?" diye sordu. Sarı rim geç de olsa, sonun da hayallerimdeki okulda, yüzle ce arkadaşım oldu. Kabul; kimseye gösteremediğim, kampüs dışında hiçbir yere götüremediğim im... "Bilmem ki," dedim. "E. Ama ne olur ne olmaz diye yanıma şortumu alacağım sarı rim.

İnsanlar sanılanın aksine mezarlarında uyumazlar, göbekerlerinde yaşarlar. Mezarlar ruhların düştükleri yerler; göbeker ruhların gerçek hayatlarını yaşadıkları yerlerdir.

Meslek olmayan işler

Akbil Basım-cı-ı-ğ-ı ARE YOU AKBİL?

"Pardon fazla akbili olan var mı?" diye sordüğümüzda hemen yanımızda biten o kahramanlar var ya, işte o kahramanlardan biri de Memo Bey. Eminönü ana durakta çalışan Memo Bey bize bu işin inceliklerini ve güzelliklerini anlattı.

Bana burada herkes Memo der. Önceden sadece su seltiyordum, akbilsiz binış yasaklandıktan sonra akbil basmaya da başladım. Akbil temiz iş. Tek sıkıntısı bazen bozuk para sorunu oluyor. Biraz da in gliliz e lazım, genel de turistlerden para kazanıyoruz. Ben burada eskiiyim. Her kes tanıır beni. Mesela Güven abi var, şoför. Akbilsiz bütün turistleri bana gön derir. Yaz arı daha fazla turist geldiği için daha yoğun oluyoruz. Kışın haval ar güzelse hafta sonları bize yetec ek kadar kazanıyoruz.

"Şoförle aranı iyi tut"

Bu işi yapmak istiyorsan şoförlerle aranı iyi tutacaksın. Tanıdıkl arının olması lazım. Mesela ben, otobüs kullanmayı öğrendim neredeyse. Güven abi bazen arabayı getirir. Bana verir, ben yaşıtırırım durağa. Şimdi mesela turist geldi ya bakıyorum akbili yok hemen yapışırım. "Are you akbil," derim o da bana, "How much?" der sonra alı veriş gerçekleşir. Araba kalkmadan önce de kaçak binen var mı kontrol ederim. Bu işi ayık olman lazım. Son olarak da herkese toplu taşımayı kullanmasını önleriyorum.

Sınıflar vardır ama millet şeklinde, yuvarlak yani

Kapıdaki güvenliği. Adı Resul. Resul üç aydır burada, kapı da duruyor. Öğleye doğru site sakirinin köpeklerini üçerli toplayıp bahçedeki özel bir alanda iş etip s çıkıyor. Kapıdan otomatik giriş olduğu gibi yerde böyle boyunca açılan bir kapak marifetiyle doğru dan otoparka da girilebiliyor. Resul, meslek lisesinden mezun. Büşra'yla kaçarak evlenmiş er. Yamaçlarda bir gecekondul arı var. En dışta. Annesi, babası karısı bir de iki çocuğu. Beş yaşındaki Merve ve altı yaşındaki Furkan, öyle yaşıyorlar.

Büşra her gece "Çok mu güzel be Resul!" diyerek konuyu açar, "Havuz da varmış ha, bina girişlerinde parmak izi mi okutuyorlar, bütün katlara sıfırlı kapılardan geçiliyor ha?" diyerek sözü evlerin güzelliğine getirip bırakırdı. "Çok ol işiyom be Resulüm, görmek istiyom oraları," dediğinden Resul, "Güzelim, tatil mi yapıyom ben orda, Resul'den istiyon tamam da çalışiyom kızım ben orda! Ne diyem, benim hanımın işi teyi gezmek istiy mu diyem!" derdi.

"Resul, beni m temizlikçi kızını attım, artık onu istemiyorum, var mı bildiğin bir kadın, haftada iki kere temizliğe gelmesini istiyorum."

Bu konuşan Büşra Hanım, 1. Blok 3. Kat. Kocası Resul Yılmazoğlu, belediyein taşeronu. İki de çocukları var Allah b ağırlasın, Mervenur ve Furkançan. Resul: "Tamam Büşra Hanım, benim bildiğimi iyi bir kız ağzı var, Büşra ismi, ona söyleyeyim" dedi. O akşam Büşra Hanım: "Resul Beyciğim, bu gün

bizim kızını isten attım, hayırlısı inşallah, şu kapıdaki güvenliği Resul var ya, onun bildiği bir kız ağzı varmış, yarın geleceğ, görüşeceğiz," dedi, Resul Bey "Hayırlısı inşallah," dedi, işviç' den aldıkları saat çaldığından iftarlarını açtılar.

Bana bak, dedi Resul, Büşra'ya: "Sabah beraber gideriz, sen bir durak önce inersin halk otobüsünden, kapıya geldiğinde s akın, 'Naber Resul?' falan demeyesin, 'Resul Bey merhaba!' diyecen, bana hep Resul Bey diyecen unuttum," altı yaşındaki Furkan girdi o sıra odaya: "Babannem çağırıyor, iftar vakti" dedi, iftarlarını açtılar. Sabah Büşra otobüs ten bir durak önce indi.

Resul birkaç ay sonra işi bıraktı, iki arkadaş yeni bir iş kurdular. İlk büyük iş ten işviçre saatli aldı Büşra'ya. Bel ediyeye iş yapan taşeron b ir şirketi var. En kısa zaman da güzel bir siteye taşınacaklar.

Geçen akşam Büşra: "Resul, bu gün bizim kızını iş ten attım. Hayırlısı inşallah, şu kapıdaki güvenliği Resul var ya, onun bildiği bir kız ağzı varmış, yarın geleceğ, görüşeceğiz," dedi. Resul, belediyein taşeronu. İki de çocukları var Allah b ağırlasın, Merve ve Furkan.

Kapıdaki güvenliği. Adı Resul. Kapı da duruyor. Öğleye doğru site sakirinin köpeklerini üçerli toplayıp bahçedeki özel bir alanda iş etip, s çıkıyor. Onun da yamaçlarda bir gecekondusu var.

ARA SICAKLARI SOĞUTMA ÖRGÜTÜ

Dilsiz birini öldürsem: Söylemek istediği ilk kelimeyi bilememek, dilindeki çukuru ölümlle kapatmak gururuma dokunacak.

Uyanır uyanmaz düşünmeye başladım – Bir bavula ceset ve şğıdırmanın püf noktaları nelerdir – Kafa ve uzuvların kesilerek bavulun köşelerine, kenarlarına yerleştirilmesi mümkünse de toraksın yani göğüs bölgesinin ve abdomen denen kalça/kasık yığınının or ta d çek te bir bavula tıkıştırılması zaman alabilir – Verev yahut dikine cansız or ganızmanın direniş hikâyesi – Her şey halledi diye düşünsen de o bavul kapamaz dedi her akşam kaldığımdı bardan nefret eden ve itla or ada çalışan barmen – Mesela ben, patronu öldür em bavul mavul işine girmem – Naparsın peki – Ne mi yaparım, arabası olan bir arkadaş mı ararım Gece piçin ces edini arabayla taşıy Saryer Beykoz öyle issiz bir yerden cup denize sallanz – Olmaz, dedim, akıntı yoksa ces et şişer karaya vurur Hem arkadaşın österse sı çarsın – Öyle eski tip büyük bavul üretmiyor artık, dedi taksinin soforü – Herkes sırt çantası kullanıyor – Kusura bakma ama artık ki mse sırtında bir ces et taşımak iz temez – Saryer’de nereden ineceksiniz – Sen Beykoz’a çek, dedim – Kameralar ol masa köprüden atabilirsiniz, dedi sofor Sü beton etisi gösterir Ces et parçalarına ayrılır Kaybolur gi der – İyi de köprüde arabayı durduramayız Polislerden, kameradan önce trafikteki diğer insanlar görür bizi – Saryer’e geldik, dedi sofor – Bir bavul bulup denemem daha doğru aslında – Ama bavul kadar laz m olan şey ilkin bir ces et – Ces et zor, dedi barmen – Ya birini öldüreksin, ya mezarlıktan çıkarılsın, ol madi bir tanıdık aracılığıyl a morga dadanacakmış – Üst ko mşum emekli Albay küçük kadehlerde portakal likörü doldurdu ikimize – Bence doğuya bir bak, dedi – Sokaklar ces et dolu – Ne devlet ne de halk sahip çıkıyor kimi ölülere – Bavul da alırım oradan, dedim – Doğdu da bavul

bulamazsın artık Kimsenin taşınma rüyası d doğunu sanmıyorum – Sen bence boş bir bavulla git oraya Doldurabildiğin kadar et parçasını buraya getir – Olmaz Ben Ces et parçalarının tek kişiye ait ol masını istiyorum Or ada hangi parça ki me ait belli değil Genetik bozulur Biyolojiye aykırı bu Farklı DNA ları bir bavula koy amam – Sen ırkçılık yapıyorsun veya bal gibi milliyetçilik bu, dedi barmen – Bak Greenpeaceçiler öyle e mi Aynmclığa düşmeden bütün hayvanları sahipleniyorlar Dünyanın ekolojisi için mücadele veriyorlar Etnobotanik, bavul tanımaz – Aslında daha iyi bir fikrim var, dedi barın sağlam müdavimlerinden biri – Bence d düreğin kişinin bir bavulu ol masına dikkat et Böylelikle cesedini o bavula koy abilirsin ve sahiibiyle bavulu ayırmayarak bir alegori yaratabilirsin – Güzel imge Ama şiirselleğe ihtiyacım yok – Fundamentalistlere kati ol zaman Bavulu da unut, dedi biri – Sakatlara dadanmalyım belki de – S ağır birini d dürsem: Seste ki ‘duyu bozukluğu’ cinayetti ki mükemmelliği zedeleyebilir Yıllar a kö tü şarkılar kemirir beynimi – Kör birini d dürsem: Can verişini ağır bir halüsin asyon sanacaktır Narkoz etkisiyle telep at Bu, uyuşturucuyu övme / halkı askerlikten soğutma gibi bir şey – Dilsiz birini d dürsem: Söylemek iz dediği ilk kelimeyi bilememek, diln deki çukuru ölümlle kapatmak gururu ma dokunacak – Yaşlılık da bir sakatlık ayrıca, dedi Albay – Çolak birini öldür em: Evet bu bavula sı şğıdırma konusunda yapıcı bıcı buluş En azından bir miktar etten de kurtulabilirim – Top al birini de öldürebilirim: Ol ağın Şüpheller’i izlediklerini beri sinemaya gi tmediğimi hatırladım – Sen yine iyisin

Ben en son Po temkin Zirhlisi’nin galasına gi tmiş tim, dedi barın sağlam müdavimi Salon o kadar boştu ki beni ko münist sanmışlardı – Barmen ‘bunak senle dalga geçiyor’ tarzından garip bir hareket yaptı Şimdi hareketin ayrıntılarını anlatamam – Kambur birini d dürmem saçma olur Bavulda o kadar yer yok, dedim sofor – Saryer, dedi sofor – Bir saatir buradayız İn meyeceksiniz ön e müşteri alıp devam edeyim çalışmaya Sız arkada taktın kendi kafanıza göre – Yatalak ya da kö tüümün biri de mümkün aslında Bavulu vars a ben on a müteşekkiri kalırım Dayatılmış ö tenazi içinse o bana müteşekkiri kalır – Boku bokun a öldü demek büyük hakaret ama boşu boşuna d dü demek de koyuyor adama Doğruya doğru – Neden böyle demo de bir şey e kalıyorsa, günümüz de bavulda ces et taşıyan mı kaldı, dedi esnaf lokan tasındaki

**Kör birini öldürsem:
Can verişini ağır
bir halüsinasyon
sanacaktır**

garson – Buranın kuru fasulyesi nefis – Yo yo, taşımak değil mesele Sen beni yanlış anladın Sadece şğıdırma Sadece dekoratif bir eğilim – Beykoz’a geldik, dedi sofor – Burada sahilde delikanlılar fı tarihinde

denize çıplak girerlerdi Kiyıya

kadar yaklaşan balıklar su na kafalarını çıkartıp onları seyredelerdi – Hadi lan oradan, dedi sofor Bütün manyaklarda beni bulur zaten – Gözün kö tü morarmış, dedi albay – Gözüne buz is ter misin, dedi barmen – Gözüne y atmadan önce haşlanmış kuru fasulye bağlayacaksınız, dedi garson – Bir bavula ces et sı şğıdırmanın püf noktaları nelerdir – heceğiniz yere geldiyseizin arabadan sa ş çıkımay a çalışmak ve bunu becerebilmek de mümkün – Strateji geliştireceksen plan yapmamayı mutlaka öğren melisin

YAŞAM PAHALI, ÖLÜM UCUZLADI

Adı üzerindeydi işte. İrin sarısı bir suratta iki çipil göz, bir kırık burun taşırdı. Saçların limonla tatar, kendi yarattığı kaderine tükürürdü. Huysuzlukta, nursuzlukta, sinsilik ve alçaklıkta üzerine yoktu. Haplanınca, önüne her gün yemek koyanı bile tanımazdı.

ince belli bardaklardaki rakı demine "Yeter" diyerek dağılınca karanlık iyiden iyiyi inerti. O zaman isin vurduğu saray sütlünlari daha da kararır, gece bıçak gibi semtin tenine dalardı.

İpsiz sapsız da o vak it ortaya çıkardı. Sement en kara yüzülü adamlarıydı. İk isinin yeri ayrıydı ama! Biri tombalacı Arap Bahtıyar'dı. Kapkara suratında boydan boya bir bıçak yararı vardı. Haraç, adam kesme, gaspın kralı, hapın envali çeşidi bundaydı. Mısır'dan gelen varlıklı bir ailenin küçük oğluydu. Babasının, "artık onunla baş edemediğinde" kendisini kapının önüne koyduğu anlatıldı. Fransız kolejerinde okuduğu doğrudul Arap Bahtıyar bu nedenle Türkiye içip, Fransızca sarhoş olurdu.

Digeri Uğursuz Nuri'ydi...

Adı üzerindeydi işte. İrin sarısı bir suratta iki çipil göz, bir kırık burun taşırdı. Saçların limonla tatar, kendi yarattığı kaderine tükürürdü. Huysuzlukta, nursuzlukta, sinsilik ve alçaklıkta üzeri ne yoktu. Kim bilir kaç cere arkadan adam bıcağına şahit olunmuştu. Ha plâ nıca, önüne her gün yemek koyanı bile tanımazdı. Necati amca sıf bunun yüzünden bir kurt köpeği almış, hayvanı kul übesinin arka tarafı nda terli atlini koltaka koltaka delirtmişti. Karabaş adam seçer, en çok bu Uğursuz Nuri'ye havlardı.

Uğursuz'un bir âdeti vardı. Ha pl, rakıyı fazla ka yırzı mı yaz kıış dinlemez, Şeref Stad'ı ndan, Necati amcanın kulübesinin önünden kendini denize bırakırdı. Yine bir gece... Atladı dediler... Cesedini iki gün sonra Sarıyer'de buldular. Şiştiğini, tabutunun kapı nmasından da bu yüzden mesele olduğunu söylediler.

Eşraf dudak bükü tı ama kararsız kalmadı. "Kimsesi yok, cenaze bizim", dendi.

Cenaze sahiplenilince, bir mezar taşı yaptırmak da hâsıl oldu! Esas tatava da bua da koptu. Taşa, ne yazdılarcaı soğın çıkardı. İsim var, nam var, soyadı yok.

Düş ündüler, taş ndılar... Necati amca noktayı koydu:

"L an ne yazdırılacak, Uğursuz Nuri'yi iştel" Öyle yazıldı.

Uğursuz Nuri; Boğaz'da doğdu, Boğaz'da öldü. Karacaahmet Mezarlığı'na gömüldü! Çarşı içinde, Hasbi Meyhanesi'nde ruhuna kadeh kalktı, helva, pilav dağıtıldı. Köktü adama. Ölmüş işte, ölümün bir değeri vardı!

Yıllar sonra...

Karacaahmet'in karş ında... En eski mezar taşı ustası Pala Bekir... Mermer taşları dükkanının önünde bırakarak kilitliyor. Henüz mezar taşı çalan yok! "Uğursuz Nuri" diye bir kaydı kimses hatırlamıyor. Ustalar, öyle ruhsuz, öyle silik... "Mezar taşı okumak, hafızayı siler", derler. Sa nki öyle hafızasız adamlar. Pala Bekir, yazıları, granite, beyaz taşla işliyor. Ölümün keskiyle bütünleş en sesi... Tık, tık, tık, tık... Ağa ndan cimbrizla laf çık ıyor: "Yazdırmak isteyenin aklına gelmez, başka mezar taşından kopya çeken de olur. Tu haf tuhaf şekiller isteyen var. Gül en bir kedi yaptım bir keresinde. Mezarına göre değişir, 700 liradan başlar 5 bine kadar bile çıkar. Eskiden ayı tce göre daha pahalıydı ama. Ölüm k ymetli miydi ne? Hayat pahalı ndı, ölüm ucuzladı. Ben bu Uğursuz Nuri'yi hatırlamadım. En eski benim, diğer ustalar öldü!"

"A fili bir mezar taşı yaptırdık", demişlerdi... "Paraya da lıydık, hatta çok tuzlu oldu..." Ölüm sıra dışı ydu, saygıyı hak ediyordu... Sement, Uğursuz'a bile üzüldü. Sonra Arap Bahtıyar öldü... Necati amca öldü... Şoför Şeref, Mu hasebeci Şinasi, eczacı Miço, Nakliyec i Erol, Bankacı Kâzım ve bilmumuk hatın sayılır semt siması öldü. Herkes öldü, toprak bile sarı danlaştı! Top sahasının yeri ne 5 yıldızi palas yapıldı. Lalelere ve çarılara nazire olsun diye havai fişekler aydınlatıyor geceyi... Hayat pahalı ndı, ölüm ucuzladı!

Ölümün keskiyle bütünleş en sesi... Tık, tık, tık, tık... Uğursuz Nuri Karacaahmet'te yatıyor!

"Afili bir mezar taşı yaptırdık" demişlerdi... "Paraya da lıydık, çok tuzlu oldu..." Eklemişlerdi "Sement adamı, ne olursa olsun, buranın ekmeğini yedi, Boğaz'ın sulan nda yüzüdü."

O vakitler "Şeref Stadı" ya da "Çırağan Sarayı" denirdi... İnsanı incitmeyen yokluk yıllarıydı. Rı za Çalı mbay hiç gocunmadan ka pıcı çocuğu olduğunu anlatırdı misal. Yoktu işte; Koca Beşiktaş takımı burada denize nazır antrenman yapardı. "Mikasa top" pahalı! Top denize kaçınca ya rı za koştururdu, ya Küçük Haluk ya Ziya...

Antrenman sahası na Necati amcanın küçük kulübesinden merdiven dayayarak çıkırdı. Necati amca alta kiralır, mekâ ncılık yapar, havlu ve takunya verir, sofra kurardı. Daralınca; yanında envali çeşit çapanı tütüy, misina, kurşun olan, üzeli Erkekçe dergisinin meme uçları yıldızlı kadın posterleriyle kaplı k üçük kürsüsünden kalkar, l tabinda ben biraz hava alıyım, topçulara bakayım", diye salınırdı. Merdivenlerden henüz çıkmadan, çiftlisini yakar, tribünlerde bittimiş yabancı incir ağaçlarından birinin altına gizlenirdi.

Palas değildi o zamanlar... Boğaz herkesi ndil! Hikâyesi vardı elbet, biraz tari he meraklı olanları şöyle üstün körü kök türürdü: "Lale Devri'nin icadı. Kışın helva sohbetleri, yarı çıra eğlenceleri yapılmış. Saray, geceleri lalelerin arasında, ka plu mbağalan n sırtına yel eşitilen çaralarla aydınlatılmış. Meşhur Nevşehir İbrahim Paşah'ın mekân ılış ıyan çık ıca nca saray da bağışlıp bir süre kederine terk edilmiş. Her ne hikmetse, devir değıştiğe yiktirilip yeniden yapılmış. Fakat ki mseye yar olmaları. 1909 yılı nda Meşrutiyet'in meclis binası olmasına karar verilmiş. Kazan dairesinde yangın çık ıca küle dönmüş."

5 yıldızı filan yoktu!

Geceleri Necati amca kalırdı... Bir de semtin ipsis za psizi, evi olmayan!

Şoför Şeref, Muhasebeci Şinasi, Eczacı Miço, Nakliyec i Erol, Bankacı Kâzım ve bilmumuk hatın sayılır semt eşraf kulübesinin önüne kurulan mekân dan kalkıp,

HALKIN ÇOCUĞU

SÜPERMEN

Fikirtepe'de

Süpermenlikte birin d ayımı doldururken Clark Kent'in neden ABD'den çıktığını anladım. Öncelikle İstanbul'da insanın rahatça soyunup giyinebileceği bir telefon kulübe si yok. Size pek önemli gelmeyebilir ama süpermenler ve sokakta yaşayanlar için bu hay tı önemde. Biz donu muzun görünmemesi için, sokakta yaşayanlar da donmamak için, sokakta bulunan halka açık, dış kapalı mekânlara ihtiyaç duyuyoruz. Herhangi bir acil duru mda ikimizin de sığınacağı bir yer olması lazım. Ama yok. Ben de bu sebeple günlük yaşantımı süpermen giysisimle geçirmek zorunda kalıyorum.

İnsan doğduğu yere benzer. Clark Kent'i Kripton'a benziyor ve yalnızca Kriptonit yüzünden ha stalanıyor. Ben ise Pendik'e benziyorum. Pendik'ten henüz bir taşla memleketinin ismini verebilecek kimse çıkmadığı için, Pen dik'e ha s bir ha stalık sebebim yok ama کنار mahallelere aşıyım. Nasil derler, şehrin tempo suna ayak uyduramıyorum. Ka diköy'de icra ettiğim süpermenlik görevini bu yüzden bir süre Fikirtepe'de yürütm e karar aldım. Metrobüse binip Fikirtepe'ye giriş yaptım.

Semt bizim ev kira

Bir insanın memleketi tı, öyle ülkesi, geçene i falan değil dır. Bir insanın memleketinin, vatanının ölçüsünü hayalleri belirler. At tı slardaki haritalar siya sleri ilgili derir, orta direk vatandaş mahalleleriyle ilgilendir. Ev kira olsa da semt bizimdir. Aidyet be to na de, il, eşe, dostu ve ha ta kimi za man belayadır. Simdi yıkılmış ya da yıkılmaya bırakıl kiren dayağın en sertini yemiş evlere bakınca pek öyle durmasa da, bir zamanlar burası da bir mahalleymiş. Eğer Nazife teyzeyle karşılaşmasa buna inanmazdım ama biri size, "Yık ılıklı vatanımızdan ediyorlar bizi," derse bunu önemsenirsiniz. Eğer süpermensenz iki kere önemsenirsiniz. Çünkü süpermen sorun çözer. Süpermen ha ssaştır.

Nazife teyze tarafından beklenen 70 yaşında. Benden de pek öyle hoşlanmazdi zaten. Kadınlar böyle

gerçekti işte. Kocası Fikret amca her ne kadar giysisime, gidişime hürmet edip benimle iki laf etmeye tenezzül et se de Nazife teyze pa s vermedi. Biz erkekler gabuk کنار, bolca kandırmaya çalışırız. Geç kalan kahraman olamaz. Kahramanlık, biraz da zamanlama mesele sidir. "Bak şuraya!" dedi.

"Bunlar bizim eşyalarımız. Gidiyoruz. Gönderiyorlar bizi buralardan." O sokakta kalan tek aile ydi. Önce komşularını yollamışlar, sonra da onları. Hatıralarını, umutlarını, selamlaşmalarını, hâl hatır sormalarını ranta açmışlar anlayacağınız.

Gelene nereye geldiğini hatırlatsın diye bütün duvarlarda yazılar var. "Burası Fikirtepe," "Fikirtepe bankalar, hoş geldiniz kankalar" gibi yazıların yanından geçenken o yazıyı yazanların muhtemelen artık buralarda olmadığını hissediyor insan. Fikirtepe'de duvarların arkasını görmek için gözlerde ışın olmasına gerek yok. Pencereler kırılmış, duvarların bir bölümü yıkılmış, her binanın içi görünüyor zaten.

Bir insanın memleketinin, vatanının ölçüsünü hayalleri belirler. Atlaslardaki haritalar siyasileri ilgilendirir, orta direk vatandaş mahalleleriyle ilgilendir.

Tek tük kalan evlerin çocukları, mahallelerinde oynuyor. Sokaklarda gezerken yanına iki çocuk geldi. Bisikletlerini durdurup hiç duraksamadan sordular: "Abi sen uçuyor musun?" Uçmamı istiyorlar. Uçmak istiyorum. Bir şey yapacağımdan değil ama Şehmuz'un gönlü olsun diye uçmak istiyorum. Çünkü belli ki bu çocukların bir süper kahramana ihtiyaçları var. Hayatta iste dikleri gibi giden pek bir şey yok. Fotoğraf çekti diyorlar. Yine gelecekler.

Mahallede kalan tek iş alanı, yıkılmak üzere terk edilmiş bir alan. Bazen bir hafta bir hafta baltayla gezen birkaç işçi görürseniz korkmayın. Koca bir harabenin içinde ekmek paralarının peşinde

koşu yorlar. Terk edilmiş bir binanın en üst katına çıkeyorum. Herhangi biri o fotoğrafı savştan geriye kalan bir ken te çektiğini söylese kimse yadırgamaz. Her şey paramparça olmuş. Camlar, koltuklar, pervazlar, tuğlalar, umutlar. Fikirtepe'de her şey paramparça. Bütün kalan tek şey, çocukların neşesi.

"Süpermen de olsun gece gelme buraya"

Şehmuzlar bu sefer üç kişi geldi. Murat'ı çağırılmışlar. Muat on üç yaşında, Diyarbakırlı. Bisikletten telaşı telaşı inip ayrını soruyı sordu. "Abi sen uçuyor musun?" Hayır cevabını alınca birden surat tı ekşidi. Bir süpermen uçuyorsa elbette yadırganır ama Muat'ın belli ki başka bir derdi var. "Sabah da mı uçmadın abi?" Sabah da uçmadığımı söyle yince başladı verip veritirmeye. Şehmuzlar Murat'ı, "Mahalleyle süpermen geldi, uçuyor," diye kerize yince garı bım ha şmış gelmiş. Yüzünüzde bir tebessüm oluşt u mu bilmiyomu m ama şimdi cümle yi daha farklı kura yım. On üç yaşında bir çocuk olan Murat, işten ka çıms. "Ben zaten bu hayırları sevmem abi ya. Kandırdılar beni," diye yakınıyor. Bir de ekliyor. "Süpermen de olsun gece gelmeyin abi, suratınıza tiner atalar."

Bir süpermenin, zarar verilmiş hayatlar için başkalarından medet urması elbette akı lı iş değil. İki taştan kale yapılan sokaklarda artık lüks yalnızlıklar, O va deyle 64 ay takstitli kibrirler dolacak. Bizim çocukların aileleri de taşınıymışlardır. Bir ilke bir duvarın dibine otuurluyor. Bırızdan hava karacak ve tek ettirilen binalara gayrimüşru hikâyeler dolacak. Çocukların gitmesi si lazım. Kafamızın üzerinde, kimin yazdığını bilmediğimiz ancak bile ken dimizden utandığımız iki kelime yazıyor: "Diren Fikirtepe". Bizi affet. Direneme dik Fikirtepe.

DÜNYANIN HİKÂYESİ

F irtınası, bu gün, Bütün kalabalık alanı
dolurmuş, uzun zamandır bekliliyorlar. Biraz
izin verir misiniz, diyorum, o ne doğru adım
aldım ilerlerken. Boyunuma asılı ka meram havaya
kaldırırken b ir elimde, küçük a dımları kalabalığı
yararak sahne önüne yaklaşıyorum. Ka dınlar,
çocuklar, erkekler, ne zamandır gerçek bir bayram
görmemiş, neşe ve coşkuyla unutulı çok dı müş.
Pazlaşmaya ve birbirini dinlemeye hazır görünüyör
herkes. Bunı yapılabi müş, b öyle, b iseri b ir
kalabalık, b ir veda mı? Sözçüklerin gücü mü? Alış,
çığıklar, durgun su b ir karektenmiş, b ir dalgalanma
kalabalıkta. Herkes birbirinin omuzları üstün den
sahneyi gö r meye çalışıyor. Gabo sahnenin ortasına
ka da ağır ağır geliyor, boyuna gö r e ayarlanmış
mikrofona yaklaşıyor. Dünyanın hikâyesi, diyor.
Sonra başka b ir şey demeden kalabalığa bakıyor.
Sanki tek tek herkesin yüzüne bakıyor. Şimdi çok
sess iz. Hiç acele etmiyor. Kabaklılığı ka da bakıyor.
Ona tek tek başlıyor:

Dostlar, sizleri burada gök melek çok güzel.
Kalabalık haykırıyor. Ne kadar kalabalığı. Ve daha
çok remedikiler de var. B. u şözümlerin gücü mü,
yoksa bir inanç mı? Bilmiyorum. Belki de fazla bir
anlam yükülemek gerek. Yine de buna bir anlam
yükülemek arzusuyla dolduluyum. Bunu şimdilik bir
kenara bırakalım. Şimdi b. u arada sızın. Ve hikâyeleri
okudunuz. Biliyorsunuz uz. Benim hayatta en sevdiğim
şey hikâye anlatmaktır dostlar, hatta tek sevdiğim
şey. Hayatım boyunca bunu yaptım. Ne kimseye
verilmiş bir sözüm, ne bir şeyle bağım var. Öyle
özgürüm ki. Sadece hikâyelerim. Ama siz b. u araya
bunları dinlemeye gelmediniz. Üzülük b. u araya
kalmayacağımı da biliyorsunuz. Öyleyse neden
Mehmet Ali & Akşamsefisi

buradınız mı? Sizlere ne söyl ememi biliyorsunuz, inan bin bilmiyorum. Üstelik ben soyut temalilerle de düşün emenim. Örneğin bana ozen tabakası hakkında ne düşündüğ ü mü so rsanız, durakladı, dudak bük t ü, ya da hangi emenlerin ülkede ki politik anın gidişat ını biliyeceğini, ne yap arını biliyor musunuz? Biraz duraklayıp kesik kesik güld ü. Size hemen buracıkta bir hikây e anlatırım. Kalabalıktan gülüş seş er iyiks edim. Gabo kollar ını çares iz bir çocuk gibi iki yana açp bacaklarını çamaş ına bırakt ı, yüzün de koskocaman muzip bir gülümsemeyle. Evet, evet dostlar. Yapabileceğin tek şey bu inanım. Ama... Tekrar durakladı ve gülüş lerin tamamen kesilmesini bekledi. Sesler yavaş yavaş yitti. Ama... Tekrar yüzlere bakarak bakabildiğin ce. Ama hikây eler güç lüldür dostlar. Ve inanıyorum ki siz de bunu ben in ka dar ıy biliyorsunuz. Ve ş imdi, dedi, sanki arkas ında bir orkestra va r mış gibi diğ er müzisyenleri görm ek ister gibi geriye bakarak, Ve ş imdi gelin, hep bir birlikte, sizler de kabul ederseniz, bir hikây e anlatım.

Birden değişti kalabalık, ortasına bir çuval pa ta tes
ya da bir ko ca kova so ğuk su atılmış gibi bir
boşluk ol u ş tu insan lar nın yüz ler in de. Ki mi si dön üp
siz PDF Kitap Arşivi <https://www.pdfkitap.com>
Ki mi si yanıt nı bilmez gibi yer le re gök le re ba kın dı

Ne dersiniz, şimdi mi, Burada mı, sesleri çıktı.
İnancısız, huzursuz ho mutsurlar. Gabo gülmüşedi.
Evet, evet şimdi. İmla ve bu burada. Hep bir ilik te.
Anlatamayanlar, anlatılabenlere ya rıdm edebilir. İşin
bir kısmı yetenekle e büyük b i r kısmı çalışmak. Haydi
hep birlikte bir hikâye yazalım, bu dünya için, bu
dünya da yaşayan tüm canlılar için. Arada cesaret
bulan itirazlar: Ama hikây eci sensin.

Gazabo b'r kadını işaret etti. Siz başlayın. Ka d'n yazılmış hikayeler temkilini b'r sesle konuştuş. Nasıl b'r hikay e? Kimin hikayesi? İçinde yaşamak istediğimiz b'r hikay e olsun, bu bizim hikay emiz diyebileceğimiz b'r hikay e olsun, dedi Gazabo. Hayd durmayın, bana bir şeyler sileyeyin. Gercek bir ilk cümle. Ka d'n, başını sağıy yanındakine bıraktı mikrofonu, o da yanındakine, o yanındakine, mikrofon elden ele doştu. Kimse ilk cümle bula madı söyleyecek. En sonunda bir, Neden, dedi, Neden sen değil de b'r anlatılmış hikay e? Gazabo, dñřünör bir kollarını birbirine bağladı, sanki çalışma odasında b'r koltukta, başını okuduğu kıtaptan kaldı mış, b'r elini yanına yaşıladı. "Kükükken inimiz ağaçlarındaki b'r ormandan geçen uzun ama çok uzun bir tren hatırlıyoruz. Belki 2 bin ılı vardı ciğide, belki hepsini denize dñkmüşlerdi. Beni asıl şaşırtan şey şimdilerde kongrede ve gazetelerde o zamanlan anlatmak için 3 bin öüden bahsetmeleri. Sanırım tarihizmin yanı sıra şekilde yazılıyor. Bařkan Babamızın Senbahar'nda diktatör diyor ki: şimdi doğru olup olmaması çok önemli değil, çünkü yakın bir gelecekte zaten doğru olacak. Eninde sonunda insanlar hükümetlere değil, yazarlara inanacak." *

Neden neşemizi ve coşumumuzu feda ediyoruz? Neden bize verilmiş oyuncaklar sa de ilah, kavg ve daha fazlasını istemek duygusu. Neden önümüzde tutulanlar b i kenara itiyoruz? Neden kendimize yeni oyuncaklar yapıyoruz? Ve e her şeyden önce neden gözümüz b i hikâyenin hayalini kurmuyoruz? Neden yazmıyız. Ve inyanıyoruz. Er ya da geç insanlar hükümetlere değil, yazarlara inanacak. Er ya da geç bize inanacaklar. Ama on ce yazmamız gerekiyor r, birbirimizi cesetlendirerek, iyi günler olan umudumuzu yitirmeden. Yağav yaşas sahnenin gersine, çıktığı yere doğru yürüdü. Arta gitmem gerekiyor. Henüz iyi bir hikâye yazamadık b i birlikte. Tekrar son kez bekabâldğin ce baktı y üzere. Son elinde mikrofona kaıydı. Başını boştu ama sesi geliyordu u uzaklardan. İşin kö tüşü dünyanın hiçbir yerinde b i ilk cümle söyleyemedik henüz, hepimizi içine alabilen, herkesin em akilla he em yürek e inanmış. Bunlar d madañ hikâye olmuyor dostlar. Ve biraz da sa f u iyi niyetli b i hayal gücü...

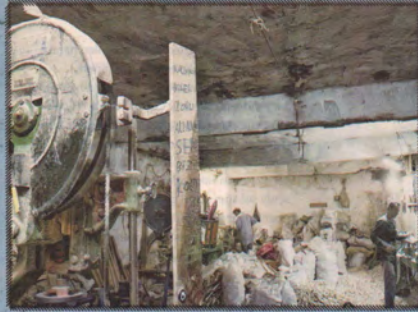
* İştretli bölüm, Peter H. Stone'un Gabriel Garcia Marquez'le yaptığı Paris Review Winter 1981 sayısında yayınlanan söyleşinden alıntılanmıştır (Çev.: Barış Akın, Korkmaz, Beyza Dağdeviren, Barış Erdal, Elif Naz Ünal).

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://rantey.org>

ALINTERİ

Bir kere binip gezebilmek
Bin kere tamir etmeye
yetmez
Hayal ettiğimi
rûya sanma
Elindeki anahtardan da
gerçek

Tozdan koyudur
mesaimin meskeni
Unutursun, Unutmal
dimdik bakar bu
parmaklar testerenin
gözüne
Kadehini kondurduğun
masa kan akıtacak
İhtimallere gebe

Mehmet Ali & Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>Muhammed
Veysel

i.

kan

konuskan bir leylak gibi fıskırıyor damarından
ay

kopuk savrulan bir uzuv gibi düşüyor üzerine
gözlerini son kez kapadığın rüyaya
erken kalkıp savaştan erkekler yakışıyor
şirirler morg duvarında fısıldaşıyor veysel
İpin bir ucunda ceset öbür ucunda zırh
mahlukatın şerefi yerde sürükleniyor
asfaltta
mundar eden mih

ii.

eylül bu memlekette al bulutlar doğurur göge
ekim ki

özenle seçilmiş bir kan yağmurudur
yavrum seni seven söyle nasıl dayansın
o kadar yolu çekip kapıdan geri dönmene
bakışın ismin kadar pak
ismin kadar ayansın
sanki iri gözlerin
söz vermişler annene

iii.

kırıp kanadını ak güvercinin
ankara'nın göbeğine kefen yaptılar
katili doyuran güvercin aşı
ümidi kaybettik sananlar şaşı
biz bu yola koymuşuz kербela başı
masumun ölmekten gayri neyi var
ya Feriyyat
ya cinnet
ya da gözyaşı

ORHAN VELİ'NİN BAVULU

Hiç görmedim ama Orhan Veli'nin elinde bavuluyla bir fotoğrafı mutlaka vardır. Pardösülü adamın bavulu da vardır. Böyle bir Fransız sözü duymadım. Orhan Veli'nin yalnızca Fransızca bilmesinden değil, daha çok siyah-beyaz filmlerde "Dalgacı Mahmut"u oynayacak bir tip olmasından geliyor bu Fransız yakışması. Yoksa beni şu kadar ilgilendirmez, Türk olmuş, Fransız olmuş; şair olsun, sokaktan geçsin ıslık çalsın, havada bulut desin, yeter.

Üçünün içinde en uzunları Orhan Veli. Uzun uzun yaşamaya, giden gemilerin ardından bakakalmaya, eskiler alıp yıldızlar yapmaya, gökyüzünü boyamaya, Urumeli Hisar'ında oturmaya, Galata'ya dadanmaya vakti olmasa da, rivayet sanılmasın, sokakları da en uzun boylu yaşayan, gören, seven odur.

Behçet Necatigil evlerin şairiye, Orhan Veli de sokakların şairidir. Necatigil "evlerin hâli"ni yazdı, Orhan Veli sokakların hâlini. Sıkça arka kapak yazısı yazmama karşın neredeyse kapak arkalarını hiç okumam derken, Orhan Veli *Bütün Şiirleri* (YKY) kitabını eli me alır almaz gördüm ki ustalar onun "sokak çocuğu" olduğunda çoktan birleşmişler.

Cemal Süreya "Şiire kasket giydirdi, şivilleştirdi onu" derken, "sivil şair" Ece Ayhan da "Her tümce bir yana, açık havanın ozanıdır Orhan Veli her anlamda. Caddeler genişledi, kitaplar ıncıldı..." diye sürdürüyor. Biz de buna "Şiiri sokağa düğündü" cümlesini eklessek, sokak herhalde sevinir.

Sokağı sevindirmek, sokağın sevindirmesi, sokakla sevinmek. Şiirin ilk sokağa düşmesi değildi bu. 1940'a, Orhan Veli'ye ve sokak arkadaşına Ali Melih Cevdet Anday ile Oktay Rifat'a gelinceye dek, birkaç kez sokağa düşmüş tür şiir. Düşmüştü ama, Necatigil'in "Çoklarından düşünür da bunca/ Görmüyor gelip geçenler/Eğilip alıyorum/Solgun bir gül oluyor dokununca" dediği "solgun bir gül" gibi kalmıştı sokakta şiir ve eğilip

alan, yüzüne bakan, okuyan da pek olmuyordu. Kim bilir belki de şiirin sokakta olabileceğine, görülebileceğine ihtimal vermiyordu kimse.

Zira o yıllarda şiiri sokağa ilk düşüren ve aslında şiire Orhan Veli'den önce kızıl bir kasket giydiren "Bu memleketin en yavuz evlad" Nazım Hikmet ya mapus damında oluyordu ya Sovyetler Birliği'nde ya da evsiz damız, yurtsuz bir kaçak olarak yıldızların altında. .. Ve onun sokağında, yalnızca işçilerin oturduğu sanılıyordu, oysa Memleketimden İnsan Manzaraları başlığıyla yazdığı destanda, tren memleketin bütün

mahallelerinden, sokaklarından geçiyordu. Ama işte o kırmızı kasket yok mu, seveni sevmeyeni onu şiirin kafasına geçirince olan oluyordu. Okuyanları sokağa düşürememişti ama olsun evin kapısını aralamış, sokağı göstermişti ya. Bu kadari bile iyiydi o günlerde bana kalırsa.

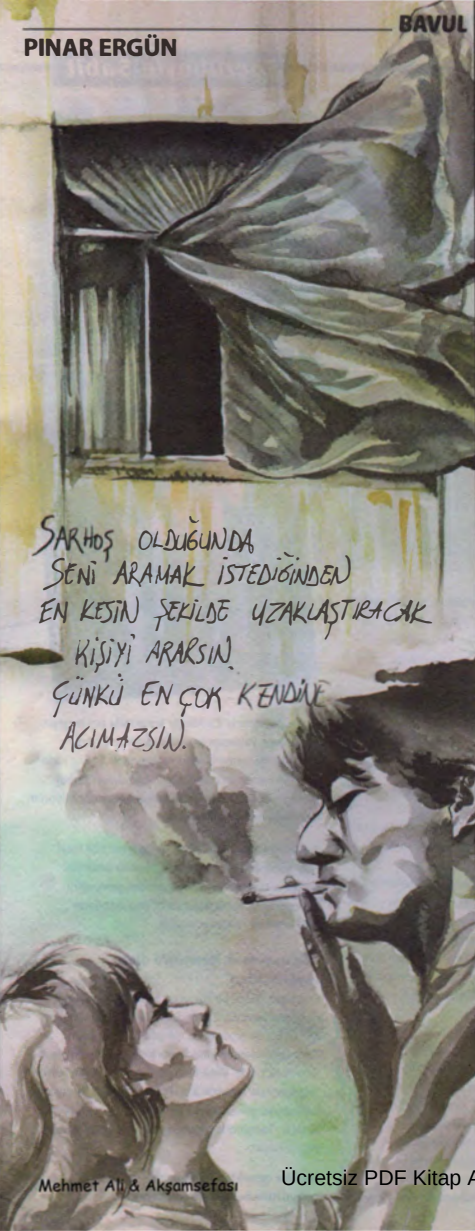
Nazım Hikmet'in araladığı kapıdan "Garip" çıktı, sanırım ilk kıtan da Orhan Veli oldu. Oktay Rifat o sıralarda hazırlık yapıyordu. Evi sokağa, odaları temiz havaya açmaya, tanıştırmaya hazırlanıyordu. Yıllar sonra bu yaptıklarının bir "havalandırma" hareketi olduğunu söyleyecektir. Üç arkadaşın şiirleri nereye yazılmıştır? Sokağa yazılmıştır elbette. Hem sokak dururken şiir başka yere yazılır mı hiç?

Dünyanın bütün işçileri ya da ezilenleri henüz birleşemese de, dünyanın bütün şiirleri birleşmiştir. Şimdi coşkuyla, sevinçle söylemenin tam yeridir. Ne diyorordu Cemal Süreya, "Hiçbir şeyim yok akıp giden sokaktan başka." Biz bunu, bir sevinç sözü olarak okuyacağımıza, hem kendimizi hem Cemal abi yi üzüyorduk. Bence o tam da Nazım Hikmet'in araladığı, Orhan Veli'nin açtığı sokağın şiirini gördüğü için yazıyordu bunu. Dünyanın bütün şiirlerinin akıp giden bir sokağa dönüştüğünü anladığı ve onun ortasında yaşadığı için yazıyordu.

Diyecekler ki bu solcular da ne kadar tuhaf, bir Gezi bulmuşlar, getirip her şeyi oraya bağliyorlar! Solcuların tuhaf olduğu doğru, hatta şu cümleyi bile tuhaf bulabilirsiniz. Adını bu yazıda anmak istemediğim, ne sosyalist ne dindar, yalnızca nasipsiz diyebileceğim bir şair, eski zamanların birinde "İkinci Yeni, Türk şiirinin en büyük kalkışmasıdır" demişti. Ben şimdi "Gezi, Türk şiirinin en sıkı kalkışmasıdır" a çeviriyorum ve şiirin bir sokak hareketi olduğunu söylüyorum.

Öyle olmasa Orhan Veli elinde bavuluyla yola düşer miydi?

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

SARHOŞ OLDUĞUNDA
SENİ ARAMAK İSTEDİĞİNDEN
EN KESİN ŞEKİLDE UZAKLAŞTIRACAK
KİŞİYİ ARARSIN.
ÇÜNKÜ EN ÇOK KENDİNE
ACIMAZSIN.

Bir odaya kaç kitap sığar?

Biz
söyleyelim,
binlerce...

Yüzlerce yayınevi, politikadan tarihe,
çok satan romanlardan klasiklere
farklı kategorilerde yerli ve yabancı
binlerce kitap tek bir yerde:

odakitap.com

f /odakitap

t /odakitap

o rantey.org

Kitap arıyorsan
Oda'ya bak

Travesti olmak

Gece hareketli, birer ikişer yaşıyor arabalar: Laf atanlar, fiyat öğrenmeye çalışanlar, bir keşe öpsene diye bağırانlar, küfür edenler, arada bir tacize gelen ekip otosu, üstüne bir de kaldırımdan geçen sarhoşlar.

Linda Lovelace son kez öldüğünde yıl 2002'ydi. 2002 yılında sadece Türkiye'de 1399 kadın erkekler tarafından öldürüldü, peki kimdi bu Linda Lovelace?

Gerçek adıyla Linda Susan Boreman, dünyada en çok seyredilen porno filmi *Deep Throat*'ın başrol oyuncusu. Silah zoruyla oynatıldığı film *Deep Throat*, bok koku ve fareler dolaşan bir otel odasında çekildi. Film 600 milyon dolar hasılat yaptı. Linda bu filmden hiç para kazanmadı. Film den sonra, "Asil izlediğiniz benim tecavüze uğruyor oluşumdur," cümlesini kurdu. 1972 yılında çekilen *Deep Throat* dünyada ve özellikle Amerika'da büyük sukse yarattı. Sonra yıllar ilerledi 'Yeşilçam'da da bir erotik film fırtınası çıktı, bu filmi İstanbul Beyoğlu'nda gösterilmeye başlandı, film den çıkan insanların arzularını ve fantezilerini bastırmak için Küçük Bayram Sokak'ta bu işin piyasası oluştu. Erotik filmler fırtınası bitti ama Küçük Bayram'ın piyasası katlanarak devam etti. Oradaki transseksüeller ve travestilerin bazıları piyasayı önce Elmadag'a sonra Şişli Halaskargazi Caddesi'ne taşıdılar ve geçenlerin arabasına binmeye başladılar. Şimdi bunları söyleyen ben şu an neredeymiş Halaskargazi'de. Ne yapıyorum? Çarkı çıkıyorum.

"Koli 100 sakı 50"

Çarka çıkmak işe çıkmak demek. "Koli kesmek" de işi eyleme dökmek. Sakı, oral seksin Halaskargazi jargonu. Hava soğuk "Abla üşümüyor musunuz?" diyorum "Aman altınak kız, alkolle yaşıyoruz derincey, devamsı alıyorum, hava kırıntı şikârlar

patlıyor" Beybiler" (travesti jargonunda polis) geliyor, Buse ablaya bakıyorum, perüğümü çıkarmak için hamle yapıyorum "Dur kız" diyor, koluma giriyor yürümeye başlıyoruz. Polis: "Devam edin lan," diye bize bağırıyor tiz bir iç Anadolu şivesiyle. Fotoğraf çekilmek istemeyen abla, Buse'ye göre daha tedicirgin "Flaş patlatmayın, normal davranın," diye uyarıyor. Polis gelince caddeye bakmadan kaldırımda yürürlermiş. Yüzün caddeye dönük olmaması gerekiyor yani, bu fuhuşun delili sayılıyormuş. Gece hareketli, birer ikişer yaşıyor arabalar: Laf atanlar, fiyat öğrenmeye çalışanlar, bir kere öpsene diye bağırانlar, küfür edenler, arada bir tacize gelen ekip otosu, üstüne bir de kaldırımdan geçen sarhoşlar.

Arabaların camından kendine bakmak

Halaskargazi piyasası gece üçe kadar devam ediyor. Üçten sonra sakinleşiyor. O saate kadar yüz dört koli kesen iyi. Sonra after partide Beyoğlu'na. Eger bıçaklanmıydsan tabii. Ya da işini görüp parasını vermeyen bir tarafından dövölüp yol kenarına bir yere bırakılmıydsan, haraç verdiğin pezevenkler terso yapmıydsa mësela.

Topuklu ayakkabı, ama 45 numara, mini etek, göğüs, göbek dekoltesi olan bir üst, ağdalı makyaj ve yaklaşan arabaların camından kendine bakmak. Ablaların inceliği bu. Hava ne kadar soğuk olursa olsun, ablalara işlemez. Ayan ablalar daha çok Kurtuluş'un aşağısında tutuyorlar evlerini, Elmadag'da veya. Tabii normal kiranın iki hatta üç katı. Evden alıp Halaskargazi'ye bırakırlar. Gece 12'ye

Fotoğraf: Kemal Can Çayır

doğru başlıyor iş. Caddenin kenarında beklemeye başlanıyor, yaklaşan arabalar... İstemedikleri arabaya binmeye hakları var ama son birkaç yılda türeyen pezevenklere haraç vermedikleri zaman pezevenklerden dayak yemek var, mecbur biniyorlar istemedikleri arabalara da.

Şimdi bu yazıyı okuduktan sonra gece Şişli Etfal Hastanesi, acil bölümünün kapısında bekleyin. Kaç tane travesti veya transseksüel geleceğini göreceksiniz, hasta bakılcıların ve doktorların tavrılarını da fark edeceksiniz.

"Uçmuyorsak Newton'a olan saygımızdan"

Çarkı yazı, "Gece bir tür savaş biçimi" dizesi fillen dolaşılıyor havada. Caddedeki dükkânların vitrinleri ışıl ışıl. Biz de parlıyoruz, ışıl ışıl ama inceden. Gece lambalarının altında parlıyoruz, abla diyoruz "Nolucak böyle" Buse abla dönüyor, "Şekerim," diyor "uçmuyorsak Newton'a olan saygımızdan," basyozuz kahkahayı, gece ilerliyor arabalar geçiyor akbabalar geçiyor. Sabahında hiçbir şey olmamış gibi devam ediyor hayat.

Tecrübe etmekten korkmayın, gökyüzüne bakmayı unutmayın.

AŞK BE! İNADINA AŞK!

Marcus Antonius'a Kl eopatra için savaş çıkarttıran, Prens Edward'a tacını bıraktıran, kanun'ine Hürremisiz adım attırmayan, Tru va Savaş'na sebep olduran, Tac Mahal diktiiren, Nâzım Hikmet'e

*"Ne güzel şey hatırlamak seni:
ölüm ve zafer haberleri içinden,
hapiste
ve yaşım kırkı geçmişi iken..."* satırlarını yazdıran.

Aşk.

Aşk ya, ilkbahar da damarlarına sızan, son baharda
yokluğu c'ân yakan, kış gecelerini anlamlı, yazları
hatırlanır kılan.

O olmasa sinema fakir, edebiyat çolak, şairler aç, resimler mat, hayat kurak kalacak olan.

Aşk üç harflilerin en mükemmeli; unutayazdığımız
güzide keli me, içinde devrimler saklı tek his; bu
mevsimde bizden kaçmak üzere.

Aşk kaçıyor bu coğrafyadan, sıra bir tüdü ü kendisine gelmiyor diye. Sokakta öpüşeni taşladılar, parklarda arıların zabıtalara kovalattılar, kadınları vurdular, tecavüzleri hoş, kür taji hor gör düler, herkesi "ö teki" eyleyip caddeleri kan ile boyadılar, sonra çıkıp kendi televizyonlarını ekranlarına, çok anlamış, pek bilirmiş gibi buyurdular. "Aşk değil de muhabbet lazım, sadakat lazım, bir sürü çocuk ve onlara evde bakacak bir kadın lazım." Öpmeler dışlarını kameraların önünde bir kere, yan aşın dan bil e.

Bu aşksız evlerin çocukları doluştu hayata, dükkânın ön ün de dikilip yoldan geçen kadınların kışına baktılar, çocuk kahkahasına gürlütü dediler, sergilerle müsriflik, kitaplara ahlsızlık, alkole inançsızlık, ormanlara fuhuş alanı dediler.

Aşkı bilmediklerinden güç parada san dılar, iktidarı betondan kıldılar.

Yıkıldar, kestiler, kıydılar, olanca sevgisizlik ile
dört vana saldıran avucularında bir el yerine altı
Mehmet Ali & Akşamsefası Uçre
kapama musluğun sıkılığını istediler.

Aşk ile terbiye olmamış bunlar; geçeleri yatakta sevdiğine, aldığı kararların hesabını vermemişler, aşkın acısını çekip de efkârlarını rakı sofrasına yaymamışlar, hayallerine güzel bir yüz koymamışlar, dost omuzlarında ağlamamışlar, şehrin duvarlarına gece vakti bir sevdâ şogani yazarkenki coşkuyu yaşamamışlar.

El i eline kazara değsin diye, bir mektup yazayım da içi mi okusun diye, derdine derman olayım diye, hayatını güzel kılayım diye uğraşmamışlar, bunlar sevdiğine emek vermeyi öğrenmemişler.

Aşkın varlığı, özlemi, acısı ile terbiye olmamışlar, dikenlerinden kurtulmamışlar. Paslı, sivri inşaat demirleri gibi saçılmışlar ortaya.

O yüzden şaşıрма, Yırcı'da zeytin ağacına sarılıp ağlayan, Tatar'da suyu çir dövlüni, "Beni buraya gömün," diyen Hava Teyzey'i, Dersim'e HESE'ye karşı yürüyen babaannemi anlayamazlar. Sevmedi bilmiyomlar. Hayatta aşkı tatmamışlar; ağacı, nehr, köyü, komşuyu, kediği, köpeği, arıyı, çiçeği sevebileceğine inanmıyorlar. Doğmamış torunlarına bir dünya bırakma gayretini anlamıyorlar.

Biz aşkla sevdik memleketi,
insanı, doğayı ve hayatı.
Aşk hep yendi günahın gazabını.
İnsanın en zayıf yanı, bilmedikleridir.
Oradan vuracağız, aşksızlıklarından.

Para etmiyorsa o topa girmiyorlar. Aşk da pek para etmiyor be!

Ama yenilecekler; aşka dair bilgisizliklerinden olacak zaferimiz.

On ca gaz fişegi ve dumanı arasın da, duvara "Ya o kapsül Pelinime gelseydi?" yazdıran ask kazanacak.

Bir gece bir avuç ağaç için kol kola köprüler yürüten
PDF Kitap Arsivi - <https://ranney.org>

Bizimle aynı sofraya oturmadılar, birbiri mizin fikrini eşiğimizize, kol kola verişimize, sırtımızı yaşı ayışımıza, o çayı da o rakıyı da aşkla içişimize, çok sevsek de ağacın kabuğuna kıyıp da kazıyamayışımıza, beraber su ya ayaklarımızı sokup birbirine değdiğin dedi gülüşümüze şahit olmadılar.

Biz aşklardan öğrendik unutmamayı, acılardan sonra hayatta kalmayı, derin bir nefes almayı, kaybedip yeniden başlamayı, pes etmemeyi, direnmeyi, umudu ve hayalleri.

Biz aşkla sevdik memleketi, insanı,
doğayı ve hayatı.
Aşk hep yendi günahın gazabını.
İnsanın en zayıf yanı, bilmedikleridir.
Oradan vuracağız, aşksızlıklarından.

Havan topi arına, cenaze haberlerine, duruşma salonu arına, üzerimize dikilen kem göz ere, yargılayan sözlere, saçılan hakaretlere, konulan yasaklara, buyurulan kalıplara rağmen AŞK ÜLAN AŞK BE!

Çıkn sokaga, el ele çıkn, yüksek sed e yasaklı
şarkılar söyleyin, güz yaprakları kurutun defter
aralarında, isimler yazın duvarlara, sarhoş olun
hunharca, her seferinde son kez gibi sevişin,
sesinizden korkmayın, utanmayın.

Bu son bahar harbiden son baharımız olsa da, dört yan da ağıtlar yakılsa da, son ağaç sökülüyor, son toprak betonlanıyor, son su balçıklaşıyor olsa da, elimizdeki en değerli ve yasaklanamayan silah aşk; kullansanıza!

Okuduysanız buraya kadar, hemen şimdi
öpüşsenize hatta!

Çünkü ve illa ki kazanacağız;
ASK ile İNADINA!

AYIP LAN BİZE JUDAS!

tarih bize söz söyletse her hayli geriye giderdim
Benim Üniversitelerim'in yazarı Gorki derdim
kim çok para isterdeki kızı

ve gaza gelmişken hazır karşısına geçip dik dik
lan derdim Judas tam bir götsün oğlum
peygamber lan ihanet ettigin
sonra fırsat bulursam bu tür
toplumsal sorumluluklardan

hayatının içine ettiğim bütün kadınlardan
tüm samimiyetimle özür dilerdim

İsa affetti Judas ama bu seni yanıltmasın
peygamber o boru değil elbette herkesi affeder
annem de beni çok affetti ve ben durmadan şımarımdı
biliyor sun Judas aslında hepimiz biraz hainiz
bazılarımızın affedecek annesi yok sadece
bazılarımızın affedecek annesi yok sadece
iyi biliyoruz Judas gayet iyi biliyoruz
biliyor ve şımarıyoruz layık olmadığımız merhamete

birbirimizi tokatlasak ya Judas belki biraz rahatlarız
gel girişelim hunharca iş yasar belki ne dersin
vicdan azabından ölünse ilk ikimiz öldürdük Judas
sen peygamberine kıydın
ben canının içi annemle
yine de
asıl ne kahrediyor bizi biliyor sun Judas
ne yaparsak yapalım

peygamberler de affediyor mütemadiyen
Mehmet Ali & Akşamsefasi
anneler de

SOSYAL DEMOKRAT KAĞAN

Aylık görüş günü gelmişti. Kağan yarım tepik
sahası büyüklüğündeki görüş çadırının
batıya bakan kapısının tam karşısına yerleştirilmiş
çatmasına daha oturmamıştı. Çatmayla ahaliliyi
ayırın, Doğun ilinden hediye gelme fil ve yavrusu
tasvirli halının arkasındaki küçük odada bekliyordu.
Üzerinde görüş günlerinde giymesi zorunlu olduğu
için nefret ettiği uzun etekli tören gömleği vardı.
Yanında Yasalarbaşı duruyordu. Yasalarbaşı Kağan'ın
büyük, büyük, büyük, büyükbabası yaşıydı.
Elinde kocaman, deri kaplı bir defter tutuyordu.
Aksakal dizinin altına kadar uzanıyordu.

Carlatan'ın sesi duyuldu içerden.
"S usulsun! Susulsun! Kağan geliyor!"
"Bugün kısa kesti," dedi Kağan.
"Sabah kedisini ölü buldu," dedi Yasalarbaşı. "C anı
sıkkn"
"Tüh!" dedi Kağan.

Halıyı ortasından ikiye ayır an yanıktan geçip çadira
girdiler. Tıklım tıklımdı içirisi. Çıt çıkmıyordu.
Tepedeki delik yüzünden ter ve nefes kokusunu alıp
götüren bir esinti vardı.

Ahali hep birlikte sağ dizlerinin yere vurarak selamla
dıkları. Kağan aynı hareketi aldı selamlarını. Bir tek
Yasalarbaşı diz çökmeyişti. Kağan çatması n oturdur.
Carlatan yeniden konuştu.

"Görüş başlıyor. Başlıyoruz görüş. Diyeceği olan öne
çıksın. Konuşsun korkmadan!"

Ahalinin ön sırasındakiler birbirine baktı. Havaya
ok atsan yere düşecek kadar süre geçmeden uzun
boyly, ince, bir adam çıktı öne. Dizini yere vurdu,
kalktı,

"Söz sendendir. Derdin, davan nedir?" dedi Carlatan.
Adam doğrudan Kağan'a bakarak konuştu. "D evam
seninle yüce Kağan..."
"Yüceyi kaldır" dedi Kağan. Adam ikiletmedi.
"D evam seninle Kağan!"
"Kulağım sende."
"Sen iyi bir kağansın," dedi adam. "Fazla iyi bir
kağansın. Senden şikâyetçiyim."

Ahaliden bir şaşkınlık uğultusu yükseldi. Kağan elini
kaldırdı. Sesler kesildi.

"D evam et"
"Görüşün, Kağan'a selam, davan nedir?" dedi Kağan.
düşünürsün. Zalim olabileceğin zalim değilsin.
Birini azarladığını bile görmedim. Affedicisin."

"Davan ne o zaman?" dedi Yasalarbaşı. Adam
gözlerini Kağan'dan ayırmadı.
"Ç ok alıştırdın bizi iyiliğe," dedi. "Hayat o kadar iyi
değil ama. Kötülükle karşılıncasın kalıyoruz. Ne
yapacağımızı bilemiyoruz. Apışıp geçiyoruz"
"Kötü bir kağan olmamı mı istiyorsun?" dedi Kağan.
"Orasını bilmem" dedi adam. "N e yapacağın sen
bizden iyi bilirsin. Kurtar bizi o kadar iyilikten."

Kağan başını öne eğdi. Biraz düşündü. Ahalinin
sol başında, eli kılıcında bekleyen Yasavulbaşı'na
döndü.

"Alın kellesini bunun!" diye bağırdı.

Yasavulbaşı arkasındaki adamlarına el etti. Her biri
iki adam genişliğinde yasavullar hopladılar. Adamlı
iki kolundan yakalayıp dizlerinin üstüne düşürdüler.
Yasavulbaşı enli kılıcını çıkardı. Havaya kaldırdı.
Kağan'a baktı.

Kağan elini kaldırdı. İndirmeden ahali çevirdi
gözlerini.

"D ur Kağan!" dedi ahalinin ikinci sırasından biri.
"Y anlı yapıyorsun!"
"Evet! Evet!", "Kağan dur!", "Hop hop! Yapma!" diye
bağıştı ahalı. Kadınlr da vardı bağırarlar arasında.
Kağan'ın eli havada kaldı. Carlatan bağırdı.
"Susulsun! Susulsun! Görüş düzenini bozmayasınız!"

Ahalihemen olmasa da, sustu. İkinci sıradan son
bir ses yükseldi.

"Kağan! Yavaşı indir elini!"

Kağan elini ağır ağır indirdi. Yasavulbaşı'na başıyla
işaret etti. Kılıc kınına girdi. Şikâyetçi adamlı
braktılar. Kağan gülümsüyordu.

"Ahali adına konuşun," dedi adama. "Davanda haklı
değilmişsin. Kötülük gelince apışıp kalmıyorsunuz.
Gördük bak."

Ahaliden rahatlama mırıltıları geldi.

"Hiçbir kağan ahalisinden daha iyi değildir," dedi.
"Bunu bize yeniden gösterdiğin için teşekkür
ederim sana." Uzun gömleğini savurarak arkasındaki
halının yarığına doğru yürüdü. Yasalarbaşı da
peşinden.

"Görüş kapandı! Görüş kapandı!" dedi bağırdı
Carlatan.

SINIRLARINIZI KALDIRIN

Balınız Erzincan, kismetimiz dört dörtlük olsa da İstanbul gibi bir kıyayette dümen tutmak için sadece şansınız yeterli olmayabilir. Ben de uzun süre yitirikt uçurtma gibi vukuattan vukuata savrulurak geçirdiğim yolculuğuma Silivri L Tipi'nde ara verdim. İstanbul'da hatırı sayılır sayı da araba parasıyla yaptığım amler bol sirenli bir Kumkapı gecesinde kısıkrak sona ermiş ti. Kör Agop'a geldiğim arabanın yerini bulamayınca, dönüş yolu için yine müşterilerden birinin arabasını çalmaya çalışırken yakalanmış; ama mahkeme diğer vukuatlarla doğru düzgün bağlantı kuramayınca Ortaköy'ü bulmak zorunda kalmıştı. İlk cezaevi tecrübem efendiliğim sayesinde çok rahat geçti. Koğuşta lakabım Falk'ti. Gardiyanı ara, "Yeni Sait Falk kitabı gel di mi?" diye sürekli sorduğum için, ahaba bana bu lakabı takmıştı. Bir şeyi uzun süre beklemek, sizi beklediyim şeyden ibaret yapıyor. Kavuş ma anından öteye gitmek istemiyorsun, sonrası uçurum sanki. Tahliye olduğumda hayatımın sonuna geldiğimi düşünmüştüm. Ancak Marmara Denizi'nin mavisi bana geriye kalan bir hayatım olduğunu hatırlatabildi.

Mahalleye Sarı Celal olarak hızlı bir dönüş yaptım. Gittığım ilk gün, mahallede acayip bir telaş vardı. Mahallenin namı baronlarından birinin kızının düğünü için mahalleye gelen Ciguli ve saz arkadaşları karşılayıyordu mil et. Orta karar gayrimiz ru mahallelerde bizim gibi ceza yatan adamların büyük havası olur ama bizim mahallede yattığım cezaevi müelli öğlen şekerlemesi olarak görüyorduk. Mahallede beni coşkuyla karşılayan tek kişi en yakın arkadaşım Çaki Sel'im ol du. Tahliye olacağım için günü er öncesinden hazırılık yapmış. Bir hafta önce de Ankara altılısını bulunca, ben içerdikler cezaevinden çıkıp annemden tezgahı devralan babamdan, yükü alıveriş yapmış. Çaki fırıldak bir cocuktur. Mahalleye geldiğimi görünce ayakbacların arkası na basarak yanıma koşt u ve sarı lı dı. Çaki erken uşa geçmiş i ama incek pist bul amıyordu. Mahalle meydanında prova yapmak olan Ciguli ve ekibine dönerek, "Gımatının sesine bak, manita gibi çağırıyor adamı, hadi çıkarmın kendimizi maddeye vuralım," dedi ve kolunu omuzuma attı.

evin duvarlarını resmen dövüyordu. Ali ah rahmet eylesin o zaman daha hayattaydı Azer abım. Çaki melodi yi ciğerinde hissediyor, kuşe kağı da basılı bir dergi yi dizlerinin üzerine koymuş sigara doluyordu. Çaki o kafayla sigarayı kalem gibi sarıp benim kucağı ma fırlattıktan sonra, önündeki dergilerin üzerinde bir numarayı okumaya başladı. "AR-ZU SEKS ŞÖP, dur bakalım arayalım şurayı. Alo Zarı seks şöp mu? Ne verebil iyorsunuz bize? Yalnızız, iki kişiyiz. Karı yok mu? Pl astığı var diyorsun. Olsun onu gönder mahallede makara yapınız. He iki tane. Tamam, biri zenci o kusn. Bir saniye sorayım." Ahizeyi eliyile kapatıp bana döndü. "Kelepeçlerde kampanya varmış alalı m mı?" Ben telefonun ucunda kimin ol duğunu daha çözememişim. "Sen neredi aradın birader, versene telefonu:" Çaki telefonu yakalamama izin vermeden, "Tamam abi gönder iki tane de kelepeç gönder, adresi veriyorum yaz," dedi ve adresi verdikten sonra telefonu kapadı.

Ben Çakinin neredi aradığını idrak edemedim ve fazla da üstelemedim. Bir süre sonra konu kapanmıştı benim için. Çaki köşede bayılmıştı, biraz hava almak için ayağa kalkıp kapıya yürüdüğü sırada "bam, bam" kapı yumrukl andı. Kapıyı açtığımda elinde büyüğe bir paketle karşımda bir motor kurye duruyordu. Motor kurye, "Abi merhaba Arzu Sex Shop'tan geliyorum, bir siparişiniz varmış," dedi. Çaki'nin yaptığı telefon konuşması aklı ma gel di ve yine başımı za ihale aldık diye düşündüm. O sırada Çaki uyanıp yanı ma geldi, "Seks şöp mu? Bağırma lan kapı da seks meks? Geri çileri!" Kurye girmenekte direnince Çaki belindeki gümmüş görünümlü makineyi çıkartıp kuryenin kafası na dayadı ve kurye yi içeri aldı. Durumun boka sarıldığını düşünce, "Hayırdır birader ne sipariş verdin sesin götane, bizi mi koparcaksın yurdu?" dedim. Çaki biraz da aylimaya ve duruma aykırıya çalışarak, "Ne biliyim lan kafam güzel ten dergide mi ne gördüm numarayı aradım öyle işte makara olsun diye, nerden biliyim getireceklerini," diye cevapla dı. Kurye kafası na dayalı sil ahın gergin liğiyle, "Abi ben ekmeke parası için geldim buraya. Terli alacaktır, yoksa bu mahallede ne işim var."

Çaki'nin silahını elimle aşağı indirip, "Tamam seni alıp dükkânı na götürüleceğiz. Patronundan özür dileyip bırakacağız bu aldıklarımızı," dedikten sonra üzerimi giyinmek için içeri gittim. Arka odaya doğru giderken "PAAT" diye bir silah sesi duyuldu. Arkamı döndüp manzarayı görmeye korkuyordum, cezaevinden çıkar çıkmaz Çaki'nin trenine binmek benim hatamdı. O sırada arkadan kuryenin sesi duyuldu, "Hey sen de kaldır ellerini havaya." Arkamı döndüğümde nasıl ol duysa Çakinin silahı kuryenin eline geçmiş, Çaki'nin elleri havada bana baktığını gördüm. Kurye onun kafasını güzelliğinden yararlanmıştı. Sakin ol kardeş im falan dedim ama beni hiç dinlemeden, çantasını açtı kelepeçleri çıkardı, iki kelepeçyi kolumuza taktı. Sonra bekleme yi çıkartıp, "Şişirin lan şunları," dedi. Beklemleri şişirdikten sonra, iki bebeği kollarından bize kelepeçledi. Benim kolumda zenci bebeğ, Çaki'nin kolumda kumral olan. Duruma müdahale etmem gerekiyordu. "Kardeşim bak, polisi arama gözünü seveyim dört senedir içerdeyim. Bu ibneninyüzünden yine içeri girmeyeyim," diye yalvardım. Kurye gayet kararlıydı, "So yunun lan! Merak etmeyin siz benim geleceğim ol acaksınız. Madem beni alkyodunuz karşılığını da beyeceksiniz!" Kuryenin gözü dönmüşü, dediklerini tereddütsüz yaptı. Çaki bir ara, "Öğl um halisinasıyo na bak be o!" dedi. Altımızda sadece donlarımız kalınca kurye cebinden telefonunu çıkarp fotoğrafımızı çekti. Sonra çektiği fotoğrafa bakıp gülmüştü ve hiçbir şey demeden bizi öylece bırakıp çekip gitti.

Bizse aylar geçtikten sonra o geceyi unutulmuş. Utancımızdan birbirimizle görüşmüyorduk. Ta ki bir akş am Çaki'den telefon gelene kadar. Telefonda bir internet sitesi adresi verdi. İnternet kafeye gittim, bilgisayarı açtım, dediği adresi yazdım, tek enter... Ve unutmak istediğim gecenin e mahrem fotoğrafı Arzu Sex Shop'un internet sayfası na yüklenmiş i. Siteye girer girmez karınıza çıkıyordu. Yüzlerimizi kıpkı mızı. Çaki'nin altında kırmızı, benim altımda mavil don, kollarımızdan şişme beklemlere kelepeçliyiz, altımızda alevli harflerle şu yazıyordu:

"SINIRLARINIZI KALDIRIN - ARZU SEX SHOP."

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rntany.org>

Memnet Altı Akçınserası

Çaki'nin altındaki yazıyı okuyunca, Çaki'nin evine gelmiştik. Azer'in sesi

KATLİ VACİPLER KOROSU

aşkla yarattık bakin bu yeni kent viranını
dış derimizden gerdik rüzgar bozanları
ektiğimiz yosun biçtiğimiz su
taştan, tozdan, çimentodan hayat çıkamaz şarkı söyledik
gül diktik, açelya suladık sabahları
yok ihtiyacımız hurma çekirdeğine

tanımaz çoğumuz diğerini, teklikle kemiklendik
dar yataklardan bol şehirler çıkardıkça
ve güneş yaprağını alnında topladıkça
gepişler gönlü ırmak dalgını ruhumuzun.
düşünderen'le, çamurlu çeşme sokağı'nda
filizleyen'de oturduk rakıya gam söyledik
teninden dönenin rüyaları kırılın
seviştik,

terden hazdan kürelerde öle yazdık acıdan
sonra döndük her şey yerli yerinde
sadrızamlar padişahlar piş pişlar
aydınlr ölüm nöbetinde
fabrikadan ekme çalmış beş işçi

yedi kadın memesinde vurulmuş hiç kendinin olmayan
işle güçle para pulla yaşamazmış türkü söyledik
martılar simit yedi, köpekler tavuk döner
tabanımız kuvvetlidir develere minnet etmedik.

bazı cümleleri biz söylemedik iyi de ettik
mızrağı tozu yaralar genimizde tuttuk bazı sözcükleri
boğula yazdık.

dünyaya gelmişiz peşimizde tanrıyla
toprağın mayası ağzımızdan sıran insan özünü
kimimiz kendi bedenine tutuldu denizin aynasında
erkeğimiz erkeğine döktüdü
kadınımız kadınına soyundu
ahlak çınarının kovuğunda değdiler birbirine
bir gizli rivayeti harfiyen ezberlediler
yasalla kuralla dönemezmiş bu dünya şiir söyledik
erki zehirledik insan çıkardık, aciziyti boğduk yine insan

yüregimiz ta evvelden bembeyaz
kara devlet, gri kudret sentimizde uğramaz
ezadan mükrekkep lanetliyiz vesselam
katli vacipleriz hep bir aklıdan
bir dünya diledik dünyadan geniş olsun
çok değil kendimiz kadar olsun.

HUSUSİ BELLEKTEN ÜÇ BEŞ İZ

Katliam: Ateş... Yangın... Yedi, sekiz yaşım.

Madımak'la hissettığım. Evdeki çaresizlik. Büyüklüğün
sinirden kırdığı eşyalar, tuz buz olmuş bir kül tabağı.
O gün bu gün katledilen herkeşi Hasret Gültekin
görürüm. Her katledilen öl emeyecek kadar yetenekli,
herkes böyle öl emeyecek kadar genç, böyle
ölemez keder kadar insan. Katledilenler bir bağlamının
en bağı yanık tınısından en keyifli mızrap vuruşuna
kadar hayattan. Ve artık onlara Hasret'in güzel
gülüşleri ve kırık kül tabağının yanına çekilmiş gar girişi
"Olay yeri" yazılı bir uyanı bandı.

Tekbir: "Burada hayatı boğmak için her şeyi göze alması birisi var", narası. Oksijen yetersizliği alarmı.
"Kaçın, kaçamıyorsanız yere yatın", anonsu. Akabinde "Dinimizin bir değeri, saygısızlık etme", diyenlerin
yüzüne in mesini beklendiğin o meşhur kepste ki Batman tokadı. Cinayet, hırsızlık, yolsuzluk, uğursuzluk,
tecavüz, ırkçılık, hayata düşman ne varsa sembolü haline getirilmiş, getirilirken "Geçerli İslam bu değil"
diyenlerin pek de engelleme gayretinde bulunmadığı bir işaret.

Adıyaman: "Vah vah"lar içinde adın in karaya
çıkmasını kinamızın beklenen küçük Anadolulu
yerleşkesi. Çay ocağının da çeşitli ki myasalların
patlama tesirini ne şekilde etkileyeceği üzerine
seminerler verilen ayağa kalkıp burada böyle
şeyler istemiyoruz diye protestolar düzenlenmiş,
herkes dikkatini oraya çekmiş gibi, iç içe için
tek bir itiraz yükselmiş gibi çıldı "Haksızlık
etmeyelim", dediğimiz sipesiyle alan. Ve şöyle
uzaktan bakınca "Biz bilmiyoruz muyuz Anadolulu'da
bin tane Adıyaman'ı diye protestolar düzenlenmiş
kardeşim. Polis biliyor, biz biliyoruz, kör bir kayıçı
var o görüyor. Ankara Hacıbayağ'ndan, Sincan'dan,
Yozgat kent kıyılarında, İstanbul Bayrampaşa'dan
ve saymakla bitmez hoşgörür cenneti güzel
Anadoluluzun mezra ve köylerinden uçağa,
otobüsle geçenleri dahi biliyor," dedirten, bu yaz
değişimin mesajını da çok göremeyeceğimiz
adın kıkmış, başka şeyle adını duyacağımızı pek
sanmadığımız 1059 kilometre kare.

Açık Hava Meyhaneleri

KÜÇÜKÇAYIR

**Atlar koşar, makineler öter,
biz içeriz**

Küçükçayır dediğimiz yer Güngören Çeşme'de yaklaşık otuz metrekarelik bir refüj. Güngören sanayi bölgesinde 100 bine yakın insan çalışır. Bu rakama Merten, Davutpaşa, Çeşme, Sancaktepe hepsini dahil ederek kategoriye girebiliriz diye söylemek gerekir. Proletaryanın yıkılmayan kalelerinden biridir burası. "Son ütücü arıyoruz" ilanlarıyla, "Devrim için işçi sınıfı ayağa!" afişleri aynı duvarları paylaşır.

Özelikle cumartesi günleri Küçükçayır'a çok fazla içimeye gelir insan oluyor. Yarım gün çalışan teksitli atölyeleri öğlen saatinde boşalanca, hava da müsaitse biraşın kap an buraya gelir. Burada mesele yalnızca alkol almak değildir. İnsanların elinde altılı ganyan büntenleri, çoraplar çok artmış; bütün gün "zır zır" öten makine gürültüsünden çok mak ve kafa dağıtmak için gelirin birazda.

"Konsantre yaşıyoruz"

Birami açık çayıra oturuyoruz. Bir grupla altılı bahaneliye sohbet ediyoruz. Konuşuklarımızdan birinin lakabı Prens Hüseyin'miş kendisi ayakbağı ustası. Prens lakabı ortamdaki bonkörüğünden geliyor. "Benim hayatımda bir zanaatım var bir de bu elimdeki. Konsantre içiyorum çünkü konsantre yaşıyoruz. Bir banka memuru günde sekiz saat çalışır ama biz on-on iki saat çalışıyoruz. Bu durumda, o şişe bira oluyor ben ekstre, çözdüm mü?"

"Haber büteni izleyip karşısında içiyorum"

Ercan abî devam ediyip anlatmaya, "Ben içkiye lisede başladım. E. İktidâr Marşı söylerken alkolü olduğum anlaşılınca okuldan atıldım. Şimdi kendi işimi yapıyorum. Baksana eşek gibi çalışıyorum aslan gibi içiyorum kim ne diyebilir. Günde bin tane ayakbağı yapıyoruz. Cigirime çektiğim balığı açıyorum, kendime getiriyorum. Balık 8 tane ayakbağı ya bir şişe şarap çok değil bence şarap normal. Bu zaten Bortacına, Proletar ya Şarabı deler ev. Bunu Boğaz kenarında içsen kodaman oluyorun. Burada proletarya. En güzel şarap budur. İçecek o kadar çok şey var ki benim sevdiğim hen kederden. Mili mi maşu içiyorum, haberleri izliyorum ülkede kan gövdeyi götürüyor, yane içiyorum. A ma sapırmıyorum. Mili etti arkamdan lâl dedirtmiyorum. Aslında içmeye hevesliyim ama olumuyor."

Kararında içiniz.

FEMİNİST KAPANIŞ

Kadın kelimesinin yakıştırılamamasını kabul etmiyorum, güya kırılmış görölmesini, kadının eril dil tarafından, erkeklerce, kız, kadın, bayan ve daha birçok kelimeyle kategorileştirilmesini kabul etmiyorum.

Yanıdan kadınlar varken küfür etmeyen erkekler vardır. Küfür etmek istedikleri durumlarda, "Şimdi burada bayan olmasa ben neler derdim ama..." gibi bakışlar atarlar. Hatta belki söz de dile getirirler bu skintılarını. Böyle hallerde, "Önce o bayanı bir düzeltelim, sonra küfure de geleceğiz" derim genelde. Lisedeki gücük müdür yardımcısı gibi mi geldi oradan bakınca? İşte o iş öyle değil. Neden mi? Şu fa nî ömrümün bu zamana kadar olan kısmına baktığımda her gün, evet yanlış okudum ki her Allah n günü, bir kadın olarak yok sayıldığım, ikincelleştirildiğim, ötekileştirildiğim duyuyorum, okuyorum, görüyorum. İnsan tepkisini kalamıyor tabii. Tepki gösterince, doğrusunu anlatınca, kadın kelimesine alerjisi olanlara lisedeki gücük müdür yardımcısı gibi görünüyorum haliyle.

Bavul'un ilk sayısında "Cinsiyetçi küfür etmiyorum" dediğimde aldığım cevaplardan biri olan "Bizde göte göt denir" örnek göstermiştik. Akıllarda Can Yücel'in mahkemedeki cevabı olarak kalmıştı bu söz. Tabii bu sözün cevabı Can Yücel'e bağlamak olmaz ama mesele küfür olunca şerh koymasam da olmaz. Can Yücel'i n ağızından küfür çıktığınıza da eksik kalacağımı söylemek gerekten ne demiş oluyorsunuz? Küfür (ki burada cinsiyetçi küfürlerden bahsediyorum elbette) bir insanın ne olduğu una belirleyen şeylerden biri olabiliyor mu? O olmadığın da eksik kalacağın bir şey olabilir mi? Olmamalı. Peki, Can Yücel'den küfür çıktığınıza da ne ekisilecektir? "Ne kadar hazine cevap, ne kadar da şairane ve mizahla iç içe bir karşılık veriyor sorulara ve söylenlere" diye övülen küfür lü yanıtlar sizi güldürebilir, içten içe siz de ne hoşlanmadığınız belli de düşman gördüğünüz birine yöneltmiş de olabilir. Ancak benim burada gördüğüm, kadın düşmanlığının içselleştirilmesinden başka bir şey değil. Mesele elbette Can Yücel'i n karakteri, edebi kişiliği vb. değil. Mesele konudan atılan birçok hikâyenin şehir efsanesi olduğu olduca aşikâr. Ancak

anlatılan bu efsaneler n yine Can Yücel üzerinden, en hafif haliyle, sevimli bir anekdot olarak sunulması kabul edilemez.

İkinci olarak geleceğim konu kadın kelimesinin ağza alınmayacak bir şey olarak görölmesinden dolayı, bir "çözüm" olarak bulunmuş bayan kelimesi olacak. Birileri sözüm ona kibarlık ediyor, kaba konuşmamak için kadın kad n demiyor da bayan diye yanlış kopyalanmış bir kelime kullanıyor. A ma buna itiraz ediyorum. Kadın kelimesinin yakıştırılamamasını kabul etmiyorum, güya kırılmış görölmesini, kadının eril dil tarafından, erkeklerce, kız, kadın, bayan ve daha birçok kelimeyle kategorileştirilmesini kabul etmiyorum. "Bir erkeğin bayan arkadaşısı" söz öbeğindeki yanlış görüyormusunuz? Erkek kelimesi özgürce kullanılırken, kadın kelimesinin "yanlış" çağrışımlar yapmasının çarpıklığı sizi de rahatsız ediyor mu? Evet, her bayan dediğimde "şimdi, kadın değil de bayan diyeyim, çünkü kadın demek uygunsuz olacaktır," şeklinde düşündüğünüzü söyleyebiliriz. Ancak bunun toplumsal bilinci ile ilgili olduğunu ve kadın yerine bayanın kullanılması bir soruna işaret ettiğinden bahsediyorum. Kadınlik algısının ve kadının toplum da nasıl görölüldüğünün bir tezahürüdür bu.

Bunun başka bir tezahürü de kadın n cinsel uzularının nokta nokta ile ya da bir işaret ile ifade edilmesi. Ne diyor "Şadece saz çalması değil, ozanlığı, derl emeciliği, müzik araştırmaçılığı da üstat seviyesinde bir isim", "Türkülerimiz de 'bağ' ol'dır insan anlamındadır" Belki de bu cümleden sonra gülüşmeler de gelmişti. Çünkü "kadın orası" ya gülcüğün ya da erotik ve müstehcen bir şeydir, "ek eğin orası" n nksine. Ve aynı zamanda ayp bir şeydir, söylenemeyen, yok sayılan.

Söylemekten, yazmaktan yorulmayacağım bir şey var. Kadın n burada, varlar ve var olacaklar. Yok saymanızı, edilgenleştirme, uyanıksız görmenizi bunu değiştiremeyecek. Hâlâ bu dili kullanmakta ısrar etsezniz de, hâlâ dil n bir kültür, toplumsal rol'dır n pekiştirilmesinde bir araç olduğunu ve her kelimenin toplumda bir karşılığı olduğunu kabul etmeseniz de bunun söylemekten bıkmayacağımı

*Yollar kesilmiş alanlar sarılmış
Tel örgüler çevirmiş yöreni
Fırl fırl alıcı kuşlar tepende
Benden geçti mi demek istiyorsun
Aç iki kolunu iki yanına*

Korkuluk ol

Rıfat Ilgaz